

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Johannes Jørgensen.

Titel | Title:

Livets Træ

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : P. G. Philipsens Forlag, 1893

Fysiske størrelse | Physical extent:

207 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

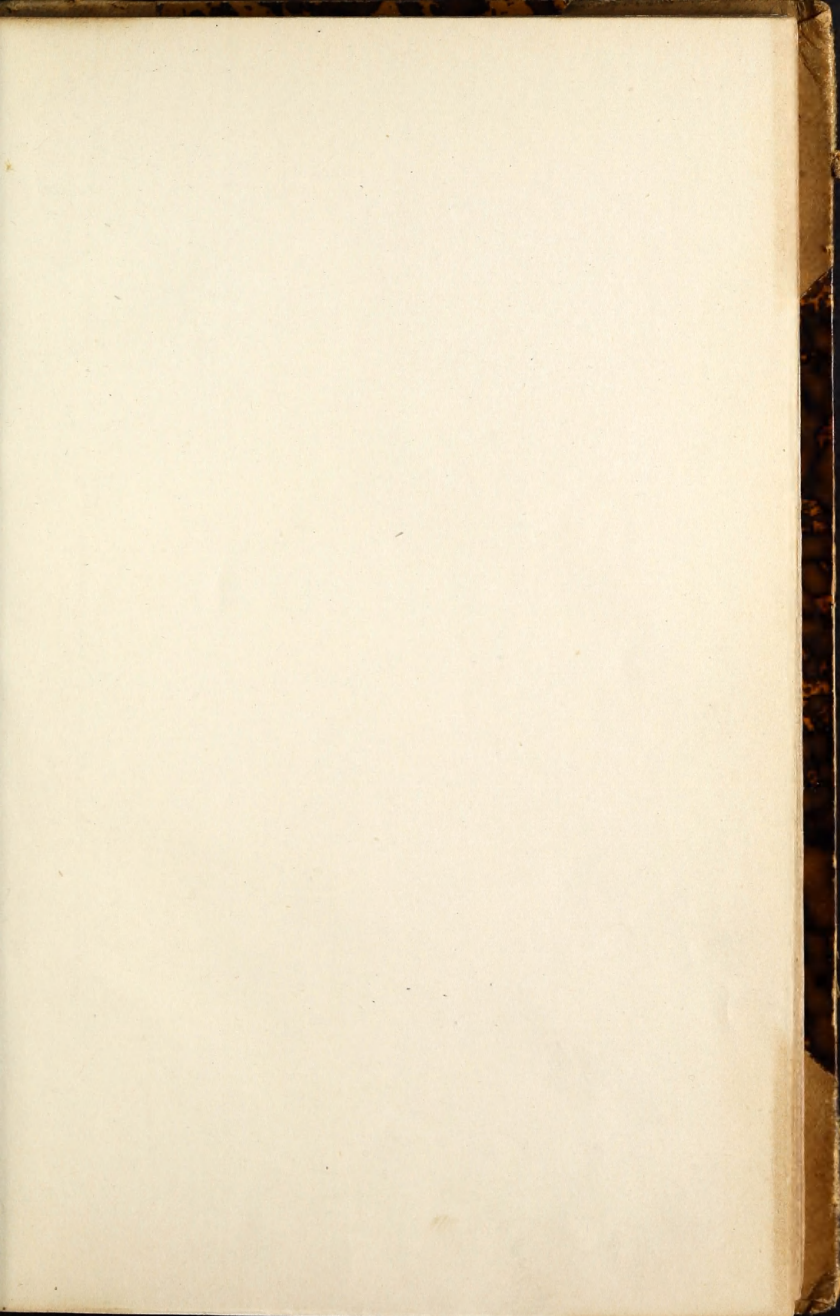
57.- 186.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020712636

LIVETS TRÆ

AF SAMME FORFATTER

VERS. 1887. 1 Kr.

FORAARSSAGN. Fortælling. 1888. 1 Kr. 50 Øre.

EN FREMMED. 1890. 2 Kr.

SOMMER. 1892. 1 Kr. 75 Øre.

STEMNINGER. Med Tegninger af Viggo Pedersen.
1892. 3 Kr. 75 Øre.

JOHANNES JØRGENSEN

LIVETS TRÆ

KØBENHAVN

P. G. PHILIPSENS FORLAG

THIELES BOGTRYKKERI

1893

INDHOLD

FORSPIL	1
FØRSTE BOG: Natsommerfuglen	9
ANDEN BOG: Foraarsskove	71
TREDJE BOG: Refugium	115
FJERDE BOG: Livets Træ	151
EFTERSPIL	197

FORSPIL

Livets Træ.

FOR SPILL

En stor, grøn Eng.

Det er i Juni. Græsset staar højt; alle Stængler er grønne af Saft; alle Straa bærer Blomster. I den grønne Eng skinner Skarer af hvide Bellis og gule Ranunkler. Midt gennem den grønne Eng rinder, bølgeløs, en bred, blank Aa — rinder ud mod Horisonten, rinder bort i Junidagens lysende Luft.

Langs Engens Synsrand staar Popler, blaa af Soltaage.

Midt i Engen et Menneske. Udstrakt i Græsset, hvis Toppe til alle Sider overrager ham, en Yngling. Ene, midt i Engens Uendelighed, paa Bunden af Junidagens lysende Lufthav, en slank og solbrændt Svend. Om ham, over ham, ingen Lyd uden Insekternes evige Summen og Lærkernes evige Sang.

Og han stirrer mod Poplerne, som, blaa af Soltaage, staar langs Engens Synsrand.

— Jeg frygter Skoven — (saaledes er den unge Mands Tanker). — Jeg frygter Skovens vellystige Mørke og dens krydrede Vellugt mod Uvejrs og dens Svaling, der er som et Bad i Sanselighed. Jeg frygter de forventningsfulde Stier og de dunkle Granetempler, i hvis Skygge Sjælen sitrer som en ængstelig Fugl. Jeg vil ikke længer vandre ad de grønne Veje i Skoven og ikke jage Lykken mellem de tavse Stammer og i de mørke Krat.

Thi inderst inde i Skoven, inderst inde, hvor jeg aldrig har været, men hvor min Fod altid peger hen som en Magnet mod sin Pol — inderst inde voxer der i store, sorte Sumpe et Træ, som jeg ræddes ved at tænke paa . . .

. . . Langt borte voxer det, langt borte bag Synsrandens blaa Popler . . .

Livets Træ kaldes det. Og Sagnene siger, at dets Stamme er skinnende hvid som Marmor og har Form som en Kvindes Legem . . . Som en Marmorstøtte spejler Træet sig i Sumpenes sorte Vand.

Dets Grene er bløde og graa, og de bevæger sig uafbrudt. Som slimede Fangarme kredser de langsomt gennem Luften om Træet. Og i Steden for Knopper og Kviste bærer Træets Grene mægtige Sugevorter og Bundter af lange Nældetraade.

Men Træets Blomster er blændende hvide og brændende røde — hvide som Kvinders Barme og røde som Kvinders Munde. Og langt ud gennem den dunkle Skov lyser Blomsterne paa Livets Træ.

Men den, som en Gang har drukken de hvide Blomsters bedøvende Duft og kysset de røde Blomsters blodige Bæger, han slipper aldrig mere bort fra Livets Træ. Thi de bløde, graa Grene sænker sig langsomt og samler sig om hans Legem — og medens han beruset aander Kvindeblomsternes Vellugt, lammer Grenenes Nældetraade hans Vilje, og Sugevorterne tømmer Saften af hans Muskler, og tættere og tættere knuges han i den forfærdelige Omfavnelse, der først slipper for at sænke hans udsugede Lig i de stille, sorte Sumpe — langt borte fra den lyse Eng, hvor de blaa Popler peger mod Himlen . . .

Saaledes tænkte Ynglingen, og hans Sjæl skjalv i Rædsel. Og han sagde til sig selv:

— Jeg vil altid bo paa den frie Eng, under den uendelige Himmel. Mit Øje vil altid sé vide Horisonter.

Men Aftenen kom. Som en Fønix brændte Solen paa Baal i Vesterled. Og mod Baalets glødende Guld tegnede sig Randen af den fjærne, frygtelige Skov, som Dagens Dis havde dulgt.

Aftenrøden slukned. Og op bag den sorte Skov hævede sig store, mørke Skyer og sejlede frem paa brede, flossede Vinger som dunkle Rovfugle, der søger ud mod Nat.

Himlen blev mørk. Engens Grønne graanede, og Blomsternes Farver falmede hen. Men af Aaen, hvis blanke Vand spejlede den fjærne Skov og den sidste Solglød, steg hvide Dampe op og dulgte de stolte Popler.

Da rejste Ynglingen sig. Hans Hoved svimlede svagt, hans Fødder famlede. Aaens Damp

blindede hans Blik, og der steg fra det stille Vand en bitter, berusende Duft, som slappede hans Sjæl og voldtog hans Vilje. I Græsset om hans Fod lyste grønne St. Hans-Orme som for at vise ham Vej — Flaggermus svirrede omkring ham og fløj forud gennem Taagen — og inde i den hvide Damp skimtede han et hvidt Marmor, skabt som Legemet af en Kvinde ...

Ynglingen gik uden at standse. Han droges af Sted, som Skibet drages af de østerlandske Æventyrs Magnetbjerg. Taagen blev tættere og tættere — men nærmere og nærmere saae han det hvide Legeme ... Hans Sjæl var fuld af Sorg og Angst, men han gik ustandseligt ...

Han følte, at Engen veg bort under hans Fødder, og at han traadte i Dynd og Sumpe. Men foran ham syntes det hvide Legeme at standse ...

Og med ét rørte hans Hænder det glatte Marmor, det hvide, glatte Marmor, der er Stammen paa Livets Træ, og han aandede de hvide Blomsters vellystige Lugt, og mod sit Legem

mærkede han de røde Blomsters bløde, brændende
Læber . . .

. . . Og han saa aldrig mere den store, lyse
Eng, hvis Popler peger mod den frie, uendelige
Himmel.

FØRSTE BOG

NATSOMMERFUGLEN

Eg foer vill i veduskogin

.....

eg fann inkje vegen heim.

Den Bergtekne

I.

Ad den hvide, støvede Vej strømmede Folk fra Lystskoven hjem til den lille By.

Det var en Aften sidst i Maj, og der havde været Fugleskydning ude i Lystskoven. Væddestriden var endt, og i et langt Optog fulgte Folket nu Fuglekongen hjem til Gildehuset. Som en hvid Damp stod Støvet bag den vandrende Mængde i den stille Aften.

I Togets bageste Rækker gik tre Børn — to Dreng og en Pige, alle i Alderen fra tolv til fjorten. Pigen var en slankvoxet lille En, sort-haaret og sortøjet, med hvidt, fint formet Ansigt og tidligt knoppende Bryster. Nærmest hende gik en lyslokket, blaaøjet Knægt, der uafbrudt viste sine hvide Tænder i Latter, og nu og da tog Pige-barnet om Livet eller under Armen. Hun lo da

og slog ham koket over Fingrene, synligt veltilmode. Men den anden Dreng, som var høj og mørk, saae med sine sorte Øjne bort fra dem, frem over Toget.

Fra den hvide Vej svingede Processionen nu ind mellem Byens første, lave Huse — ind over en Gades toppede Brolægning. Folk kom til Vinduerne for at se Fuglekongens Indtog.

— Gaar du med om i Skytteforeningens Have og ser paa Fyrværkeriet? spurgte den lyse Dreng den høje mørke.

— Nej, jeg gaar hjem, naar vi kommer op til Fruestræde . . .

— Aage er sær idag, sagde Pigebarnet. — Hvad gaar der af dig, Aage?

Og hun bøjede sig frem for at le hen til ham.

— Der gaar ikke noget af mig. Jeg synes bare, det er dumt at trave her i Hælene paa en hel Bunke Mennesker. Jeg vil hellere hjem og læse noget.

— Din Læsehest! sagde den Lyse og gav Vennen et bravhjærtet Dask i Ryggen.

Men Pigebarnet bøjede sig lidt frem og saae undrende og nysgærrigt paa Aage . . .

... De nærmede sig nu Skytteforeningens Hus. Forude begyndte Musiken at dundre, og Børnene tav, lyttende. Aage gik som før og saae hen over de mange Hoveder, der drog op gennem Gaden som en stigende Strøm. Orkestrets Messing og Stortrommens dumpe Drøn rystede hans Nerver og gjorde hans Sjæl underlig bedrøvet og trodsig, træt og fuld af Foragt. Det var, som løftede de stærke Lyd ham op over alle disse Mennesker og over dette Narre-Optog til Ære for en Mand, der havde skudt en Blikfugl itu. Han følte sig mere voxen end dem alle; han saae ned paa dem fra overlegne Højder. Han svævede over dem som en Fugl i den blaa Himmel og saae dem pusle som Myrer dybt nede — Myrer, der med usigelig Selvbevidsthed førte en død Snegl i Optog hjem til Tuen.

Ogsaa Vennen og hans Barne-Kæreste forekom ham som ynkværdige Myrer — arme Insekter, der glade krøb hen ad Jorden i den lune Foraarsaften og ikke anede, at den Fod, der skulde knuse dem, allerede var løftet over deres Hoveder. Dér gik de og tog hinanden under Armen og om Livet — og Carsten trykkede hende ind til sig og sagde,

hun var sød, og hun stred kun skæmtvis imod — og de tænkte ikke paa, at om hundrede Aar vilde andre Mennesker drage i nye Optog gennem denne selvsamme Gade, og andre unge Kærestepar gantes i den lune Aften, og ingen vilde mere huske, at der en Gang havde levet én, som hed Carsten, og én, som hed Anna, og én, som hed Aage — usselige Myrer, der en lun Aften havde krøbet i Vejstøvet . . .

De var ved Fruestræde. Aage sagde hastigt Farvel og brød ud af Toget. Forgæves rakte Anna sin Haand i Halvhandsken frem for at tage Afsked — forgæves svang Carsten sin Straahat — Aage gik, uden at vende sig, rask op ad det smalle Stræde, hvor hans Forældre boede.

II.

Det var et landligt Stræde i Byens Udkant, og det var et lavt Bindingsværks Hus med stor Gaard og gammel Have.

Aage gik ind ad en grønmalet Dør med Jærnbeslag og stort snørklet Nøgleskilt og kom gennem

en lang Gang, som fik Lys fra en eneste Glug, ud i Gaarden. Han kiggede ind ad Stueetagens aabentstaaende Vinduer — Værelserne derinde laa tomme og tavse i det faldende Tusmørke. Ogsaa Gaarden med sin halvopbrugte Brændestabel, sit Huggeskur, sit Hønsehus, var uden et levende Væsen. Men fra Haven hørte han Lyden af River og Vandkanders Rislen.

I Foraarsaftnerne var denne Have Faderens kæreste Beskæftigelse. Haven var lang og bred, strakte sig med svagt Fald mellem gamle, grønskimlede Plankeværker og Udhuses lave Længer, hvis Kalk faldt af i store Flager, ned til Aaen, som løb bagom Byen. Men hver April gravede Overlærer Bondesen selv al sin Jord fra Ende til anden.

Aage huskede fra sine tidligste Aar disse Foraarsaftner, naar Faderen arbejdede i Haven. Især Saaeningen huskede han, naar al Jorden var gravet, og hele Haven laa i blød, brun Muld. Faderen gik i Straahat og Skjorteærmer og traadte med store Træsko Gange mellem Bedene. Og ude paa den brede Midtervej mellem Blomsterrabatterne laa de smaa, hvide Papirposer fra Gartneren.

Saa fik Aage og Moderen og hans Søsken-
 hver sin Tallerken med Sand, som Frøet blev
 hældt ud i. Og saa strøede de det i store Buer
 ud over Bedene, og Faderen gik bagefter og klap-
 pede til med Skovlen. Sidst af alt blev Agurke-
 kærnerne lagt — det gjorde Faderen egenhændigt.
 To og to anbragtes de i den lange Fure, som
 var draget til dem midt ned gennem det brede
 Bed — derpaa dækkedes der over dem — og
 mens Skumringen langsomt voxede op af Jorden,
 bruste Vandkandernes Skylregn ned over den ny-
 saaede Have . . .

. . . Men nu stod Køkkenurterne allerede højt
 under deres Skærm af Riskviste. I Aften var det
 Blomsterrabatterne, som skulde fornyes.

Aage saae, strax han traadte ind ad Have-
 laagen, de indkøbte Planter ligge midt i Gangen
 som store, muldede Blokke. Med en gammel
 Blomsterpind borede Faderen Huller i Jorden og
 satte de unge Planter ned. Han var ene om
 Arbejdet, og da han hørte Laagens Klinker klirre,
 raabte han strax:

— Er det dig, Katrine?

— Nej, det er mig, svarede Aage.

Faderen rejste sig.

— Naa, det var da fornuftigt, du kom hjem.

De Abekattestreger omme i Skytteforeningen er saamænd ikke værd at spille sin Nattero paa ... Hjælper du mig lidt her?

Aage havde allerede nærmet sig Blokkene. Det var Tulipanløg, som laa tilbage. Han tog en gammel Blomsterpind fra en Kurv med Have-redskaber, der var slæbt frem i Gangen, og begyndte at sætte Knoldene ned.

Det skumrede langsomt. Bag de høje Træer i Havens Baggrund glødede Aftenhimlen gylden. Men efterhaanden blegedes den, blev svagere og svagere gul, stod tilsidst som en blank Sølvbund bag Trætoppenes sorte Løv.

Rundt om fra Nabohaverne hørtes Lyd af den lille Bys fredeligt puslende Aftenliv. River skrat-tede over Grusgange, stille Stemmer snakkede lang-trukket, nede i Maen bag Haverne var der Børn, som legede »Enke« og raabte og lo, og højt i den blege Himmel kredsede Sværme af skrigende Svaler.

Da den sidste Plante var sat, tog Aage Riven og skrabede alt Bladeaffaldet og al den overflødige Jord sammen og bar det i et gammelt Kurvelaag

hen i en Krog af Haven. Imens fyldte Faderen den store, grønne Vandkande nede i Aaen bag Hegnet. Og hver af de nysatte Blomster fik sin Dukkert, og Bedene brunedes under Brusernes Styrtebad.

Saa gik Fader og Søn trætte og tilfredse op imod Huset. Det var nu ganske mørkt; gennem Mørket steg der en frodig Lugt af vaad Muld.

Og rungende ringede Vor Frues Klokker den lille By til Sengs.

III.

Det første, Aage huskede af sit Liv, var at han stod nedenfor en Trappe og saae op. Ovenfor Trappen, paa en Afsats, der forekom ham uendelig højt oppe, stod en lille Pige i Silke, broderet med sorte Perler. Ved hver Bevægelse, hun gjorde, lynede Lyset i alle Perlerne, og Aage stod for Foden af Trappen i Tøj, som var gammelt og snavset, og stirrede fortabt op mod den lille Dejlighed.

... Saa skiftede Mindebilledet, og Aage huskede en stor, oplyst Sal, hvor den samme lille Pige kom

hen imod ham over et blankt Gulv. Hun trak ham hen til et Bord, hvis Tæppe var slaaet halvt tilbage, og paa hvis polerede Plade stod smaat nydeligt Duketøj — en lille Lampe, en lille Gynge-stol, et lille Kaffeservice . . .

. . . Saa blev hun borte inde i en Taage af Lys og af mange fremmede Ansigter — og Aage huskede sig selv, svøbt i et uldent Schavl og baaren tværs over Gaden paa et Par stærke Arme. Da han kom ind i Stuen hjemme, sved Lyset ham i Øjnene — det havde været mørkt udenfor . . .

. . . Saa stryger der over Aages Minder en Fornemmelse af svalt Lys og kølig Luft, af Skovens rene, grønne Stilhed. Han ser en hvid, rød-prikket Kjole bredt over Græs — det Grønne skimtes blegt gennem Kjolens tynde Hvide. Det er Moderen — Aage hører Faderens Stemme sige til hende: »Pas paa, du ikke forkøler dig — det Musselin er saa let«.

. . . Han husker Skumringstimer om Vinteren. Stuemørket spaltes kun af den aabne Ovndørs Gløden ud over Gulvet, hvor Bordfodder og Stoleben kaster lange Skygger, som opløses og smelter sammen til Tusmørke i Stuens Kroge. Han

sidder paa en Træskammel henne under Vinduet, midt i det røde Ovnlys — sidder og føler sig lun og tryk til Mode bag den skærmende Mur, som gemmer ham bort for Gadens hujende Dreng og et Par Tommer udenfor ... Henne i Ovnskæret sidder Moderen og læser højt, bøjet ned over Bogen. Hendes Skygge falder ud langs den oplyste Strime af Gulvet og bøjes op over Væggen, hvor de mange smaa Portrætter lyser som matte Spejle.

Moderen læser:

— I Begyndelsen skabte Gud Himmelen og Jorden, og Jorden var øde og tom, og Guds Aand svævede over Vandene. Og Gud sagde: »Der vorde Lys« og der blev Lys ...

Moderen læser videre — om Paradisets Have og om Adam, der frit maatte æde af alle Markens og Lundens Frugter undtagen Frugterne af Træet paa godt og ondt — »af det maa du ikke æde, thi hvo som æder deraf, han skal visseligen dø«.

Men atter og atter beder Aage om de første Vers igen. Ordene »øde og tom« gaar gennem hans Sind, højtidsfulde og ubegribelige, og han ser de sorte, dybe Vande, bredende sig under en evig Nat, hvori kun Herrens Aand lever ...

... Saa sidder Aage ved Vinduet ovenpaa, i Stuen ud til Gaden. Det er en Søndag Formiddag. Varm Sol staar ind gennem Ruden over den store Lænestols falmede, grønne Betræk og over Aages Ben. Solskinnet glider langsomt ned paa Gulvet og naaer Bordet, hvor Frugtskaalens slebne Fod bryder Lysstrimen i regnbuefarvede Rande og Ringe, som breder sig over Vægge og Loft. Der er ganske stille i hele Huset — Aage er ene hjemme. Der brænder en god Ild i Kakkelloven — Solen bager — nede fra den tomme Gade høres kun nu og da enlige Skridt. Aage dører hen i Blund og vækkes først, da Gaden fyldes af hjemvandrende Kirkefolk, og han hører Faderen stikke Nøglen i den laasede Forstuedør og lukke sig og Moderen ind ...

... En Solskinsdag kører de paa en Vogn, Faderen og Moderen indeni — Aage paa Bukken hos Kusken. Solen steger, det støver af Vejen, Aage har Næsen fuld af den kvalme Seletøjslugt, og hans Øjne hænger uafbrudt ved et Sted paa Ryggen af den ene Hest — et Sted, hvor en Rem har gnavet Saar paa Huden og uafbrudt gnider frem og tilbage i dette Saar ... De kører under

skyggefulde Alleer, hvis Blade strejfer Aages Hoved, gennem Landsbyer, hvor Ænder svømmer i Gadekæret, og knudrede Pile staar langs Vejen — og de stiger endelig af udenfor Porten til en stor Have. Aage er træt i Knæene af at sidde og staar paa Vejen og stamper med Benene for at strække dem.

Saa gaar de ind i Haven. I løvskyggede Gange møder de Mennesker, som spaserer op og ned, uden Hat og med Bog i Haand, og de finder sig en Bænk at hvile paa, en Bænk ved Randen af et Vand, hvis blanke Flade skjoldes af store, grønne Blade, hvorover hvide, takkede Blomster løfter sig.

— Aa, se dog Aakanderne, siger Moderen.

Og lidt efter føjer hun sagte til:

— Det er ganske som i Romanerne . . .

Det er sent, da de kører hjem. Aage hører Hunde glamme i fjærne Landsbyer, og langs Vejen synger Græshopperne i den varme Nat. Én Gang dønner det pludselig hult under Vognhjulene, og Aage hører dybt nede fra et Sus som af mange Træer.

— Det er Rosilde Aa, vi kører over, siger Kusken til Aage, da de atter er ude paa Vejen. —

Her kan intet Menneske komme over mellem Midnat og Hanegal . . .

. . . Aage husker endelig Haven hjemme.

Først enkelte af Blomsterne — den store *Dielytra*, bag hvis røde, fligede Krone der gemte sig ligesom et lille, hvidt Skelet — og Tulipanerne, Foraarets Tulipaner, der var sribede og plettede og brogede i saa mange Mønstre og med saa mange Farver. Der steg af disse underlige Blomster en sød Duft, som tiltalte Aage, og det var saa hyggeligt at se ned i de halvlukkede Kalke, ned til de sorte Støvdragere, der sad lunt i Skjul som Fugleunger i en Rede . . .

. . . I senere Aar blev denne Have mer og mere Stedet for Aages Drømme og Tanker. Der var nede bag Hegnet et stille og gemt Sted ud imod Aaen — et Sted, grønt af Ukrudt, svalt af Skygge og rindende Vand. Der sad Aage alle Sommerens Dage — læste lidt og lytted mere.

Lytted efter Aaens Rislen og Hegnpoplernes læderstive Raslen og saae ud over Vandet, der sov, bredt og blankt, under hed Sol, med sin Sølvflade rustplettet af Vandax og svømmende Pileurts Gondolflaader af Blade. Der var saa stille

i det søvntunge Solskin — Aage hørte en Svale skære med Vingen i Vandet — en Hane galede langt borte — og Poppelsuset lød, som hørte han Evighedens Timeglas rinde . . .

Men naar Solen begyndte at synke, følte Aage sig ikke længer tryg. Der steg Kulde fra Vandet, og Skyggerne kom listende lange og tyste som Troldefingre, og Vandets lette Rislen skiftede til hulkende Graad, og Aftenvinden tog i Poplernes Blade, saa de smældede sammen som flagrende Vinger, og Svalerne begyndte at skrigе og søgte op under Himlen, hvor Lyset endnu var hvidt, men lavt over det skumrende Vand strøg skumle Flaggermus i sære Kast.

Da flygtede Aage for Mørket — Mørket, der kom, tæt som en Taage, og fyldt af tunge, bedrøvede Lyd — Grenes Skuren, og Suk i Træer, og Skvulp af Aaens Vand. Aage flygtede, men Mørket fulgte ham truende i Ryggen, og op gennem Haven gik han i stadig dirrende Venten paa at føle sig greben bagfra om Halsen af to klamme, knoglede Hænder . . .

. . . Og ind i Stuerne fulgte Mørkerædslen. Den laa og lurede paa ham oppe i Gavlkamret,

hvor han og Faderen sov. Naar han vel var kommen i Seng og havde bedt sit Fadervor, begyndte det at pusle i alle de gamle Møbler — det strøg over Gulvet som nisserappe Fødder — det skrabebede mod Væggen med lange Kløer — det gnavede ved Døren med Tænder, der vilde ind — haarde Dødningknoer slog nu og da mod Ruden — og den gamle Bornholmer dikkede saa hult, og dens store Perpendikel ramte Kassens Vægge, dumpt som et Genfærd klapper paa sin Kiste.

Aage laa, svedende af Skræk, og stirrede ud i Mørket. Hvert Øjeblik foer han op, naar han syntes, at nu var der Noget helt henne ved ham. Vende Ansigtet mod Væggen turde han ikke — han laa og stirrede og var bange, indtil Faderen endelig kom op med sin Lampe og gav sig til at gaa i Seng . . .

Men næste Dag var Aage atter nede ved Aaen og læste og tænkte. Læste i Moderens tykke Læderbindsbibel, hvis gule Blade lugtede af Støv, og tænkte i halvvoxent Begær efter Visdom sine første søgende og selvraadige Tanker.

Han tænkte over Nattemørket, der var som et tungt Tæppe for en hemmelighedsfuld Guddoms

Tempel. Tænkte over Poplerne, der strakte Armene mod Himlen i hjælpeløs Længsel, og over Aaens Vand, som forgæves spejlede de høje Skyer. Tænkte over Jorden, den underlig levende Jord, som ved Tøbrudstide laa saa gul og vaad og vissen under den første Solvarme, mens fin Em steg af alle Markfurer som gennem Revner i et uhyre Kedellaag. Indtil alt det, som gæred i det Gemte, steg mod Dagen — indtil Græs og Urter stod op af deres Grave, og Knopperne kastede de brune Dødning-svøb, og Paaske og Pinse laa som hvide Kirker midt i Vaarens Skov af lysegrønne Dage . . .

IV.

Der stod i begge Byens Aviser, at Aage Bondesen, Søn af Lærer B. her af Staden, med Udmærkelse havde bestaaet sin fjerde Klasses Examen ved den herværende Latinskole.

Samme Eftermiddag var der i den højtidelige Anledning et lille Selskab samlet i den gamle Have bag den lave, gule Bindingsværksbygning. Selskabet sad i Lysthuset, som laa for Enden af

Havens Midtergang, ud mod Aaen og Markerne. Der var kun den nærmeste Familie: — et Par ældre Tanter, som boede i Byen, og saa Forældrene. Over Lysthusbordets grønne Plade, som ellers laa fuld af visne Syrenblomster og nedfaldne Blade, var bredt en skinnende hvid Serviet, og rundt Bordets Rand dampede brede Kaffekopper.

Aage sad lidt borte fra de andre, inde i en Krog af Bænken, som løb Lysthuset rundt, med en Bog for Næsen. Solskinnet gennem Løvet mønstrede de hvide Blade; henne i Lysthusets Aabning saae han et Par Svævefluer, der holdt sig ubevægelige i Luften som hvide Gnister eller nu og da gav et iltet Sæt til Siden for atter at standse i vingesvirrende Svæven. Det susede blødt i Løvet, bag Hegnet rislede og klukkede Aaen, en Ko brølede ude fra Engene, og en Hane galede langt borte i den solhede Dag.

I Lysthuset gik Snakken mest mellem Faderen og de to Tanter. Aage saae paa Faderen, der smilede med sine stærke, velholdte Tænder, og slog op med den lange, magre Haand, hvis Hvidhed Aftenernes Havearbejde ikke havde mægtet at brune, og hvis blanke Negle og blaa Aarer Aage

saa ofte mismodigt havde sammenlignet med sin egen brune Drengenæves plumpe Kødfuldhed og tilgroede Plebejernerne. Hvor lidt lignede dette oplivede Ansigt, denne fornøjede Veltalenhed de trætte og triste Miner, hvormed Faderen sad i sin daglige Dont paa Skolen. Det faldt for første Gang, fjærnt og vagt, Aage ind, at Livet maaske ikke havde formet sig for Faderen saaledes, som det havde været hans Ungdoms Vilje . . .

. . . Men Tanken gled hastig bort. Aage havde drukken sin Kaffe, han gad ikke høre efter, han kunde ikke faa Ro til at læse, han ønskede blot, at han kunde gaa. Luften strøg saa duggekøl og dufttung ind fra Engene, hvor Høet laa paa Skaar, og Aaen klukkede langs Haven som en dragende Vandresang. Men rejste han sig, vidste han, at Faderen strax vilde spørge sit skarpe »Hvor skal du hen?« — og Øjnene spurgte endda hvassere end Stemmen. Og Moderen vilde løfte det bløde Blik fra sit Arbejde og bede sit blide: »Bliv nu hos os, Aage. Sidder vi ikke saa rart?«

Aage blev og søgte at dølge Koppernes Klirren og Kaffeskeernes Raslen og Lyden af Tanternes Sladren bag Versene, han læste. Men snart trængte

et, snart et andet Ord igennem, og tilsidst lyttede han efter uden at vide det.

Tante Else, hvis ældede Ansigt fra alle Sider gik ned mod den indfaldne Mund, fortalte. Det var Skandaler, hun berettede. Om Diderichsens kønne Sine, der havde været Kæreste med det halvgamle Postbud Olsen hele forgangen Vinter og Foraaret med. Men saa blev det jo opdaget ... for Diderichsens begyndte jo at kunne se det paa hende ... og Fru Diderichsen tog hende jo i Forhør og spurgte, hvem det var ... og saa maatte Sine jo da gaa til Bekendelse, at det var Olsen ... og Fru Diderichsen foreholdt hende jo, hvad det skulde betyde, at indlade sig med den halvgamle Person, der tilmed var gift og snart har voxne Børn ...

— Ja, man skulde dog tro, at Kvindemennesket kunde begribe, det var Galskab, indskød Faderen, hvis Øjne havde faaet det samme vrede Udtryk, som naar han forbød Aage at gaa ud.

— Maaske hun har troet, han skulde lade sig skille ved Konen; — de siger jo, at Madam Olsen skal være saa ubehagelig, mente Tante Grete og rettede sit store røde Ansigt med de blaa Øjenkugler mod Lærer Bondesen.

— Det kan jo være. (Faderen slog op med Haanden). — Men alligevel er det ingen Undskyldning for den gode Sine. Hun kunde værsgo passet sit.

— Alligevel var det dog værre med Bødker Nissens Datter nu her forleden, begyndte Tante Else paany.

— Ja, med Buchs Søn, fuldstændiggjorde Tante Grete.

— Hvad var der med dem? spurgte Faderen.

— Hvad der var? (Tante Else rettede ivrigt sin lille magre Krop). — Jo, der var det, at hun skal ha' en Lille her i Sommer og er saamæn ikke sexten Aar endnu. Og Buchs Søn, som er Fader til Barnet, er lige fyldt de sytten ...

— Er det ikke forfærdeligt, spurgte Tante Grete og rettede atter sine blaa Kugler mod Faderen.

— At de Folk ikke passer bedre paa deres Børn, sagde denne. — Det er jo en Skandale, baade for Buchs og Nissens, at saadan noget har kunnet gaa i Svang!

Igen var Faderens Øjne haarde og vrede.

... Men Aage lyttede, med bankende Pulse og hamrende Hjærte.

... Carsten Buch, Aages blonde Ven fra for-
dums Tid — Carsten, der netop nu skulde være
Student! Og Bødker Nissens Datter, som Aage
saa tit havde set smutte over Gaden om Aftenen —
en slank, lyshaaret Pige med spæd Barm og smal
Midje i en blaastrøbet Tjenestepigekjole ...

Carsten Buch ... og Nissens Datter ...

Saa nær ved ham levedes altsaa Livet! Ikke
det fangne, fattige Liv med de smaa Glæder og de
dagligdags Sorger — ikke Forældrenes, Tanternes,
Hjemmets og de gode Borgeres Liv. Ikke det
Liv, hvori Faderens Formaninger og faste Vilje
holdt Aage bunden — et Liv i Læsning og Arbejde,
fjærnt fra de glade Menneskers Verden. Men det
frie, vilde, forbudne Liv — Elskovens og Poe-
siens — det, hvorom alle Vers sang, og alle Digtere
talte ...

... Da de Andre var gaaet op i Huset, fordi
Dagen hældede, og Luften blev kølig, sad Aage
endnu i Lysthuset og tænkte paa det, han havde
hørt. Uafbrudt drejede hans Tanker sig om denne
slanke, blaaklædte Pigeskikkelse med det lysgyldne
Haar — Nissens Datter — den sextenaarige Forførte —
Carsten Buchs barnligt spæde Elskerinde ...

... Her, midt i Byen, midt i det borgerlige, bundne Liv, var den vilde og frie Eros gaaet ham saa nær forbi! Saa nær ... og forbi! Dér havde hun vandret paa den anden Side Gaden, det slanke, lyshaarede Pigebarn, og ventet den, der vilde tage hendes Elskov ... Og Carsten Buch — han, som i fjorten Aars Alderen var Annas Barnekæreste — havde fanget hende ind. Ham var det, hun havde favnet med fine, spinkle Lemmer; ham havde hun skænket sin Jomfruelighed i nøgne Nætters Elskov ...

... Aages Bog faldt ned paa Lysthusets Muldjordsgulv. Det var et Bind af Aarestrup. Aage bøjede sig for at tage det op.

Bogen var falden aaben og med Ryggen opad. I Faldet var et af Hjørnerne blevet bøjet og pegede nu lige paa Ritornellen

»Torskeflab, god Aften!

Se, hvilken Plads jeg fik mig her hos Rosen ...

Du kunde haft den!«

V.

Aage standsede sin Gang.

Stien, han fulgte, havde fra de aabne Marker ført ham ned i en dyb og smal Kløft, hvor han aldrig før havde været. Til begge Sider løftede sig høje og stejle Skrænter, helt overgroede med gule og hvide Blomster — Rejnfan, Perikon, Oxeøje, Kamilleblomst og Mjødurt. Og øverst randedes Kløften af Tjørnehækker og Rosenhegn.

Det var lige i Middagstiden en hed Sommerdag. Himlen havde været graa fra Morgenstunden, og uden et Pust af Vind. Det bryggede sammen til Torden.

En bedøvende Blomsterduft fyldte i den hede Dag Kløften, hvor Aage var standset. Der var bitter Duft af Rejnfan og Perikon — krydret Mjød-duft af Spiræa og Hvidtjorn — skær, spæd Duft af vilde Roser — og sød Æbleduft af Vinrosers Løv. Og al denne Vellugt var opløst i de lunkne Dampe fra alt det duggede Græs og alle de vaade Blomster. Tavs og duftbedøvet laa Kløften og ventede aandeløst Tordenregnets Komme — Torden-

regnen, der som en Sæd skulde sænke sig i dette hede og fugtige Skød af Blomster.

Aage havde flakket om hele Dagen. En underlig Rastløshed var i den sidste Tid kommen over ham. Det var i Ugerne lige før han skulde op til sin Artium, men Dag efter Dag vandrede han hen. Hjemme sagde han, at han læste ude i Skoven, hvor han kunde være ganske uforstyrret, og for et Syns Skyld førte han ogsaa en Bog med i Lommen. Men hvis han aabnede Ovid eller Vergil, var det kun for at finde Ord, hvorfra han kunde styrte sig ud i Drømmerier — som en Svømmer fra Springbrædtet.

Lange, længselsfulde Drømmerier var det — Syner af hedensk Lyksalighed og antikt Solskin — Syner, der lyste paa en dunkel Grund af forgæves Attraa, som hvide Templer skinner mod mørke Pinieskove.

Det var Anchises og Æneas, hvis Verden Aage begærede — det var alle hine Helte fra Homers Øer og de siciliske Kyster, hvis fjærne og forgangne Tilværelse han langt borte fra betragtede med sorgfuld og unyttig Længsel.

Hvor havde hine tidlige Menneskers Liv været

stærkt og rigt! For dem laa Verden endnu i Morgendugg, og alle Blomster duftede, nye og friske. Virkeligheden svømmede som en Ø i et Hav af Myte. Hverdagen var endnu ikke til — thi alt var Æventyr. Horisonten var taaget af Undere, og Fabler drev som skinnende Skyer langs Jordens Synsrand. Gyldne Heltesnækker sejlede over vinblaa og violette Vover mod Sagn-Egnes Strande — foran fløj den udødelige Daads dragende Chimære — men fra lave Øer lokkede Circes Seid, Lotofagernes Glemsel, Sirenernes hvide Legemer og vellystige Sang.

Og Heltenes stolte Snækker drog forbi, fulde af Foragt. Thi langt borte vinkede et Kolchis, hvor alle Marker var mørke af giftige Blomster, af Galnebær og Natskygge og Venusvogn, af violet Valmue og dunkel Digitalis. Langt borte vinkede Faren, Kampen og Døden — eller det gyldne Skind, de gyldne Æbler, den gyldne Sejr ...

... Ogsaa for den, som ikke var Helt, men sad hjemme i sine Fædres Hus og ved sin Barn-
doms Arne, formede Livet sig skønt. En Sanger blev han og en Seer — en, i hvem Guderne havde Velbehag. Klimprende paa sin Lyre vandrede han

langs Stranden og saae Nereiderne lege i Havskummet og hørte i Brændingens Drøn Tritonernes Sneglehorn runge og skimtede paa stille Dage Poseidons graa Hoved løfte sig langt ude i Solflimret eller Gud Glaukos sidde paa en fjærn Klippe og stirre ud over det hvide Hav.

Men de hede Sommerdage vandrede han i Bjærgskovene. Og medens Lyren hang uden Lyd over hans Skulder, lyttede han til Dryadernes Hvisken og Najadernes Mumlen og Oreadernes Tavshed. Og Nymferne lo bag Løvet, og Satyrernes Bukkefødder raslede i ilsomt Løb hen over Skovbundens tørre Blade, og langt borte, hvor Træerne stod tættest, lød den klagende Lyd af Pans Rørfløjte.

Men Digteren ængstedes ikke for Pan, thi Pan er en Ven af Versenes Musik. Roligt redte Vandringsmanden sig et Leje af Mos og duftende Myrteløv og lagde sig til at sove med Lyren ved sin Side. Og vækkedes han, var det ved et Kys — et Kys af en hastigt flygtende Nymfe eller af den hvide og stolte Artemis, som søgte sig en Elsker mellem de Dødelige ...

... Disse var Aages Drømme.

Og da Stien nu pludseligt ledte ham ned i et aldrig betraadt Dalstrøg mellem rigt blomstrende Skrænter, gik der som et Æventyrpust over hans Sjæl. Det var, som havde et lønligt Ord med ét aabnet ham Vejen ind i et Fabelland, som ellers ingen kendte. Han følte det, som var denne Kløft Indgangen til underjordiske Riger lig dem, hvorhen Kong Hadding førtes af en straalende Drøm. Det var ham, som havde han funden et *Tempe*, en hellig Dal, et afsides og indviet Sted, hvor Guderne var nær.

Aage lagde sig ned i de høje Urter, som dannede et tykt og duftende Leje under ham. Rundt denne Seng stod de som en grøn Mur med en Tinde af Blomster. Aage laa, med ét ganske gemt bort fra alle Ting, paa Bunden af dette Plantehav.

Et *Tempe* havde han fundet — men uden nogen *Peneios*. Der skulde i Steden for Stien rinde en Strøm gennem denne grønne Dal — en bred, blank Strøm, som bar Aakander. Og naar man fulgte dette Vand, skulde det føre En til en Snævring i et Bjærgpas mellem Kløftens Vægge. Strømmen skulde fylde hele Aabningen, og kun den, der med nøgne Fødder vilde vade i Vandet, kunde komme ind gennem Passets Port.

Men indenfor skulde der være vidunderlige Skove. Uendelige Skove af Træer med stort og smukt Løv — Kastanie, Løn og Lind. I tykke, tætte Lag skulde Bladene dække for Lyset, og et evigt Mørke skulde rugе i disse Skove — et Mørke som under Uvejr. Og en Tordenluft skulde der være inde — en tung, krydret, bedøvende Luft, fuld af stærke Dufte og elektrisk Uro.

Denne Skov skulde være et Tempel. Et Tempel for den Gudinde, hvis Rige er det vellystige Mørke og Elskovens Nat. Og i Templets Mørke, under Skovens Nat, skulde unge Præstinder — hvide og viede som Offerduer — hengive sig, de hellige Hieroduler i Mylittas Forgaarde lig — hengive sig til den silde fødte Hedning, der midt i en naturfornægtende og erosfjendsk Tid kom for at holde sin Andagt ved Afrodites Altre ...

VI.

Det var en sort og silde Aften i Avgust — en Aften i Aages attende Aar — det Aar, da han var bleven Student og skulde til København.

Det var en af de sidste Aftener hjemme. Han sad ene oppe i Dagligstuen, der vendte ud mod Gaarden og Haven og Engene og Landet. Han laa i det aabne Vindu med Knæene paa en Stol og Albuerne i Karmen.

Udenfor var Mørket. I Randen af den dunkle Jord stod fjærne Skoves sorte Rids mod Himlens graa Nat. Over det brede Land ikke et vaagent Lys. Jorden sov. Og i Søvn hviskede den op mod Aage, der lytted.

Først havde han intet fornummet. Men da han ret var kommen til Hvile i Vinduet, og de smaa Lyd fra hans Klæder, naar han rørte sig, var bragte til Ro, hørte han lidt efter lidt Lyden af Jordens Søvn sagte stige i Natten.

Det var Lyd af Dagens Regn, der suged sig ned gennem Markernes Muld, og Lyd af Em, der i den lune Nat dampede op fra Jordens lunkne Hud. Det var Lyd af Natsommerfuglenes Flugt, af de tunge Natsommerfugles Flugt gennem modne Markers svagt raslende Toppe. Det var Lyd af det første visnende Løv — Lyd af Cellers Sammenfald og safttomme Kars Bristen og af Blade, der krympede sig i Døden. Det var al denne Lyd,

samlet i én svag Rislen — som af en Aa, langt ude mellem fjærne Marker.

Og smerteligt snæred denne fine Lyd sig ned i Aages Sjæl ...

Thi det var hans Forlængsel at vandre derude i det store, sovende Land — vandre langsomt over Græs, som var vaadt af Regn og Dugg, og vandrende aande Høstmarkernes Duft af Modenhed og vædet Muld.

Det var hans Begær at leve Jordens Liv — at sove med dens Søvn og vaage med dens Vaagen — at sove som Dyret sover, i det fugtige Græs under et Tag af lavt hængende Blade, og at vaagne ved en Fugls Pippen i Løvet nær Ens Øre, just som de duggvaade Marker graaner i det første Gry ...

Men blot han rørte ved Døren, vilde Forældrene høre det ovenpaa ... Og før han fik listet to Trin ned ad den knirkende Trappe, vilde Faderen være ude paa Afsatsen for at spørge, hvor han skulde hen ...

Lykkelige alle de, som ejede Friheden — alle de, som kunde være ude i denne Nat ... flakke rundt som det lysted deres Vagabond-Sind ... i denne Ungdomsnat, denne Attenaars-Nat, der, én

Gang død, aldrig vilde vende tilbage, men være for evig tabt . . .

Forældrene havde taget ham med ud i Skoven i Aften . . . De havde siddet ved et lille Bord under Badehotellets Veranda og drukket Kaffe og hørt paa Pavillonens Musik . . . Fra Vestibulevinduet bag dem faldt der Lys ud over Pladsen, og gennem Lysstriben gled i stadig Strøm Byens Ungdom, kurtiserende og kurtiseret, i Selskaber eller Parvis . . . og frie alle! alle frie!

. . . Da Aage gik hjem ved Faderens Side, kom Skarer af Ungdom dragende imod dem. I Dunkelheden under Skovvejens Løvhvelving skinnede de klare Kjoler.

Og Aages Tanke maatte følge al denne Ungdom paa Vej, maatte længselsfuldt følge dens lykkelige Vandren ind gennem den mørke Skov, ind under stille, sorte Træer, hvor Stemmerne tystned, og Parrene spredtes ud mellem unge Graner, hvor det tykke stortuede Græs var bleven saa mangen Byens Skønjomfru det sødeste Brudeleje . . .

Aage ene maatte hjem. Hjem at lukke sig inde, naar Natten var saa skøn . . . hjem at gaa i Seng bag tæt tiltrukne Gardiner i Sovekammer

sammen med Faderen ... Om lidt vilde der blive banket i Loftet — Tegn til, at nu skulde Aage komme op ... Og inde i det lille, lumre Soveværelse vilde han da se Faderens graa Hoved, halvt indslumret missende mod Lampen, som hindrede ham i helt at falde hen ... Og saa var der for Aage ikke andet tilbage af den Dag end at klæde sig af, slukke Lyset, sige Godnat og lægge sig til at stirre op i Mørket med søvnløse Øjne ...

Mens Natten derude var saa hed og skøn ...

... Aage rejste sig med et Suk af sin foroverbøjede Stilling. Hans Knæ og Albuer var ømme af den lange Støtten mod Stol og Karm. Han gik et Par Skridt ind i Stuen, hen til Bordet, hvor Lampen stod og lyste ud over den tomme, blanke Plade.

Aage blev endnu mere mod i Hu af at betragte denne ensomme Lampe og dette øde Bord. Han stod lidt og stirrede — mere og mere bedrøvet. Han forekom sig selv som denne enlige Lampe, der lyste forladt i Natten ud over dette tomme, glædeløse Bord ...

Saa kom en Natsommerfugl ind gennem Vinduet og gav sig til at kredse om Kuplen.

Nu fløj den ind under Skærmen, og dens

Skygge svirrede som rasende rundt paa det hvide, oplyste Porcellæn. Med ét faldt den ned paa Bordet og blev liggende paa Ryggen, idet den svagt bevægede sine smaa, skrøbelige Ben. Aage bøjede sig ned og betragtede den: dens Hoved og Følehorn var tæt dækkede af hvid Laadd, Kroppen var nøgen og gul.

Længe betragtede han den hjælpeløse Sommerfugl.

Af hvilke hvide, stærkt duftende Natteblomster havde dens fine Spiralsnabel suget Honning? ... Hvilken Hun havde den hastigt befrugtet paa sin Vej? hvilket Bryllup havde den fejret under et stort Blads Baldakin eller paa et Græsstraas smalle Seng? Var den selv en Hun og bar den i sit Indre en fjærn og ukendt Elskers befrugtende Sæd fra en Parring i Kalken af en Blomst med bedøvende Duft? Gennem hvilke Haver var den fløjet? i hvilke fjærne Stuer havde den flagret om den brændende Lampe? fra hvilke ukendte Tilværelser, fra hvilke Mennesker langt borte bragte den Bud gennem Natten?

Natsommerfuglen vedblev svagt at famle i Luftten med de skøre, hvide Ben. Forsigtigt tog Aage den op og bar den hen til Vinduet. Som en lille

hvid Plet saae han den forsvinde ned i Mørket, men han hørte ingen Lyd af dens Fald . . .

Aage blev staaende lidt endnu — udad bøjet.

Landet syntes ham nu ikke længer at sove — det var dødt. Hans Øre fornam ikke mere dets Aandedrag, og hans Øje, som kom fra Lampelyset, saae ikke længer Skovenes fjærne Linjer.

Bedrøvelsen steg, bitrere, i ham. Han følte sig besynderligt ene, efterat Natsommerfuglen havde forladt ham . . . Atter stod Lampen og lyste sørgmodigt over det kolde, øde Bord . . .

Saa bankedes der tre rappe Slag i Loftet . . .

Aage foer sammen, pustede Lampen ud og gik op.

VII.

Det var Dagen efter. Aage sad nede i Lysthuset og læste.

Det var et Bind af Taines Engelske Literaturhistorie, hvorover han bøjede sig. Ord for Ord sugede han i sig, som Muld suger Sommerregn. Denne Bog, der luede i gylden og blodig Livsjubel, syntes ham en Purpurport ind til nye Verdner. Renæs-

sancens voldsomme og sanselige Aand slog op imod ham som en knitrende Lue. Og, bleg af Betagelse, sad han som overskygget af en vild og stolt Aand.

Saa kom Moderen ind og satte sig lige overfor ham. Aage saae op, smilte, nikkede. Og atter fulgte hans Blik Bogens Linjer.

— Aage ...

— Ja, Mor ...

— Far og jeg havde tænkt, at vi vilde til Alters paa Søndag ...

Aage lod sin Bog synke. Han blev hed om Underlivet og mærkede sin Mave snøres sammen som af pludselig Skræk. Da han lukkede Munden op for at svare, syntes hans Læber ham to tykke, uhandelige Ting.

— Saa-aa, vil I det? fik han frem. Og ved et uventet Held antog hans Stemme en ligegyldig Tone, der bragte ham lidt til sig selv. For han følte, at dette var ham et Værn. Al Hverdagstone maatte Moderen uden om, hvis hun vilde trænge ind paa ham og bede ham gaa med.

Han saae ud over Gangens brune Jord, over Buxbomhækken langs Blomsterrabatten, over de mange *Dielytra* og Reseder, hen til de højstammede

Roser ved det gamle, frønnede Stakit. Det saae saa jævnt og stille ud altsammen. Enhver Tanke om store Ord og om Kamp for Overbevisninger blev latterlig overfor denne Have, der saae paa ham med en gammel Barnepiges Blik, for hvem den voxne Student altid vedblev at være »lille Aage« — Barnet, hvis Vilje kun var Griller, man maatte se at faa ham fra ...

— Vi har ikke været der siden ifjor Høst — og nu mente vi, det kunde være saa rart at gaa der med dig, inden du rejser fra os over til den store By ...

— Men det er da ikke saa længe siden ...

— Det er snart et Aar, Aage.

— Et Aar snart ... Ja, men vi kunde jo vente til Jul ... Saa kommer jeg hjem i Ferien ... Og jeg har ingen rigtig Lyst nu ...

Han søgte at holde sin lette Tone — at slippe bort fra Moderens alvorlige Stemme og ømme Øjne.

— Har du ingen Lyst, Aage? Hvordan er dog det, min Dreng?

Aage saae ned i Taine, og hans Øjne løb tankeløst hen over et Par Linjer. Nu skammede han sig halvt ved Bogen — som han i sine

Drengaar havde skammet sig ved sin Morskabs-læsning, naar Moderen var i Stuen og havde meget at gøre.

— Kunde vi ikke udsætte det lidt? spurgte han og saae op.

Moderens Øjne mødte hans — store og tunge — med saa mange trætte Rynker over Laag og om Kroge — med en evig Graad sitrende dybest inde. Hendes Læber laa mod hinanden i en veg, smertelig Linie — som lukkede de over al Jordens inderste Sorg. Aages Tanker smeltede hen i blød, bedrøvet Andagt.

— Du mener da vel ikke, at du kan undvære Vorherre, Aage? spurgte hun saa, langsomt, og rejste sig.

Aage svarede ikke. Moderen stod lidt.

— Jaja, sagde hun saa med et Suk. — Lad os vente denne Søndag over da ... siden du ingen Trang føler nu.

Aage rejste sig ogsaa, og Moderen kom hen og kyssede ham.

— Aa, du krøller Bogen med din Kjole, raabte han leende, glad over atter at føle sig i det Dagliges lette Luft ...

Der fulgte otte Dage i pinlig Famlen og Vaklen.

Dage, som Aage levede i de store Skoves Ensomhed, hvor Sletternes Græs rødneede mod Høst og flimred af flyvende Sommer. Eller paa Lyngbakkerne, hvor den solhede Luft tyngedes af tusend Timians Vellugt, og blaa Sommerfugle og sorte, rødplettede Zygæner flagrede mellem Snerrens fine Blomsterkvaste og de spinkle, vippende Blaaklokker.

... I det Øjeblik, Moderen havde rettet hint Spørgsmaal til ham, var det, som om et Forhæng søndredes fra øverst til nederst i hans Tanke. Han saae med et, at hans Baad var i Drift langt ude paa et Hav, i hvis Synsrand Hjemmets Kyster hurtigt blaanede bort. Fremmede Strømme førte ham langt bort fra Kirketroens og Hjemmemoralens Bred, ud mod en hedensk Lykkes straalende Strand i det Fjerne ...

... Var det hans Pligt at bekende?

Han vidste, det vilde komme saa tungt baade over Faderen og Moderen. Han havde mærket det tydeligt nok i Dag. Det var for dem lige saa selvfølgeligt, at han delte deres Tro, som at han slog sig til Taals med den Hjemmets Lykke, der for dem var den eneste. Det var aldrig, blot

som et flyvende Fnug, drevet gennem deres Tanke, at han som en ung Hingst kunde længes ud til nye Græsgange.

Aage gik og gik.

Moderens bekymrede Røst vedblev at følge ham.

Men naar han saa, Time efter Time, havde trængt sig gennem filtret Krat, vandret i solhede Enge, gaaet over naaleglat Jord under Graners mørke Tjald, raslet gennem det brune Løv mellem Bøgeskovens graa og ranke Stammer — saa var det, som blev hans Sjæl fyldt af Mod — det svulmede i ham af Vælde — hans løftede Hoved skuede op mod den hede Sol — og Blodet bruste gennem hans Aarer, og hans Lunger videde sig og suged Skovens stærke, vilde, ensomme Duft . . .

. . . Da Moderen en Aften ved Bordet, efter at Faderen havde rejst sig og var gaaet i Haven, spurgte ham, om han saa vilde med, nu paa Søndag, svarede han et sagte, men roligt:

— Jeg troer det er bedst, jeg ikke gaar med, Mor!

Moderen saae paa ham, og hendes Øjne var fulde af Taarer. Men ikke et Ord svarede hun — rejste sig blot lidt efter og gik ud af Stuen.

Men henad Mørkningen, da Aage sad i Lysthuset, kom Moderen ned til ham. De sad en Stund tavse, hver paa sin Bænk. Rundt om i Haverne hørtes Aftenens fredeligt puslende Lyd.

Saa sagde Moderen, blidt og lempeligt:

— Hvorfor er det, lille Aage, at du mener det er bedst, ikke at gaa til Alters?

— Jeg føler ingen Trang, Mor!

Hun tav lidt.

— Kan vi ikke snakke om det? spurgte hun saa. — Sig mig dine Tvivl, lille Aage, saa skal du se, vi kommer over det.

— Det vilde ikke nytte noget, Mor.

— Men det kunde heller ikke skade, indvendte hun.

— Nej ... men jeg kan ikke ... det lader sig ikke saadan sige ... du vilde ikke forstaa mig.

— Vilde din Moder ikke forstaa dig, Aage? Tro aldrig, du voxer saa langt, at du voxer fra din Moder.

— Det mener jeg heller ikke, Mor — men jeg ved ikke, hvorledes jeg skulde faa samlet og sagt alt det, der skiller mig fra din og Faders Tro ...

Moderen blev siddende lidt.

— Jaja, Aage, sagde hun saa og rejste sig.

Den næste Morgen ved Frokosten var hendes Øjne røde af Graad. Faderen tav og lod, som han ikke saa det. Aage havde hørt dem tale længe sammen om Aftenen. Han turde ikke se paa nogen af dem, men hver Gang en af dem savnede noget, skyndte han sig at række dem det eller at rejse sig og hente det.

VIII.

Aage steg ned fra Korsørtoget — ned paa den gasoplyste Perron, hvor Rejsende og Folk, som tog imod, mylrede mellem hverandre. Bag det ankomne Togs lange Række af røde og grønne Vogne aabnede Perronhallens Kæmpeport sig ud mod en sort og stjærnesaaet Avgustnats Himmel.

Aage havde ladet sin Vadsæk indskrive og havde ingen Haandbagage. Med frie Arme gik han gennem Perronens Trængsel af bepakkede Mennesker. Overalt saa han Folk mødes og kendes, men ingen mødte og kendte ham. Han følte sig fri og fremmed midt i dette Mylr af Bundne og Bekendte.

Over nogle store lysende Glasdøre stod der Udgang. Stimlens Strøm gik den Vej, og Aage fulgte den. Gennem en tæt fyldt Vestibule naaede han til en Perron, der vendte ud mod et stort, mørkt, ubestemt Rum. Paa Perronens Yderrand, endnu lys af Skæret fra Vestibulen mod det store Rums Mørke, stod en Politibetjent i Hjælm og Uniform. Hvert Øjeblik raabte han et Numer ud i Mørket, og hvert Øjeblik kom en Vogn frem fra Natten, optog Passagerer og rullede bort.

Aage saae Folk gaa hen til Betjenten og hørte dem sige, hvor de vilde hen. Han efterlignede dem.

— De ønsker en Droske? spurgte Uniformmanden.

— Ja, jeg vilde gerne . . .

Og inden Aage havde talt ud, lød et Numer gennem Luften, en Vogn rullede frem, Aage steg ind, og Drosken satte sig i Bevægelse saa hastigt, at han faldt om paa dens Hynder.

Ud i Mørket gik det. Foran rullede andre Vognhjul, og andre Hestehove klaprede bagved. En ejendommelig tung og lummer Luft, som Aage aldrig før havde aandet, slog imod ham.

De kom ud paa en bred Gade. Dybt nede mellem høje Huse med mange oplyste Vinduer kørte de langs Rader af Gadelygter. Ringlende og raslende sejlede store, gule Vogne med lysende Ruder og farvede Lygter forbi. En Lyd af mange Mundes Mumlen og mange Fødders Fjed, af mange Vognes Hjul og mange Hestes Hove, af Sporvognsklokkers Ringen og Musik fra Kælderhalse og Forlystelseshaver, steg som en Flodbølge om den kørende Droske, hvori Aage drog ind i København.

Nu svingede Vognen om ad en mørkere Vej, med Udsigt over et dunkelt Land, hvoraf matte Lyskegler skød op bag Skygger, som lignede Hustage, og hvor purpurrøde og græsgrønne Lys hang i Klaser, løftede over Jorden paa usynlige Stænger.

Saa kørte de atter langs Huse og Lygterader, der gled udad og udad for at mødes i det fjærne — dér hvor en rød Lysprik i langsomt og jævnt Trav bevægede sig ind i Natten. Butikernes Gasskær faldt mindre voldsomt ud over Fortov, hvor der gik færre Mennesker.

Indtil Vognen drejede ned ad en Vej under Træer, hvis grønne Løv belystes blegt af spredte Lygter. Lave Huse med faa tændte Vinduer laa

langs Vejen. Tilsidst standsede Vognen, og Kusken sprang ned og holdt Døren aaben for Aage.

Han traadte ned paa et Fortovs Grus. Ligefor sig saa han en krydstremmet Laage ind til en Have, og hinsides Haven et Hus, bag hvis Gadedørs matte Glasruder et Lys bevægede sig og kom nærmere.

Saa aabnedes Gadedøren, og i Lyset, der flød ud over en Stentrappe og en Grusgang ned til Havelaagen, viste en lille mager Kvindeperson sig, tegnet i skarpt Rids mod en Entré, der oplystes af en Køkkenlampe, som var sat paa en oliemalet Trappes nederste Trin.

Aage hørte sit Navn blive raabt.

— Er det Dem? spurgtes der.

Han svarede Ja.

— Naa, vi tænkte det nok, min Søster og saa jeg, da vi hørte Vognen holde hernede. Værsgo og trød nærmere — og velkommen til København, føjede hun til, da Aage stod paa Trappen foran hende. — Har De betalt Kusken?

— Nej, sagde Aage og foer til sin Inderlomme.

— Naa ja, saa betaler jeg, sagde den lille Dame. — Begynd De nu at gaa op ad Trapperne. Det er paa anden Sal.

— Se her er Deres Værelse, sagde den gamle Dame, idet hun aabnede en Dør for Aage. — Sengen staar opslaaet, og der er en Kop Te og lidt Smørrebrød henne paa Bordet. Hvordan er det med Deres Bagage? Naa, De har en Garantiseddel! Ja giv De mig den, saa skal jeg lade Pigen hente Tøjet imorgen tidlig ... Tak ... Ja, nu finder De Dem jo nok til Rette ... Og saa Godnat ... Godnat ... og Sovvel ...

Hun lukkede Døren efter sig. Aage hørte hendes smaa Trin ned ad Korridoren, en Dør blev aabnet og lukket, en Nøgle drejet om. Aage var ene.

Han gik hen og aabnede Vinduet. Paa den sorte Avgusthimmel funkede store Stjærner. Aage genkendte dem alle — dér var Kassiopeja; dér Perseus med den røde Algol; deroppe sad Vega, Deneb og Atair som Diamantsøm gennem Mælkevejens Sølvflorstrimmel; dér var den store Bjørn og dér Arkturus. Stille strøg et Stjærneskud som en Fosforstribе gennem Rummets dybe Nat.

Og under denne mørke Stjernehimme! en dunkel Jord med spredte Lysprikker. Aage hørte Sus af Løv, men kunde ikke se Træer. I Horisonten

blussede nu og da sælsomme Glimt — var det Kornmod eller elektrisk Lys?

Han vendte sig indad mod Stuen. Under Hængelampen med den røde Beholder stod Bordet, et Spillebord med grønt Tæppe over. Paa en Bakke var en Tallerken med nogle Stykker skaaret Mad — Kød, Æg, Ost — og en Kop Te med Fløde. Ude i Stuens Halvmørke lyste det hvidt fra den opslaaede Sengs Lagner og fra en omsløret Kristusfigur henne paa et lavt Skab. Et slebet Spejl i forgyldt Rokokoramme glimtede mat i et Hjørne over Servantens Porcelæn.

Aage tog en Stol og satte sig hen til Bordet. Han besaa Smørrebrødet. Der var noget gammeljomfruagtigt snusket over det, som gjorde, at han kun ugærne berørte det med sine Læber. Han spiste Kødmaden og Ostemaden, hele Tiden med den Fornemmelse, at der klæbede en Smag af den gamle Frøkens visne, runkne Fingre derved. Saa skyllede han den lunkne Te i sig, idet han satte Munden til den Side af Koppen, som det syntes ham mindst rimeligt, at den gamle Dame plejede at trykke mod sine ældede Læber og tandfattige, urene Gummer.

Han rejste sig, stillede Stolen hen foran Sengen og begyndte at klæde sig af.

... Hvor denne Dag havde været lang! Hvor det var længe siden, han rejste hjemmefra!

Det var i den tidlige Morgen, da han stod paa Perronen derhjemme. Stille steg Røgen fra Byens Skorstene, og med smældende Vingeslag fløj de hvide Duer i Sværme om de røde Tage. Luften var lunken, og graa af Varmedis stod Himlen over den svagt krusede Fjord, hvor spredte Jagter gled frem for slappe Sejl med lange, sitrende Spejlbilleder under sig. Svagt susende holdt Toget for Perronen, og dæmpet talende steg de faa Morgenrejsende ind i Kupéerne, som var kølige efter Natten.

Faderen var ene om at følge Aage; han blev staaende ved Kupédøren til det sidste. Af og til gentog han en og anden Formaning eller Paamin-delse, men stod ellers tavs og betragtede Sønnen med sine smaa, brune, anstrængte Øjne. Skævt trukken paa hang Overfrakken om ham, knappet med én Knap allernederst; Hænderne var omme paa Ryggen, støttede mod den graa Sommerparaply; nu og da gabede han uden selv at lægge Mærke

dertil og uden at flytte sine anstrængte Øjne fra Aages Ansigt.

Saa kom den lange Jernbanetur i den tredje-
klasses Vogn. Aage huskede en høj Fyr i graa-
grøn Overfrakke, som længe havde siddet lige overfor
ham. Et besværligt Smil stod som stivnet i det
røde, storladne Ansigt, der omme ved den kort-
klippede Nakke gled bort i fede Halsfolder. Bag
ham en Hylde fuld af Kufferter, Rejseremme, Pakker
og Overtøj.

Saa holdt de ved smaa Landstationer, hvor
Aage gennem Stilheden hørte Suset fra Havernes
og Vejenes Popler. I Kupéen ved Siden af var
der nogen, som legede med et lille Barn — Aages
Genbo med det røde Ansigt sad og trommede svagt
med Spidsen af sin Stok — henne i Kupéens andet
Hjørne rettede en gammel Kone sig og sukkede
dybt. Ude fra Perronen kom Lyden af Trin over
sandede Fliser og to samtalende Stemmer:

— Hvor langt gælder Rejsen, Hr. Fabricius?

— København!

Det kom som en Fanfare, det Svar med Hoved-
stadens Navn!

De blev ved at holde længe. Aage sad tilsidst

og blev bekendt med hvert Sandskorn og hver Spyttelkat paa Vaggonens solbeskinnede Gulv. Indtil det Hele med et syntes ham sært uvirkeligt, underlig meningsløst og fremmed . . .

Saa var der Bæltturen. Aftenstille og blegblaat laa det brede Vand under den klare Himmel. Der var ingen Vind, og ubevægelige Sejl stod her og der over den blanke Flade, røde af Solnedgangsskæret inde over Fyens Land. Langt nede i Sonden svævede Langelands skovede Kyst disblaa i Horisonten. Og medens den store Færge hurtig gled hen over det glatte Bælt, stod Aage ved Rælingen og saae de hvide Maagers Kredsen over Skibets Kølvand og fornam sig selv fri som de store Fugle, fri som de midt paa det store, frie, uendelige Hav . . .

. . . Aage afbrødes i sit Drømmeri ved en tør, benet Lyd i Værelset — som af et Skelet, der retter sig.

Han saae sig om og opdagede nu paa en Konsol over Sengens Hovedgærde et Empire-Ur, mellem hvis fire hvide Alabastersøjler et Messingpendul, udskaaret som en flammende Sol, lydløst gled frem og tilbage.

Aage saae paa Urets Visere, der hang som et sort Kineseroverskæg i Skivens gule Messing-Ansigt.

De viste paa tyve Minuter over otte, hvilket aabenbart var fuldstændig fejlagtigt . . .

Aage var kommen af Tøjet og gik nu hen for at lukke Vinduet. Ude var alle Lys slukte, og Forstaden laa sort under den stjernefunklende Himmel. Langt borte slog en Kirkeklokke tolv langsomme Slag.

Aage følte sig saa vel til Mode. Dette Værelse var hans — og hans alene. Denne ensomme Seng var hans, og han havde Lov at vente, saa længe han vilde, med at lægge sig. Om han lystede, kunde han læse i Sengen til den lyse Morgen, og han kunde sidde oppe hele Natten eller gaa ude, ganske som det behagede ham.

Aage slukkede tilfreds sin Lampe og strakte sig mellem de kølige Lagner i sin nye Seng.

Tidligt den næste Formiddag gik Aage ud. Luften var hed og tæt, Horisonten graanede af Varme. Paa Villavejene kimede Mælkekuske med deres Klokker, Fiskerkællinger raabte, Drosker rullede forbi, og Sporvogne klingrede af Sted med rystende Bjælder.

Han naaede ned til Sankt Jørgens Sø. Hin-

sides Vandet steg Byens brede Skifertage og Zinkkupler, Vor Frues gule Gravmonument, Sankt Petri irgrønne Kobberspir med en Firkant blaa Himmel i sit Glamhul. Og op mellem disse Tage og Spir væltede hvide og brune Dampstøtter langsomt til Vejrs. Blandt Jærnbanelerrænet lange, lave Skur og korte Værkstedsskorstene lød Damppest, Togfløjter, hæse Signalthorn og Lokomotivers Piben. Saa dampede et Træn frem over Dæmningen og drog Aages Blik med sig ud til det smalle Skimt af Peblingsøens Blaa, ud mod Dronning Louise-Broens store Flagstænger og det fjærne Østerbros høje, hvide Gavle, der som en Flaade af Bredsejl lukkede Horisonten.

Aage kom op paa Viadukten over Jærnbanelens Udkørsel. Under ham drog de talrige Spor deres jærngraa Dobbeltstreger ind mod Stationernes røde Bygninger og Skifertage og den store, mørkt gabende Port længst nede, hvoraf netop nu et hvidt dampende Lokomotiv gled frem som en Fabeldrage af sin skumle Hule.

Og til alle Sider bredte Byen sig om ham, lavt for hans Fod — med Mennesketravlhed langs Betonfortouge og Vognmylr over brede Kørebanel,

med Spaserende ad Asfaltstier under skyggende Kastanjer langs Søens Rand, med ilende Sporvogne og let henstrygende Drosker — og til alle Sider med graa, røde, gule Facader, graa, røde, gule Gavle, Tage af Skifer, Tage af Tegl, og Skorstene, snart lave som Træstubbe, snart høje som Stammer i Skove.

Aage blev længe staaende paa Viadukten, lænet mod Broens brede Jærnrækværk. Som et Slusefalds Lyd naaede ham Larmen af Byens brusende Liv. Det var, som rige Kilder vældede ham i Møde ...

... Saa skulde han ikke længer flakke rundt paa forgæves Fangst efter Lykken i de øde Skove derhjemme, hvor intet levede uden de hvide Sommerfugles Flagren i det stille Solskin ... Ikke længer skulde Aftenen sænke sig over ham, graa og vemodig, med et skuffet Haabs Melankoli ... Og Nattens gyldne Øjne skulde ikke længer se ham ensom og fuld af Savn som en Fange ved Cellens Vindu ...

Lyst og gyldent aabnede Livet sig her for ham som en bred, fri Flod — lyst og gyldent laa det som de store Gader i Morgenens Solrøg.

Derude ... derinde ... langt borte bag de

fjærreste Hustage, i en afsides Gade mellem gamle Palæer eller midt i et Asfaltfortovs Mylr, gik Lykken og ventede ham . . .

For hans higende Blik strakte sig Staden som et stort, nyt, ubekendt Land, og hans Fod brændte af Længsel efter at betræde Fremtidens vidunderlige Jord.

IX.

Det var i Frederiksberg Have; ved Midten af Oktober.

Fra Lindene flagrede Løvet som en Flugt af citrongule Sommerfugle hen over Kanalernes blanke Vand. Asketræernes Vingefrugter faldt ned i det duggtunge Græs, svirrende rundt i Faldet med en raslende Lyd som af Guldsmed-Vinger. Paa Kastanjernes kandelaberbøjede Grene hang kun her og der et rustødt Blad, men Lønnenes Løv stod mod den tætte, blaa Luft, gyldent som en brændende Aftenrøde. I de brede, solbeskinne Alléer ved Fasangaarden flimrede Edderkoptraadenes duggvaade Sølvspind fra de sorte Lindestammer ud over de

bladestrøede Gange, hvor en gammel Mand enligt humpede af Sted. Og højt oppe i den blaa Himmel laa fjærne, fjærne, hvide Skystrimer — saa fine og spinkle, som var de kun Drømme om Skyer ... Sjæle af Sommerens henfarne Skykloder ... blege Spind filtrede af den flyvende Sommers Silke ...

Aage sad paa en Bænk i en af de Alléer, der fører op til Slottet. Han støttede Ryggen mod Træbordet, som hørte til Bænken. Dets grønmalede Plade, hvori stod skaaret Hjerter og Forbogstaver, og dets bredt skrævende Krydsben mindede ham om de hjemlige Beværtningsborde i Badehotellets Lysthuse langs Stranden ...

Det var endnu næppe Middag. Om ham var der Kølighed og Skygge; lange Solstænk strejfede løst den nøgne, violette Jord og de faldne, bronce-brune Blade. Foran ham laa en stor, grøn Plæne, halvt dækket af Skygge, halvt lysende af Sol, der rislede ned over Slotsbakkens Græsskrænter som køligt Strejflys. Oppe langs den grønne Vold, hvorover det fugtige Formiddagslys strømmede ned, gik to Mænd og slog Græs, og en Kone fulgte dem og rev det slagne sammen.

Aage sad længe og fortabte sig i at beskue

disse tre Mennesker ... Nu holdt de inde for at hvæsse Leen — de tørrede den af med en Tot frisk Græs — og dens Staal blinkede i Solen.

Aage lagde sig længere tilbage mod Bordet og vendte Ansigtet opad. De høje Lindekroner stod i svagt, spredt Sollys og bevægede sagte deres Løv over Luftens blaa Grund. Aage hørte talende Stemmer nede i Havens Gange — Lyd af Trin og af en Stok i Gruset ...

... Som en Nomade vandrede han rundt i dette pragtfulde Efteraars Indianersommer ... Han komponerede sig Dage, der var som vel udførte Kunstværker, og som fyldte hans Sjæl med al Kunstens dybe og klare Glæde ... Han drog fra Græsgang til Græsgang af nye Sansninger og Indtryk og nød Beskuelsens rene og guddommelige Ro.

Om ham bruste Købmændenes og Arbejdernes Flokke som et Hav, hvis Bølger ikke naaede hans Hjærnes høje Refugium ... Om ham larmede Livets Pariaer — de, for hvem intet var til ud over den borgerlige Lirekasses lille Repertoire ... Verden var for disse Mennesker saa regelret som en Hovedbog og saa nøgtern som en Urtekrambutik ... De fornam ikke Tilværelsen som en Lyst og en Rædsel;

Lyset var dem intet Vidunder, og Natten ingen Gaade, og Livet ikke hver Dag Genstand for en Studsen saa ny som det første Menneskes Undren over Verdens første Morgenrøde ...

... Verdens første Morgenrøde ...

Aage sagde uvilkaarligt Ordet højt. Som en Tryllevaand aabnede det vide Udsigter bag Virkelighedens graa Klippevæg ...

Han fornam med ét Jorden under sig, ikke som Grus og Sand i en Haves Gange, men som Jordlegeme, som Klode, som det, der bredte sig milevidt og rundede sig længer og længer bort, opfyldt af Mennesker og Dyr og Skove, af Lande og Have og Øer ... og nye Kyster og nye Lande med fjærne Sletter ... og Bjerge bag Sletterne ... og det brede Hav hinsides de høje Bjerge ... og Øer langt borte i hint nye Hav, helt omme paa Jordens anden Halvkugle, ud mod en anden Himmel og andre Skyer, ud mod andre Stjærner dybt nede i en anden Uendeligheds natlige Afgrunde ...

Aages Tanke droges i Længsel mod alt det, denne Kæmpeklode havde levet og endnu levede ... Med en Sorg saa tung, som var den Jordens egen Melankoli ved Tanken paa hine for evigt svundne

Tider, drømte han sig siddende ved Bredden af et Urtidshav, hvis Bølger, med Lyd intet Menneske-øre havde hørt, slog op mod Koralkysterne og brødes i Skum om Kæmpebregnernes Rødder ...

Han drømte sig staaende paa Kaldæas Sletter en Stjærnenat for Aartusinder tilbage ... Rundt om i Mørket gnavede Patriarkers Hjorde stille Step-ernes Græs; over Jordens uendelige Flade var Dødens Tavshed; og frem fra den østlige Horisont steg langsomt Stjærnebilled efter Stjærnebilled, medens andre Stjærner sank ned bag den vestlige Synsrand ...

Saa gled han hen over et blankt og stille Hav, i Aftensol, paa fønikiske Rejsendes Langfærdsskibe. Langt borte i Vest laa Herakles' Støtter som to smaa Skyer — og for den døende Bris gled Skibene sagte ud paa det uendelige Hav, hvor Solen langt ude gik ned bag fjærne Skybanker, der tegnede sig sælsomt — blaanende Skove og langligt løftede Bjerge — et svømmende Land paa Solrødens Guld og Havets Glød — Atlantis! Atlantis!

... Drømmen skiftede, og ene vandrede han langsomt over vide Snesletter. Et nordligt Øde strakte sig til alle Sider under en tung, mørk Himmel. Iskold strøg Vinden ned fra det nære Polarhav, og

over de frosne Sumpes milevide Flade var ikke et levende Væsen at øjne . . .

. . . Saa sad han paa en ensom Strand, under høje Palmeskoves Bryn, ved et Hav langt borte . . . Det var Skumring, og han saa Maanen kæmpebred glide op over Oceanets fjærne Rand, og han hørte den døende Brændings Sus over Strandens Konkylie og Koraller, og Palmetoppenes Hvisken og Lyden af de store Dugdraabers Fald paa de brede Blade. Han sad dér, stille, langt ude paa en ensom Ø midt i et mægtigt Hav, og saa kun fjærnt en enlig Kano glide sort gennem Maanestribens Sølv. Og han lagde sig sént til at sove i sin lave Palmebladshytte, ind under de tavse Skoves Bryn, ved Randen af det sovende Ocean . . .

. . . At leve alt dette var Livet . . . At samle alt i sig, at genopvække det Døde og bringe det Fjærne nær, at fornemme alt, favne alt, være alt: de svundne Aartusinder og de kommende — Jordens Liv i alle de skjulteste Kroge og de fjærreste Stjerne- taagers mylrende Stimer af Kloder — at favne og fatte det alt i én almægtig Følelse af Menneskehedens Vandren paa Bunden af Uendelighedens evige Hav . . .

Overfor denne Tanke blev al de Andres Færden og Virken intetsigende og urimelig. De kom ham for som Myrer, der med usigelig Vigtighed slæbte et Halmstraa, som var det en Kæmpegran.

Han vilde ikke have Del i deres Arbejde. Han vilde sanse, føle, tænke, drømme . . . og forme sin Sansning og sin Drøm i Ord og Sætninger, støbe sin Hjærnes usikre Syner i Sprogets faste, varige Metal, udhamre en Prosa, skør og skøn som de gyldne Høstblade for hans Fod, og indlægge den med Billeder, der funkledede som ædle Stene og var sjældne som dyrebare Perler . . .

ANDEN BOG

FORAARSSKOVE

Imod saa favr en Sommer . . .

Folkevisen.

I.

Det var en Nat sent paa Vinteren. Aage Bondesen og Digteren Niels Graff kom vandrende ad Landevejen ind mod København.

De var gaaede fra Byen, da Aftenrøden glødede bag det violette Skumrings-Land. De havde gaaet sig sølede og trætte og tilfredse ude paa de vinter-vaade Veje, og sultne havde de banket paa en landlig Kros Dør for at faa sig lidt Aftensmad. De havde spist i en stor, nøgen Tofagsstue med en gul Dør over et højt Dørtrin paa hver af de tre blaatapetserede Vægge og paa den fjerde to gardinløse Vinduer, der gabede sorte imod dem. Der var koldt i Stuen — kun en Smule nytændt Ild henne i den rustne Jærnovn — og de havde fordrevet Ventetiden med at gaa Værelset rundt og læse de Ølskilte, der hang i Glas og Ramme og pyntede Murene.

Saa havde de faaet Maden — spist Spejlæg og meget Landbrød og drukket to store Snapse til.

Og nu gik de, varme og veltilmode, ad Lyngbyvejen ind mod København.

Mørket stod om dem som tung Taage. Fra de enkelte oplyste Vinduer i Huse og Gaarde, de kom forbi, faldt Strimer af Lys ud i Natten som Aande i Frostluft.

De gik midt ad Vejen, hvor den var haardest. En dobbelt Række Træer fulgte langs begge Sider — de svære Grene og Kvistenes spinklere Spind saaes sorte mod Himlens mattere Mørke. De kunde ikke se mange Skridt frem for sig, men langt borte stod, lige midt for Vejen, en Jærnbaneboms røde Lygte som en ledende Stjerne.

De gik og talte. Niels Graff sagde:

— Disse Marker til alle Sider om os! Denne megen Jord! Denne brede, fede, vaade Jord, der ligger som et mørkt og lydløst Hav i den mørke, lydløse Nat . . . Og dette Mørke! Som en langsomt sivende Taageregn opløser det alle Ting . . . Vej, Jord, Træer, Marker — det svinder altsammen hen i ét sort Intet . . . Og jeg fornemmer det, som om ogsaa mit eget Legeme skulde opløses i dette Hav

af Mørke, opløses i Mørket som smeltende Sne i den vaade Vinterjord ... Og jeg føler min Sjæl fyldes af Tilintetgørelsens dybe Fred, af det uendelige Ødes og den evige Søvn's Salighed ...

Niels Graff holdt inde. Der kom en Vogn kørende lige imod dem ud af Mørket. En lukket Karet var det, som kørte i rask Trav. Vognlygternes Skær stod som to brede Vinger ud over Vejen.

Bondesen og Graff veg ned til Grøftekanten, og Kareten kørte dem forbi. Et Øjeblik skælnede de Kuskens regnblanke Gummihat og Gummislag, det blinkende Seletøj og de sølede Hjulfølge, der drejede rundt og skinnede mat i Lygteskæret. Saa gled Vognen bort i Mørket, og de to Vandrere saae kun dens Lysvinger bevæge sig stille ind i Natten.

Da Graff og Bondesen atter havde begyndt at gaa, sagde denne:

— Netop i en saadan Nat fornemmer jeg stærkest Livet og føler mest Trang til at leve ... Et Møde som dette nu giver min Livsfornemmelse ny Fylde ... Tænk dig denne Vogns Kørsel ad mange mørke, øde Veje, ad snævre Chausséer, hvor Karetens Læder stryger mod de vaade Hegn, forbi Bønder-

gaarde, hvis hvide Længer lyser mat i Mørket, og hvor en Hund glammer op i den sovende Stilhed ... Saa naaer Vognen sit Maal: en eller anden Herregaard et Sted langt ude i Landet ... den svinger op for Trappen ... der løbes med Lygter, hvis Lys glimter over de vaade Brosten ... og Tjeneren kommer ned ad Trappen, skærmende for sit Lys med Haanden ... men Lyset vifter kun svagt i den stille, vaade Nat ... og han aabner Vogndøren, og den unge Frue hopper med løftet Kjole op ad Trappen og ind i den store, oplyste Forstue ... Jo du! Livet er skønt!

Mens Aage Bondesen snakkede saaledes, var de naaede ind til Byens Udkanter. Smaa, skumle Huse skød op langs Vejen som Røvere af en Grøft — en Fabrik stod ude paa en Mark med alle sine Vinduer oplyste — de første Kaserner tegnede deres Skyggekolosser i Natten — under Forstadsvejes lange Lygterader gled Sporvognes Lysprikker af Sted.

Men de mødte ingen Mennesker før langt inde i Nørre Allé, kort før St. Hanstorvet. Der kom en Mandsperson noget hastigt op fra en Kælderbeværtning — tumlende, som var han bleven smidt ud. Han vendte sig mod Kælderen oplyste Vinduer og

brummede vredt derved. Saa fik han Øje paa Graff og Bondesen.

Han nærmede sig forsigtigt i smaa Halvkredse. Saa syntes han at tage en Beslutning, rev rask Kasketten af Hovedet og kom lige hen til de to Vandringsmænd:

— Go' Aften, go'e Herrer ... det er saa sløjt med Forretningen ... Ikke skulde der være lidt til Nattelogis til en fattig Kunstner? ...

De to unge Mænd standsede.

Rød og tyk i Ansigtet, ubarberet, uredt, uvasket stirrede den fremmede paa dem med smaa, grønlige Øjne. I Skæret fra en nær Gaslygte skælnede de to Venner Sjoверens nøgne Hals mellem Jakkens fedtede Opslag.

— De er Kunstner? spurgte Graff.

— Har været, mine Herrer, har været ... Det var stolte Dage den Gang! Jeg spillede Klavér i Pariserhallen, hver Aften gratis Koncert fra 7 til 10, og havde et flot Værelse paa tredje Sal i Abel Katrinesgade ... Nu er det forbi ... Men derfor har Politiet alligevel ikke Lov til at jage en fattig Mand ud af Gaarden, fordi han spiller Lirekasse.

Vi er jo alle Mennesker . . . baade De, mine herrer, og Politiet og jeg . . .

Han hikkede og holdt sig et Øjeblik fast i Graff.

— Hvorfor blev De ikke ved at være i Pariserhallen? spurgte denne.

— Hvorfor? ja, De maa nok spørge! Jo (og hans Brændevinsaande pustede Bondesen lige i Ansigtet) jo, for saa var det, jeg opdagede, at det hele var galt fat!

Han gik et Skridt baglæns, og hans grønne Øjne saae indtrængende paa Bondesen.

— Galt fat? sagde denne forundret. — Hvad var galt fat.

— Det Hele, raabte den fremmede. — Al Ting.

Der blev pludseligt mørkt, hvor de stod. Lygte-slukkeren var gaaet forbi, uden at de havde lagt Mærke til det, og slukkede nu Lygten bag dem.

— Al Ting, blev den fremmede ved, idet han ledsagede sine Ord med store Armfagter, der mindede om Nørrefælleds Grundlovstalere. — Det sagde ogsaa H. C. Andersen! Jeg gik til ham i min bitre Nød og spurgte »Hvad skal jeg gøre?« »Hvad De skal gøre?« sagde han »der er ingen Ting at gøre! Kartoflerne er raadne, de maa smides

væk. Men ikke mine Ord igen — husk, jeg er Konferentsraad!« Saa rejste jeg ud af Landet, lige til Paris. Jeg gik op til Victor Hugo (den fremmede udtalte Navnet paa Dansk) og spurgte ham. »Kære Ven,« sagde han, »hold dem fra de store Stæder. Dér falder Soden ned paa Dem fra Skorstenene og smudser Dem til ...«

Han tav pludseligt. Det var, som om noget brast inden i ham, og han med et ikke vidste mere.

— Men hvorfor slog De Dem saa paa Lirekassen? spurgte Graff.

— Ja, Lirekassen! ... lad os ikke tale om den ... Det er bedre, vi ikke taler om den ... Men jeg vil bare sige Dem én Ting. De har staaet der og hørt paa mig, og det er venligt gjort af Dem, og jeg tager min Hat af for Dem ...

Han traadte virkelig et Skridt tilbage og bukkede højtideligt for de to unge Mænd og slog ud med Kasketten.

— Men jeg tager ogsaa min Hat af for det gamle Træ dér, vedblev han. — Ja for det gamle Træ dér, gentog han ivrigt, for det er min Broder, og vi er alle Brødre, og jeg tager min Hat af for

det Træ og for alle Træer i hele Alléen og for Fælleden dér og for ... for det Altsammen ...

Han havde talt sig op til Begejstring. Saa slappedes han med ét — stod lidt med Kasketten knuget sammen i Haanden — satte den saa paa sit Hovede og sagde lavmælt og med en Tiggers ydmyge Røst:

— Naa ja, undskyld! jeg skal ikke opholde de Herrer længere ... men det var saa, om der ikke skulde være lidt til Natteløgis ...

Graff og Bondesen gav den fremmede de Smaapenge, de havde tilovers fra Aftensmaden ude i Kroen. Saa lettede han endnu en Gang paa Kasketten, mumlede et Godnat og drev af.

Bondesen og Graff blev staaende længe og lyttede til hans Skridt, der døde bort i Taagen.

II.

En anden Aften ...

Aage Bondesen standsede ved et lille, smalt, lavt Hus paa Dosseringen. Der var Lys i Stueetagens Vinduer — to Fag ved Siden af Gadedøren. Paa de oplyste Gardiner tegnede Potteplanter deres Skyggerids.

Aage Bondesen vendte sig et Øjeblik fra Huset og saae ud over Søen, hvis sortblaa Bølgeskaaler fangede Lygtestrimernes dansende Guld — saae over mod Søgadens Huse, der var som indlagte med Hundrede Lampers lysende Ædelstene — og op mod Dronning Louises Bro, hvor høje Sporvogne kørte mellem slanke Kandelabre.

Saa gik Bondesen ind gennem den lille Have foran Huset og ringede paa Gadedøren. Han hørte en Dør blive lukket op derinde, en Slaa blev trukken fra indvendig, og Niels Graff viste sig i den aabnede Gadedør, mørk mod den lyse Entré:

— Naa, det er dig, Aage ... God Aften ... kom indenfor ...

Lidt efter sad Bondesen paa Sofaen i Niels Graffs Dagligstue.

— Og din Kone? spurgte han og skottede til Spisestueportiøren.

— Hun er ovenpaa, men hun kommer vist strax ... Hun løb bare op for at pynte sig lidt, da det ringede ...

Graff og Bondesen sad en Stund tavs. Graff havde anbragt sig i en Lænestol ved Ovnens og røg betænksomt en lang Pibe. Han sad rank og ret,

S-P
i de østerlandske Gudebilleders symmetriske Ro, og hans Blik stirrede gennem Røgskyerne, der omhvirvlede ham, som fæstet paa et Punkt i et idealt Fjærne.

Saa hørtes der ude fra Entréen Trin, som hastigt løb ned ad en Trappe. Lidt efter lød de samme Trin i Spisestuen, og Portièren sloges til Side. Bondesen rejste sig:

— God Aften, Fru Graff.

— God Aften, Bondesen.

Den unge Frue gav Bondesen Haanden og satte sig derpaa lidt borte i en lav Stol under det ene Vindu.

— Det var rart, De kom, Bondesen! sagde hun saa. — De kan ikke tro, hvor jeg er alene her om Aftenen. Niels sidder enten ovenpaa og skriver — eller han sidder hernede og læser og er ikke til at vriste et Ord ud af.

— Ikke mange, i hvert Fald! bemærkede Graff og lo let.

— Ja, og saa sidder jeg her og ser hen paa Uret og tænker: »Skulde der dog ikke komme nogen i Aften?» Men det ene Kvarter gaar efter det andet, og Klokken bliver syv og otte og ni, og

der kommer ingen. Og De kan tro, det er ikke morsomt for en Kvinde at være ene.

— Er det morsommere for en Mand, mener De? spurgte Bondesen.

— Ja, det er! Meget morsommere! Det er jeg vis paa! De for Exempel — og Niels — I har saa meget, I kan tænke paa — I véd saa meget, — har læst saa meget. Men et saadant stakkels Kvindemenneske som jeg, er ingen Ting i mig selv — jeg trænger altid til Fyld udefra ...

Fru Graff var bleven ivrig, og hendes blaa Øjne havde stirret ganske hæftigt ind i Aage Bondesens. Nu bøjede hun sig tilbage i Stolen, strøg lidt Haar fra Panden og smilede som for at slette sin Alvor ud.

Hun var lys, Haaret askeblondt, Ansigtet blegt, Smilet straalende som hvidt Sølv. Hun var stor og slank, med lige Skuldre og brede Hfter. En graa Kjole af svær Uld sluttede stramt hendes Legeme inde.

— Blot jeg endda havde været med forleden Aften, da De og Niels var ude at gaa ... Jeg havde bedt Niels vække mig, naar han kom hjem, og fortælle mig, hvad I havde set ... Og næste

Gang slipper I ikke for at tage mig med! Jeg vil ikke ligge herhjemme og sove, naar man kan møde saadanne mærkelige Mænd paa Vejene som ham den Aften . . .

— Man skal overhovedet ikke sove uden om Dagen, sagde Bondesen. — Alle Livets væsenlige Begivenheder, alle Tilværelsens underlige Ting gaar jo for sig om Natten. I Mørket gemmer sig Undfangelse og Fødsel, Vellyst og Taarer, Bryllup og Forførelse, Rus og Synd. Alle Sygdomme voxer i Vælde, naar Natten kommer, og mon ikke selve Døden er stærkest i Mørket? . . . Det bæres mig ofte saa underligt for, naar jeg om Natten gaar alene gennem den dunkle og tavse By, at i alle disse høie, sorte Huse omkring mig hengives Menneskeheden nu til Verdens højeste Magter, dem den glemte Dagen igennem — til Vellysten, Søvn og Døden.

Bondesen havde, medens han talte, betragtet Fru Graff, som sad med sænket Blik. Da han tav, saae hun pludselig i Vejret og nikkede alvorligt hen til ham.

Graff stod stiltiende op fra sin Stol og satte sin Pibe bort:

— Skal vi snart spise, Agnes? Klokken er over otte.

Fru Graff rejste sig:

— Ja, nu gaar jeg ud og ser til Maden.

III.

Aage Bondesen vandrede, et Par Timer efter, ad mørke Gader og vaade Veje til sin Bolig ude paa Frederiksberg. Det var en Tøvejsnat, og Vandet rislede over alle Kloakriste og gennem alle Tagrender. Imod Lysningen inde over Byen stod Villavejenes Huse og nøgne Trækoste som tegnede med sort Blæk. Bondesen mødte næsten ingen Mennesker — kun nu og da en langsomt gaaende Gendarm. Langt borte slog en Kirkeklokke ét. Det var saa stille, at han kunde høre Urene dikke inde i Villaerne, han gik forbi.

I et lille Hus, som laa lige ud til Vejen, lyste to Vinduer i Stuen med et stærkt rødt Skær. Bondesen standsede nysgærrigt udenfor. Hvem vaagede her? Denne kraftige Rødme over de nedrullede Gardiner havde han aldrig før truffen i dette Kvarter,

hvor kun svage Natlamper eller Arbejdslamper med grønne Skærme lyste i Nattens sene Timer.

Han gik nær ind til Vinduet. Og han hørte nu Lyd derinde fra — en ophidset Kvindestemmes Lyd. Ganske tydeligt skælnede han Ordene »Nej — Adolf da — du maa ikke — du maa ikke ...« Ingen Mandrøst svarede. Men Kvindestemmen blev ved — gentog Gang efter Gang de samme Ord, mere og mere angst, tilsidst blev det næsten et Skrig ... Saa slukkedes pludseligt det røde Lys derinde — og bag Gardinerne, som nu saaes hvide i den graalyse Nat, hørte Bondesen med ét en dæmpet, lykkelig Latter ...

Med bankende Pulse og forvildede Tanker gik han langsomt videre ... I hvilket Ungkarlejhjem derinde bag de tæt tiltrukne Gardiner havde i denne Stund en Kvinde givet sig hen til en længe sukkende Elsker? Eller var det en Brudenat, han havde beluret — var det den unge Jomfrus Angstraab overfor Ægtefællens Voldtægt, han havde hørt?

Efterhaanden gled disse Spørgsmaal bort — og Aage Bondesen greb sig med ét i at tænke paa Graff og hans Hustru. Han søgte Forbindelsesleddet, Tankens Overgangssted — og fandt det

pludselig i det røde Lys. Sidst paa Aftenen havde han siddet med Graff oppe i dennes Arbejdsværelse — og idet han gik ned, havde han gennem den halv-aabne Sovekammerdør ligeoverfor skimtet det samme røde Elskovslys som nu bag Gardinerne herhenne.

Aage Bondesen kom pludselig til at sitre. Han gik til for at betvinge denne Kuldegysning. Men den forlod ham ikke — og det røde Lys vedblev at fylde hans Tanker.

Forgæves manede han Fru Graffs Ansigt frem — alvorligt lyttende, som hun havde siddet paa Stolen henne ved Vinduet — smilende med sit hvide Smil, som da hun ved Bordet hilste paa ham med sit Glas — i skarp og stræng Profil foran Klaveret, medens Griegs Musik klagende vældede frem under hendes Hænder ...

Det var alt sammen forgæves. Det røde Lys lagde sig ubønhørligt over hendes Ansigts hvide Renhed. Han saa hende, uafvendeligt, i Graffs Sovekammer — saa hende klæde sig af som en anden Kvinde, kaste Kjoler og Skørter og tilsidst være nøgen. Og det blev hendes skære, sprøde Røst, som bad for sig i Angst — det blev hendes Røst, som lo i Vellyst, da Lampen var slukket ...

Aage Bondesen var, uden ret at vide det, kommen op ad sine Trapper og ind paa sit Værelse. Han klædte sig langsomt af, uden at tænde Lampe, alt imens han saae ud af Vinduet — saae den vædeblanke Vej, der lyste mat, og Villaernes vaade Skifertage (Spejle af poleret Jærn) og langt borte, ude ad Dosseringen til, et enligt Lys, en Guldperle fortabt i Natten ...

IV.

Det var en Dag i Marts.

Solen skinnede ned i de nøgne Skove, og Himlen stod sommerblaa over brune Kroner. Og Aage Bondesen vandrede i lun Vaarlucht over vissen-gule Skovsletter og ad Veje, som øde og stille og lyse af Sol løb mellem Hegn af røde Risbøge og foraarsviolette Krat.

Ved Randen af en Grøft satte han sig lidt paa en Stub. Han saae paa Grøftevoldens visne Græs, som hang i lange, falmede Duske og Totter. Og med sin Stok stak han i et Muldvarpeskud, der kulsort kuplede sig midt i det blege Græs.

Solen hedede hans Ryg, og han fornam dens Varme med et Firbens Fryd. Gennem Skoven gik et sagte Sus af Vind — et Sus, der for hans byvante Øre forvandlede sig til fjærne Vognes Døn. Nu og da kvidrede en Fugl, eller en Hane galede langt borte.

Aage Bondesen stak og stak med Stokken i det sorte Muldskud . . .

Og samtidigt borede han i sin Hjerne — gravede dybere og dybere — gennem døde Dages Lag af hensmuldrede Timer — søgte ivrigt og varsomt for at finde Roden til den Følelse, som nu blomstrede i hans Sjæl — finde den første, spæde Spire til hans Hjertes stærke Kærlighed.

Han havde set hende første Gang ude hos Graffs Forældre — før Giftermaalet. Det var en lys Aften, tidligt paa Sommeren — hans første københavnske Sommer. Han havde siddet i en Sofa og talt med Graff, som han den Gang nylig havde lært at kende — og hun var gaaet gennem Stuens Baggrund, skinnende hvidklædt i Skumringen, tyst i Tusmørket. Som en Natsommerfugl var hun lydløst fløjet gennem Stuen.

. . . Saa var der et langt, tomt Rum, hvor

han ikke huskede hende — indtil en Dag, sent paa Høsten, da de havde fejret Graffs Fødselsdag med en Skovtur.

... De var tidligt paa Færde, og i hvid, tæt Morgentaage tog de af Sted. I Kupéen sad de og morede sig over deres Medrejsende — et Selskab paa tre Mennesker henne ved det andet Vindu. Bondesen huskede endnu disse tre Mennesker: en tyk, engelsk udseende Herre, som ivrigt konverseredes af to halvgamle Damer — den ene med et graat, lasket, vaadlæbet Ansigt under en spids Hat, den anden smørgul og vissenrød i Huden som et godt Gemmeæble. Han huskede endnu hele deres Passiar, som Graffs og han havde moret sig over — deres Betragtninger over Varmeapparaterne, som lugtede, og Rugen, der »allerede begyndte at pippe frem«, og Petersen, som de saae paa en eller anden Station, og som af en eller anden, dem ubekendt, Grund bar Flor om Hatten ...

Mens de sad og betragtede disse Mennesker, var den hvide Taage udenfor Kupévinduerne bleven rosenrød af Sol, og tilsidst løftede den sig og splittedes af blaa Himmel. I fuldt Solskin stod de ud ved Hillerød og glade, som drog de frem at erobre

en Verden, vandrede de alle tre midt ned ad den lille Bys søndagstomme Gader, forbi Rækker af forbavsede Vinduer.

De naaede Gribskov. Over Jorden og paa Træerne skingrede Høstens guldgule, blodrøde, kobberbrune og lighvide Løv. I store Mosers sorte Vand spejlede fine Birke deres blege Stammer og løse, gyldne Blade. Og de graa og røde Bøgeskove byggede uafbrudt foran de tre Vandrende fantastiske Slotte med røde, sandstensindlagte Mure — Slotte, som forsvandt, naar man kom dem nær, for atter at bygge sig op i Bøgeskovens fjærne Dybder.

Saa naaede de Gribsø. Straalende blaa lyste den mod dem i sin Ramme af flammende Metalskove. Bølger løb op over hvid Sand, store Granitblokke solede sig mellem Tuer af vissent Græs, Siv suste svagt, og højt i Høsthimlen fløj en ensom Ørn.

Længe vandrede de rundt i de store Skove. Aage væltede Sten løse og viste Fru Graff Billedernes og Tusendbenenes Vinterkvarter derunder, og bag Træernes Bark fandt han Larver i Hi, og han nævnede hende alle Paddehattene, de traf paa, og hjalp hende med at plukke rødt Bøgeløv og vissent Siv til en Makartbuket.

Saa aftnedes det. Himlen var bleven graa, en sagte Regn begyndte at sænke sig. De sad paa Perronens Planker og ventede Toget. Ingen talte. Men Aage følte i denne graa og regnvaade Høstaften sin Sjæl fyldt af en stille og fredelig Lykke, som han ikke havde kendt, siden han drog bort fra de stille Aftner hjemme i hans Faders Have.

Andre Ture var fulgt — i sen Vinter og i tidlig Vaar. Ad sølede Veje, gennem kobberrøde Slugter, ind mellem nøgne Skoves Stimmel af ranke, graa Stammer og ud over Eremitagens vissengule Sletter ...

Aage havde idag ene vandret alle deres Veje herude i Dyrehaven ... Paa Røde-Bro havde han standset længe: — for en Maaned siden havde de staaet her ved Rækværket alle tre og set ud over det sorte Mosevand med de sære Elletrunter i, og hun havde sagt: »Til Sommer vil vi herud, Bondesen! og se Ellepigerne danse«

Aage Bondesen følte sig saa tung om Hjærtet. Han længtes efter atter at høre hendes Stemme — atter at se hendes Øjne og hendes hvide Smil. Han var saa bedrøvet til Mode — som var der gaaet Aar siden sidst, han havde set hende. Det bares ham for, som om hun og Niels længst var døde, og

han selv en gammel Mand, der sad og mindedes sin Ungdoms Kærlighed til En, han aldrig mere skulde faa at se . . .

V.

Niels Graff havde hentet Bondesen tidligt paa Formiddagen med de Ord: »Der har været Skovbrand i Gel Skov — lad os tage ud og se paa den. Min Kone venter ved Stationen.«

Og nu stod de ned fra Toget ved Holte.

De havde undervejs udmalet sig Turgenjewske Syner — Skove af forkullede Naaletræer med sorte Kviste og afsvedne Knopper og, saa langt Øjet naaede, en kulsort Jord i Vaardagens klare Solskin.

Derfor stod de nu udenfor Stationsbygningen og var lidt skuffede. De havde ventet at se Røgen fra den halvkvalte, endnu ulmende Brand stige over Skoven som fra et uhyre Baal. Men mod den klare, perlegraa Luft saaes kun Skovhegnets Kam af violette Kroner.

Men Branden var maaske længere inde? Og de drog op gennem Skoven.

Lys og stille stod den, med graa Bøgestammer og blegbrun Løvbund og Kronernes fine, løse Fletværk op under den blide, graa Skyluft. Ikke Menneskers Lyd, ikke Luftnings Løb gennem Trætoppene — om de tre Vandrende kun deres egne Trins Raslen i det tykke Tæppe af faldne Blade.

Men langs Vejranden, i den halvt udviskede Grøft, stod der et Folk af Anemoner, i Knop og udsprungne, sammenfoldede og blegt blodige, eller straalende med vidt aabne, hvide Kalke.

Da greb en svulmende Jubel de tre Unges Sjæl — den samme Jubel, Træerne føler, naar Svøbene brister, og det unge, grønne Bladkød første Gang indsuger Foraarssolens lunkne Lys.

De gav sig med et til at løbe alle tre — de styrtede over Anemonerne, som de plukkede i Skarevis — de lo uden at vide det — og Aage, som var yngst, raabte høje, meningsløse Raab, saa Skoven rungede . . .

Saadan gik det gennem Bøgelundene, hvis Stammer og Kroner til alle Sider tætnede bort i graa Taage af Træer og violet Em af Kviste. Men med et kom de ind i en Granskov, som slog dem med Tavshed.

Alt var grønt derinde. De skimlede Stammer var grønne som irret Kobber; Bunden var grøn af Græs og Mos og Skovsyre og Bukar og faldne Grankviste; gennem de mørkegrønne Kroner faldt Lyset grønt og uhyggeligt som gennem et Kirkevindus Gardiner; Stamme bag Stamme mørknede bort i dunkelgrøn Dybde.

Længe standsede de Tre mellem denne fortryllede Skovs første Stamme-Piller. Aage følte sig som i et ægyptisk Kæmpetempel, der var nedsænket i grønne Vande — og Skovduens fjærne, ligesom truende Kurren syntes ham Lyden af en hemmelighedsfuld Messe, der læstes langt borte ved Templets Højalter paa et fremmed, uforstaaeligt Sprog . . .

Saa tav ogsaa Skovduen. Gennem Granskovens Stilhed kun Lyd af Grankoglernes Skæl, der svirred forbi og daled mod Jorden — tyst som Dugfald. Nedknugede af denne Kæmpetavshed sank de tre unge Vandrende uvilkaarligt til Hvile paa Bundens tykke Tæppe af Mos og Græs og grønne Urter. Og med Hovedet hvilende i en mosgroet Stub og Hænderne spredte til Siden og nedsunkne i den lune Bund laa de længe og saae Grankronerne højt oppe bevæge deres sortegrønne Kviste ganske sagte,

bevæge deres sortegrønne Kviste over den sølvgraa Himmel.

... De vandrede videre.

Ud af denne Troldekov, som fortsatte sig længe, og hvis grønne Mostæppe betrak Høje og Dale som med grønt Plyds. De fandt Grankogler, brune og blanke som nypoleret Bronze, eller ganske trinde og grønne — »som Larver« sagde Fru Graff.

Atter kom de ind i Løvskov, hvis lette, luftige Farver — graat og rødt og blegt violet — Graff sammenlignede med romanske Kirkers Sandstensvægge og lyse Malerier. Ikke et Menneske mødte de, ikke en Lyd hørte de, uden en eller to Gange den fjærne Larm af et Tog nede ved Stationen.

— Alle Ens Tanker bliver saa stille og blide, sagde Graff. — Man er saa langt borte fra Asfalten og fra Skrædder-Regningerne paa Foraarstøjet. Ens Hjerne hvælver sig klar og graa som denne Himmel over os, og Ens Sjæl bliver ren som Luften i denne Skov, der er fuld af Anemoner og Bukar. Man forstaar ikke længer, hvorfor Menneskene gaar sig Ligtorne til paa Byernes daarlige Brolægning, naar Skovene breder blødt Mos og tykt Løv for Ens Fod. Man forstaar ikke, hvorfor

Kulturen fylder sine Øren med Larm og sine Øjne med stygge Syner, naar Lykken vandrer herude over gulgrønne Skovsletters spirende Græs som en ung Kvinde, hvis Kjole slæber med sagte Lyd ...

Ved de sidste Ord saae Fru Agnes op, saae straalende sin Mand ind i Øjnene. Og et sagte «Du!» kom over hendes Læber, idet hun trykkede hans Arm til sig.

Aage stirrede tavs frem for sig.

— Men Skovbranden? udbrød han saa, et Øjeblik efter.

De havde helt glemt den. Men nærvæd skimtede de Søllerøds Tage, og Graff spurgte sig for om Branden hos en blond, ung Mand, der i Sportsdragt og med Hund ved Siden gik op og ned udenfor en Villahaves Stakit og afpinte et bulet Messinghorn skrattende Dyrehavsbakke-Toner.

Han viste over Landevejen — og saa et godt Stykke ind i Skoven paa den anden Side.

Og derinde — mellem Pilebuske, hvis sølvgraa Rakler var ved at springe ud i æggegul Blomstring, og mellem Lærketræer, hvis svage Kviste tandedes af smaa bitte Knipper næppe fødte Naale — fandt

de et Sted, hvor den gule Græsbund var sveden ganske sort.

Her havde Branden været. Ilden havde blusset i det lange Græs og sveden det visne Løv af Risbøgene. Melankolsk strakte det sorte Land med de svedne Buske sig bort i den indbrydende Skumrings mørknende Graa.

— Det ser egenlig ikke imponerende ud, mente Graff.

— Saadan gaar det med Alt, man drømmer sig saa stort, sagde Fru Agnes. — Man venter en Skovbrand i russisk Stil, og saa finder man lidt brændt Græs og et Par svedne Buske ...

De drog tilbage. Foer en Smule vild og kom ned i Hulveje mellem Bakker, som var gule af smaa Pileris og violette af unge Birke, og mellem Skrænter, hvis blege Græs polstredes med Rækker af unge Ædelgraner. Mørket faldt paa, de begyndte saa smaat at ængstes. Vej paa Vej aabnede sig, løbende langt ind i Skoven — alle lige øde og mørke og forladte. En Gang troede de at skimte Mennesker forude — men det var kun to Ledstolper.

Indtil med ét Landevejen ned mod Holte laa lys og aaben for dem, og de roligt vandrede ned

mod Stationen, med Ryggen til Skoven, fra hvis mørke Kam Uglerne forgæves skreg efter dem.

Ved Hotellet standsede de for at spise. De satte sig i et Lysthus af storknoppede Syrenbuske, lige ud til Landevejen. Ovre paa den anden Side laa Bomhuset. En halvvoxen Dreng stod i den aabne Dør og fløjtede — henne foran Hotellet løb en Karl over Stenbroen med tunge Træsko — en Mand og en pyntet Pige, som trak Handsker paa, kom langsomt gaaende ned ad Vejen. Alle Lyde hørtes saa højt i den stille Aften. Langt ude over de mørknende Marker bræmmedes den graa Himmel af to guldrøde Solnedgangsstriber ...

... Graff og Fru Agnes og Aage sad længe hér, ganske tavse. Om dem voxede Stilheden og Skumringen. Parret henne fra Vejen var kommen forbi. Drengen ovre i Bomhuset gik ind og lukkede Døren efter sig. Fra et lille Hus, der laa ude paa Marken, hørtes den pibende Lyd af en Post, hvormed der blev pumpet.

— Hvor det altsammen er godt, sagde Fru Agnes sagte hen for sig.

... Siden vandred de langsomt op til Stationen. Folk gik frem og tilbage paa Perronen eller sad

paa den eneste Bænk, der var. Langt borte pib Toget, men det varede længe, inden Lokomotivets store, glødende Øje gled frem over Skinnerne, som fik Glans derved.

Saa kørte Niels og Agnes og Aage ind mod København. Deres Legemer hvilede i Foraarsstræthed, deres Sjæle var fyldt af Fodvandringens Minder. Og Kupéen duftede af Bukar og Anemoner.

VI.

Niels Graffs første Roman var udkommen. De Blade, hvis Opgave det er at holde unge Talenter nede, havde kastet sig over den med det Had, Marsyas' Æt nærer mod Apollos Børn. Men i en stor Artikel havde én af Tidens fineste Kritikere værdsat Bogen og betegnet den som en høj Stræbens første Frugt — intet fuldbaaret Værk, men et Arbejde, hvori Sol og Graavejr ustadigt skiftede som paa en Dag i det tidlige Foraar.

Samme Dag, som denne Anmeldelse havde staaet om Morgenens, var der om Aftenen et lille Selskab forsamlet hos Graffs. Aage var der —

henrykt over Vennens Held havde han allerede indfundet sig ved Middagstid og siden tilbragt Dagen derude. Og da man Klokken otte gik til Bords, var der i Graffs lille Spisestue ikke mindre end otte Personer forsamlede.

Ved Graffs højre Haand sad Kritikeren, Æresgæsten. Hans ranke, brede Skikkelse ragede som et gammelt Træ højt op over Ungskoven om ham. Med sine store, klare, lidt fremspringende Øjne betragtede han opmærksomt alt i Stuen. Han bøjede sig høfligt hen imod Graff, der nervøst konverserede ham, og lo nu og da med en stor, stærk Latter, der vældede ud af hans smukt formede Mund som Vand af en Kildes Løvegab. Efter hver saadan Latter strøg han sig med Haanden over sin store, gule Soldater-Moustache — som om noget af Latteren var bleven siddende i Skæget.

Ved Siden af Kritikeren sad en køn, blond ung Mand med stærke Lorgnetter for et Par smaa, blaa Øjne — en ung Lærd med kunstneriske Tilbøjeligheder og stor Ærbødighed for Graff og Kritikeren. Hver Gang en af disse to henvendte Ordet til ham, blev han rød op til Haartoppen og smilte et straalende lyst Smil.

Efter den unge Lærde fulgte en Maler — en høj, alvorlig Fyr med et skægget Apostelansigt. Han spiste i Tavshed og sørgede flittigt for at fylde sit eget og sine Naboers Glas. Nu og da nikkede han tværs over Bordet til en eller anden i Selskabet, mumlede et »Skaal!« hen for sig og drak.

Saa kom Fru Graff — for den nedre Bordende — og ved hendes Side Aage Bondesen, der med stille Glæde havde funden det Servietbaand, som i det Graffske Hus plejede at være hans, anbragt ved denne Kuvert.

Kredsen om Bordet sluttedes af to nære Venner af Huset: Albert Larsen og Charles Briand — den ene en lille, brun, krølhaaret Person, der syntes at hvile i en undersætsig Tilfredshed med alle Ting og velvilligt smilende fulgte alt, som skete ved Bordet — den anden en høj, slank, sortøjet og sorthaaret ung Mand, som spiste med afmaalt Holdning og, ene blandt hele Selskabet, var iført Frakke og hvid Kravat.

Efter at den første Hunger var stillet, og Gaflernes Haglvejrslud mod Tallerkenerne havde hoftet lidt, begyndte Samtalerne at summe. Aage sad netop og overvejede et Spørgsmaal, han vilde gøre

Fru Graff — et Spørgsmaal, som skulde indlede en Passiar imellem dem — da der blev slaaet paa et Glas. Nede ved den anden Bordende rejste Kritikeren sig.

— Jeg er ikke Taler, sagde han, og har ikke Ordet videre i min Magt. Jeg vil ogsaa blot sige nogle faa, simple Ting — som jeg mener, at I Unge kan have godt af at høre.

Jeg skrev om vor Vært Niels Graffs Bog, at i den havde den nye Kunst en af sine første, smukke Dage. Jeg skrev ikke, hvorfor dette var saa — men jeg vil sige det her. Det er, fordi denne Bogs Digter er et nyt Menneske — fordi den Anskuelse af Verden og Livet, som vi gamle har kæmpet for, i ham er bleven Kød og Blod. Han er et frigjort Menneske, et Væsen, omplantet i Hedenskabets nye Jord, en Sjæl, næret af friske Safter.

Og dette er den uundgaaelige Betingelse. Uden I bliver nye Mennesker, kan I ikke skabe en ny Kunst. Derfor: »De nye Menneskers Skaal!«

Kritikeren løftede sit Glas. Alle rejste sig og stod lidt — uden ret at vide, hvorhen de skulde vende sig med Skaalen. Nogle hilste paa Taleren,

andre paa Graff. Og i tavs Højtidelighed tømtes alle Glas.

Det varede noget, inden Tavsheden fortog sig. Men efterhaanden begyndte fortrolige Samtalers Téne at snurre, snart ved det ene Hjørne, snart ved det andet, indtil hele Bordet var overspundet af ét muntert Lydvirvar.

Aage Bondesen alene sad tavs. Han var pludseligt bleven greben af en underlig Slaphed, en dyb Træthed, en stor Ligegyldighed. Alle disse snakkende og leende Mennesker om ham syntes ham blot grimacerende Masker, der ikke kom ham ved. Han følte sig paa én Gang dem alle underlegen — og ophøjet over dem alle. Men især var de ham uendelig ligegyldige.

— Hvad tænker De paa? sagde i det samme Fru Graff. — De sidder saa tidt paa den Maade ... Det er, som om De lyttede efter noget langt borte ... noget, som vi andre ikke kan høre, og som er langt ude i Natten ...

Aage Bondesen blev varm af Glæde.

— Jeg tænker paa, sagde han, hvor langt vi Mennesker i Grunden altid er fra hverandre, selv fra dem, vi kalder de Nærmeste. Det bedste Ven-

skab i Verden har ikke andet end Gisninger at sejle efter og maa stadig krydse sig frem mellem Misforstaaelser. Og derfor kan det ske, at selv de Mennesker, man holder mest af, med et bliver En ligegyldige — fordi de i Grunden er En ganske fremmede og ubekendte.

Fru Graff saae paa ham. Det var, som betænkte hun sig paa noget — saa sagde hun indtrængende:

— Bondesen! De gaar saa alene med alt Deres ... Men De skal betragte Niels og mig som Deres rigtig gode Venner ... Og kommer der noget imellem os, saa lad os tale rent ud til hinanden om det — lad os være ærlige overfor hinanden ... Lover De mig det? ... Og for at det skal være rigtig lovfast, saa lad os to drikke Dus ... Jeg er et Par Aar ældre end De, saa jeg tør nok foreslaa det, føjede hun smilende til.

De løftede deres Glas og drak og nikkede alvorligt til hinanden.

— Skaal, Du!

— Skaal ... Du ...

Et Øjeblik efter blev Bordet hævet. Aage var iblandt de sidste, som sagde »Tak for Mad«. Idet

han rakte Fru Graff Haanden, kom Albert Larsen til og udbrød overstadigt:

— Naar man har drukket Dus, bør man besegle det med et Broderkys . . .

Fru Graff lo udfordrende til Albert:

— Det er en Besegling, som vi ikke er bange for . . .

Og hun rakte smilende sin Kind hen til Aage, som varligt berørte den med sine Læber . . .

— Graff, nu kysser Bondesen din Kone, raabte i det samme en Røst inde i Dagligstuen. Og mellem Portièrerne viste sig først Graffs forundret smilende Ansigt, saa, bag ham, Æresgæsten, leende som en blond Favn.

VII.

Aage Bondesen sad den samme Nat længe ved sit Vindu.

Det var en af de første lyse Nætter. Han saae fra sit Vindu ud over Villalandets dunkle Haver og blege Gavle og graanende Skifertage — ud mod en skarp Horisont af Skorstene og Tage og Trætøppe.

Bag denne Synsrand stod guldrød Luft, indlagt med smalle, mørke Skybaand — guldrød Luft, som højere oppe blev blaanende sølvblank. En Fabrik-skorsten begyndte at ryge; som en tynd, sort Strime trak Røgen langsomt hen over Himlen.

Aage sad og betragtede dette fjærne Skyggerids af Skorstene og Tage og Træer.

Han tænkte paa hende, som nu sov et Steds derude under denne Horisonts Bryn. Han følte sig saa forladt, fordi han havde maattet gaa fra hende og sige hende Farvel og lade hende tilbage derude. Han følte sig saa ene — som en Fugl, der ved Aftentide sætter sig til Hvile i Toppen af et nøgent Træ, langt borte fra Hjem og Frænder. Og i hans Sjæl genlød uafladeligt hendes Stemme, som da den i Aften sang Schumannske Lieder. Evindeligt klagede det for hans Øre med hendes Røst — med hendes vaandefulde, vemodige Violinrøst:

»Ich schau dich an, und Wehmuth . . .«

Intet mere — kun denne ene Linje, evindeligt sungen paany:

»Ich schau dich an, und Wehmuth . . .«

. . . Foran ham paa Bordet duftede i et Glas hvide Hyacinter. Han og Briand havde paa Hjem-

vejen overmodigt gjort Indbrud i en Villahave og plukket dem. Aage tog den ene op af Glasset og trykkede den varligt mod sin Mund — trykkede varligt sine Læber mod de hvide Blomsterklokker, hvis Hud var glat og kølig som Huden paa hendes Kind . . .

Længe sad han saaledes — med de kyske Hyacinter mod sin kyssende Mund.

Og gennem hans Sjæl vedblev det at klage som Trækfuglefløjt i sorte Nætter:

»Ich schau dich an, und Wehmuth . . .«

— und Wehmuth, nynnede han tilsidst for sig selv — og foer sammen ved Lyden af sin Stemme.

Han saae sig om som En, der vaagner.

Bag ham brændte Lampen paa Natbordet — purpurrød i det blaa Gry. I Villagaardene galede Haner, fra Byen lød det første Togs Fløjten og korte Damppest — og langt borte var der en døende Vognrullen, en blegnende Vognlyd, som førte Aage tilbage til hans Ynglingeaaars længselsfulde Sommernætter i hans fjærne Hjemland . . .

VIII.

En Aften i Begyndelsen af Maj.

Udenfor en lille nordsjællandsk Kro sad to unge Mænd ved et langt Træbord, som overskyggedes af Linde. Der var mørkt, hvor de sad, men udenfor Lindene lyste Foraarsnatten. Dens Skær glimtede blegt i to halvtømte Glas, der stod paa den dunkle Bordplade foran de to unge Mænd. De sad og saae paa Bordpladen og de blege Glimt i Glassene, og skimtede længere ude Krohavens Hegn og en hvid Strime Vej og, bag Vejen, et lavt, langt Hus, hvis Mur lyste mat, og hvis Tag tegnede sin Rygning og sine Skorstene mørkt og skarpt mod den sølvlyse Luft.

De to unge Mænd var Aage Bondesen og Niels Graff. De havde samme Dags Morgen forladt København, som de ikke haabede at gense i de første fjorten Dage. De vilde mest gaa paa deres Fod — derfor var Fru Agnes ikke med. Niels Graff dækkede Vandringens Omkostninger af Honoraret for sin nylig udkomne Bog.

Bondesen og Graff sad længe tavse, nydende

deres Legems Træthed efter Dagens Marche, nu og da drikkende en Slurk af Kognaksvandet foran dem.

— Hør! sagde omsider Niels Graff. — Den svage Lyd i Løvet lige over os! En ganske sagte Puslen eller Knitren — som af Blade, der voxer, eller Knopper, der aabner sig ... Jeg bliver saa højtidsfuld til Mode derved ... Det er, som hørte jeg Naturen hviske om sine dybeste Hemmeligheder. ... Det er, som sad vi under selve Livets Træ ...

Aage sad lidt og lyttede.

— Ja, nu hører jeg! sagde han saa. — Det lyder, synes jeg, som om en Natsommerfugl har forvildet sig ind mellem Lindebladene og nu ikke kan finde Vej igen ud af Løvet.

Atter tav de lidt. Saa udbrød Aage:

— Aa, at kunne skildre alt dette ... det Skyggerids derovre af Taget ... som ætset med Syre i Himlens hvide Staal ... og den Lyd langt borte af en Vogn paa en nyskærvet Vej ... jeg hører hver Sten, Hjulene knaser hen over ... Og husker du i Aften, i Skumringen, efter Regnen ... da vi gik gennem Skoven ... og pludseligt opdagede de første udsprungne Risbøge ... som lyse Spøgelser stod de ved Vejens Rand ...

... Og saa det, at vi er fri, blev Aage ved.
 — Vi er fri som Zigøjnere, som Vaganter, som
 Fuglene under Himlen og Dyrene paa Marken ...
 Vi har lagt alle Forhold bag os og brudt alle Baand
 ... vi er rømt fra alle Skoler og alle Mestre ...
 vi er frie Mennesker i den evig frie, evig nye
 Natur ...

Aage sitrede nervøst. Skærmet af Mørket og
 hidset af Drikken var han bleven veltalende — nu
 stødte han stærkt sit Glas mod Niels Graffs:

— For vor Frihed!

— For vor Frihed! gentog den anden.

Og idet han tændte en Cigar, føjede han til
 med en Stemme, der pludselig fik en sprød Klang,
 som Aage ikke kendte:

— Jeg drikker den Skaal, skønt jeg ikke, som
 du sagde, har lagt alle Forhold bag mig. Men jeg
 føler mig ikke bunden af Agnes ... og hun skal
 heller aldrig komme til at føle sig bunden af mig ...

Niels Graff tav med ét, som var han bange
 for, at Stemmen ikke længer vilde lystre. Aage sad
 tavs og overrasket. Hvorfor skjalv Niels Graffs
 Stemme, da han sagde, at Agnes aldrig skulde
 komme til at føle sig bunden af ham?

Urolig tømte Aage sit Glas

— I Grunden er det dumt at lægge sig til at sove i en Nat som denne, sagde Graff lidt efter (og hans Røst var nu, som den plejede). — Vi burde egentlig lade Kro være Kro og Værelse Værelse, og vandre videre den hele Nat. Vandre gennem sorte Skove, hvor Uglen skriger, og Sankt Hansorme lyser, og Flagermus svirrer over de blanke Kær og bryder Ellepigernes Dans . . . vandre, til vi blev trætte, og saa svøbe os i vore Frakker og lægge os ned til Blund paa det bløde Mos om et Bøgetræs Fod for at vaagne tidligt i Morgen, naar den første Lærke begynder at synge . . .

Henreven og ivrig sprang Aage op:

— Ja, det burde vi . . .

Men Graff, der ogsaa havde rejst sig, sagde:

— Alligevel er vi vist for trætte . . .

— Maaske er vi nok for trætte . . . gentog Aage.

De kom begge til at le — og gik saa ind.

IX.

De vaagnede næste Morgen ved, at Solen skinnede ind i Sengene til dem. Grønliggyldent

straalede dens Lys ind gennem Lindeløvet, som dækkede Vinduerne, og Fuglene kvidrede udenfor, stærkt og jublende. Der var en grønlig Lød af sollyst Løv hen over det hvidkalkede Loft og over Sengens hvide Lagner og de hvide Haandklæder paa Væggen.

Niels Graff sprang strax ud af Dynerne. Han aabnede et Vindu, og Aage følte Morgenluften og Fuglesangen strømme dugfrisk ind over sig.

Da Vennen vel var nede, stod Aage op. Han dukkede hurtigt Ansigtet ned i det kolde Vand og hældte med Svampen Vand over sin Nakke og Isse. Saa gik han til Vinduet.

Nedenfor sad Niels Graff ved Bordet fra i Aftes og røg sin Cigar. Ude paa Vejen trak en Mand afsted med en Ko — ved Krohegnet stand-sede han og gav sig i Snak med nogen indenfor. Den hvide Gaard paa den anden Side Vejen lyste stærkt i Morgensolen, og mellem Lindenes halvtud-sprungne Løv skimtede Aage langt borte en sol-beskinnet Eng, hvor en Hest gik og græssede.

Aage blev længe staaende ved det aabne Vindu. Alt trængte ind paa ham saa frisk og nyt, som var det Skabningens første Morgen, han saae. Foran

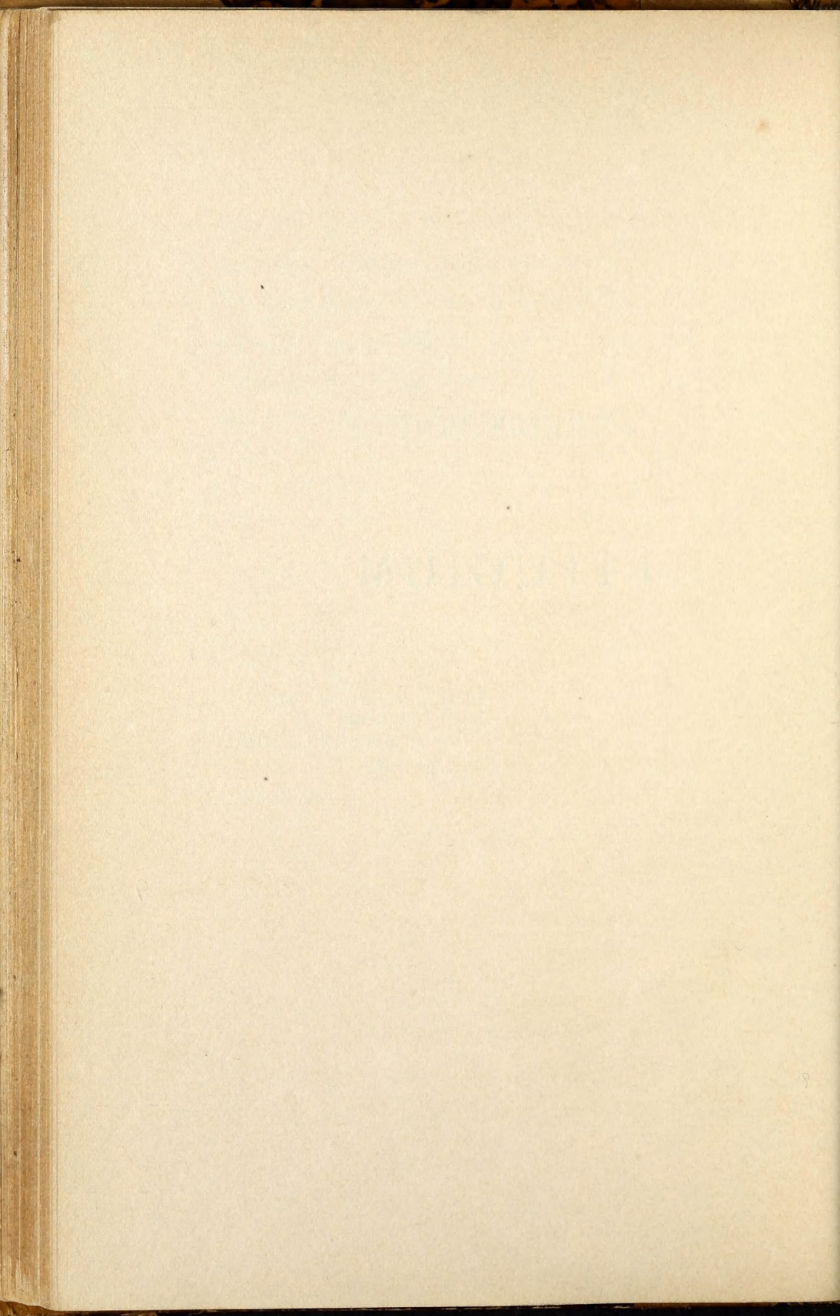
ham laa Livet, Livet ved Vennens Side, Livet i Kunstens Tjeneste, Livet i Lys af Fru Agnes' fine og blide Sjæl. Som en solbeskinnet Foraarskov aabnede Verden sig for ham — blaa Haab drømte langt borte — og hvert Skridt førte ham dybere ind i den fejreste Sommer ...

TREDIE BOG

REFUGIUM

Qu'as tu fait, toi que voilà,
pleurant sans cesse —
dis, qu'as tu fait, toi que voilà,
de ta jeunesse.

Paul Verlaine

I.

A gnes Graff og Aage sad udenfor en lille Kafé i Øster Søgade.

Det var en Regnvejrsaften i Juni, lun, med Duft af blomstrende Kastanier. Regnen havde overrasket Agnes og Aage paa Vejen ned til Dosseringen, og de var tyet ind under Kaféens skærmende Markise, hvor de nu sad paa en Bænk, mellem to Mure af Vedbend i Trækasser. Ved Siden af dem rislede Regnvand ud fra Tuden paa en Tagrende og dannede en lille Strøm, hvis Skumbobler glimtede gyldent i en nær Gaslygtes Lys. Ovre paa den anden Side Gaden vandrede Folk paa den vædeblanke Asfaltsti under Kastanjerne. Træer og Mennesker tegnede sig i sorte Rids mod den lysere Sø bagved —

— og se! sagde Fru Graff — Folk spejler sig i Asfalten, saa det ser ud, som der hang store Klumper Skygge ved deres Fødder.

— Hvad bestiller du for Tiden? spurgte hun saa lidt efter. — Skriver du paa noget?

— Bestiller? Jeg? Ingen Ting! Jeg lever! var Aages Svar.

— Lever?

— Ja! Er til, bare . . . Og jeg føler mig saa lykkelig derved som jeg aldrig har været før. Tænk dig min Dag: jeg vækkes hver Morgen af Solen, der skinner ind over de hvide Puder og Lagner om mig . . . Paa Natbordet staaer Bakken med Kaffe og en frisk, sværteduftende Avis. Jeg breder Bladet ud, og fra det hvide Papir strømmer Stadens Liv mig i Møde. Jeg staar op. Maaske har jeg Penge — maaske ikke. I sidste Fald tager jeg et Par gamle Bøger med for at sælge dem inde i Byen. Nede paa Vejen brænder Solen — jeg vandrer langsomt ind ad — om mig mylrer Gamle Kongevejs Færdsel og det larmende Liv paa Vesterbros Passage. Under Paraplyens Solsejl sætter jeg mig og drikker langsomt et Krus koldt Münchener Øl til et Stykke Smørrebrød eller to. Jeg sidder lidt og ser, vel til Mode, paa Gadens Menesker, der ustandseligt strømmer forbi. Jeg ser rundt paa de andre Gæster under Solsejlet — og

ind i den skyggesvale Kafé, midt i hvis aabne Døre Kellnerne staar og spejder. Saa betaler jeg og gaar — ind gennem Strøget. Møder mange kønne Ansigter og vender mig efter mange smukke Legemer. Træffer saa én eller anden Bekendt — Albert Larsen, Briand — med hvem jeg kan faa Dagen til at gaa. Vi tager i Skoven ... eller vi spiser til Middag — ude paa Langelinie ... eller vi sætter os ind paa en Kafé og glæder os over Menneskene, der gaar forbi ... Inden man véd det, er det Aften ... Man opdager pludseligt, at Gaskuplerne er tændt i Butikken lige overfor Ens Kaféindu ... Langt borte vinker saa Tivolis Musik og Mylr og lune Lunde ... Og bagefter vandrer man hjem i den lyse Nat ... Gaden ligger hvid og bred mellem sovende, gyldenrude Huse ... og forbi En stryger med raslende Klæder slanke, unge Kvinder som letfærdige Natsommerfugle ...

— Og saa fanger du én af de Natsommerfugle? spurgte Fru Agnes.

— Det sagde jeg ikke — jeg sagde, de strøg forbi ...

— Jo, Aage, jeg véd godt, at du har et stort Hjærte. Jeg mente heller ikke at bebrejde dig noget — jeg har jo ikke noget at sige over dig ...

Aage vilde lede Samtalen lidt bort.

— Ak nej, ikke én af dem er den Kvinde værd, som vi saae oppe i Hornbæk ... Den dejligste Kvinde, vedblev han drømmende. — Det var paa Kroen ... vi kom dertil om Aftenen ... og der var en høj, blond Pige, som vartede os op og lo ad alt, vi sagde til hende ... Om Aftenen, paa vort Værelse, saae vi hende igen ... hun stod og gjorde Sengene i Stand, da vi kom op ... og var saa smidig og blød i sin blaa Kjole ... som Rytmen i et Vers ...

... Jeg kunde ikke faa mine Øjne fra hende ... Hun stod ved Natbordet og satte Glas og Karaffel til Rette ... og jeg gik hen til hende og bad om lidt Vand ... Hun skænkede for mig og rakte mig Vandet og smilede ... Hendes unge Tænder blinkede og lyste i det Smil ... der tændtes en lille Gnist paa hver Tands vædeblanke Emalje ... og jeg saae paa hendes hvide Hals, som det nedskaarne Kjoleliv blottede, en lille brun Skønhedsplet ...

... Saa ved jeg ikke, hvad der skete ... men jeg mærkede med ét hendes Midje i min Arm og mod mine Læber noget Haardt og Vaadt, som var hendes leende Munds Tænder ... Og jeg kom

først til mig selv, da jeg saa hendes ranke Skikkelse forsvinde ud gennem Døren og opdagede Niels henne i den anden Ende af Stuen, smaaleende og i Færd med at trække sine Manchetter af ...

— Og saa? spurgte Fru Graff, da Aage tav og blev ved at tie.

— Og saa? gentog Aage. — Saa er Historien ikke længere ...

Fru Graff sad lidt.

— Du er en Pjalt, sagde hun derpaa med ét.

Aage saa opskræmt paa hende. Hendes Stemme lød haard og kort. Og i Lygtelyset skimtede han hendes Ansigt, blegt og stivnet som en Stenmaske.

— Hvorfor? om jeg tør bede? spurgte han saa.

— Hvorfor? Fordi du leger med dit Begær ... og lader Andre lege med dig ... Fordi du ... ja, fordi du er En, som gjerne giver Haandpenge ... og giver dem til Alle ... men ikke har i Sinde at betale nogen den fulde Løn ...

Hun drak hæftigt sit Glas ud og rejste sig.

Aage skyndte sig at komme efter, men naaede hende først lidt nede i Gaden. Uden et Ord fulgtes de ad, over Dronning Louises Bro, ned ad

Dosseringen. Fru Agnes gik og saae ligeud, med løftet Hoved, haard og kold Profil. Et Øjeblik nynnede hun — men holdt hastigt inde.

Saa var de ved hendes Laage.

— Ja, du gaar vel ikke med op og hilser paa Niels? spurgte hun og rakte i det Samme Finger-spidserne frem til Farvel.

— Nej Tak ...

— Jajada ... Saa Tak for i Aften ...

Hun smilede — et falsk og uægte Smil, et Smil af graat og falmet Sølv ... Saa smækkede Døren i bag hende. Der var ingen Lys at se inde i de to Stuevinduer, blev heller ikke tændt noget.

II.

Aage drev hjemad.

Han begreb pludselig, hvad der var sket — begreb det saa sorgfuldt klart ...

Ak, hun havde drømt sig hans Hjærte som en stolt og adelig Borg, et Taarn af Elfenben, som kun den fineste kvindelige Sjæl formaaede at aabne med Poesiens og den inderlige Følelses Guldnøgler ...

Og nu havde hun set, at hans Hjerte var som én af Bibelens Skøger — én, der sidder ved Vejkanten og raaber ad de Vandrende, som gaar forbi, og blotter sig og giver sig hen efter sin Lysts Lune og sin Bryndes Bud ...

Han forstod med ét, at han havde kunnet vinde hende — forstod det, nu det var for sént ...

... Og i hans Sjæl steg Minderne om deres Samvær — manede frem af denne pludselige Tankes mægtige Trolddom ...

... Han mindedes Majafner sammen med hende, paa Kafeer hinsides Søerne ... De havde siddet i de smaa Beværtningshaver og set over mod det sølvblege Skær af døende Dag i Søgadens Rader af Ruder — siddet og talt og drukket Chartreuse, der var klar og grøn som Sommernats-himlen mod Nord ...

... Han mindedes Aftner i Dagligstuen paa Dosseringen ... Niels sad oppe paa sit Værelse og skrev ... og Fru Agnes spillede for Aage, der laa paa Sofaen. Kun Lysene ved Klaveret var tændte — deres hvide Flammer spejlede sig i det sorte, polerede Laag. Og udenfor var det blanke Vand og den lyse Nat og Lyd af Tale og Trin,

som vandrede forbi, og af fjærne Spurvognes Klokker . . . Og tungsindig vældede Musiken ud gennem Mørket — Schumann, Schubert og Grieg . . .

. . . En sort Sværm af sorgfulde Tanker fløj op i Aages Sjæl . . .

. . . Thi det var jo nu forbi altsammen, ubodeligt forbi . . . Han var for evigt lukket ude fra hendes lyse Smils Verden . . . Han maatte vriste sin Sjæl løs, rive den op af den Jord, i hvis Muld den havde skudt saa dybe Rødder . . .

. . . Aage var hjemme — stod i sit Værelse.

Han gik til Vinduet. Den stille, lune Luft var fyldt af Vinrosers Vellugt. Nede i en af Villahaverne sad et Selskab i et Lysthus om en tændt Lampe. Aage hørte En tale, højt, og som læste han op af en Bog. Nærved var Vejen hvid og Træerne dunkelt grønne og Husene gulblege eller mørkerøde med graa Skifertage. Men længere ude var Alt ét Sort, hvoraf Popler løftede sig, tegnede skarpt mod den gyldne Luft, hvori en enlig blaa Stjerne skælvede.

Og sorgfuldt mindedes Aage hin Nat i Maj — hin første lyse Nat, da han havde kysset de hvide Hyacinter . . .

III.

Der fulgte lange, ensomme Dage.

Aage sad hjemme paa sit Værelse og følte Tiden uendelig tom og sendrægtig. Uhret henne paa Hjørnehylden gik og gik, men kom ingen Vegne, syntes han. Hvad havde han dog før gjort med alle disse mange Timer?

Og længselsfuldt stirrede han ud gennem Vinduet — ud mod Horisonten, hvor Søtorvets Taarne stod i fjærn Dis — Søtorvets Taarne, som han saa tidt havde set fra Vinduerne derude paa Dosseringen, Søtorvets Taarne, som Fru Agnes og han saa ofte havde betragtet, naar de sammen gik langs Søerne ...

Saadan sad han Dagen igennem. Men naar Aftenen kom, og Tusmørket steg over Haverne, og bløde Klokker ringede langt borte i Skumringen, saa kunde han ikke længer være hjemme ... Og før han vidste det, havde hans Fødder ført ham ud mod Dosseringen, ud til den lille Havelaage foran Niels Graffs Hus ...

Niels tog imod ham som sædvanligt — lidt køligere var han maaske bleven i det sidste. Men

Fru Agnes hilste ham med det falske og kolde Smil fra hin Aften — et høfligt og fremmed Smil, der gjorde ham fortvivlet. Gang efter Gang trængte han ind paa hende, spurgte, hvorfor hun var saa forandret. Svaret var altid éns:

— Forandret? Det vèd jeg ikke af. Jeg er, som jeg plejer.

Og saa Smilet igen . . .

Aage vendte hjem med Graaden i Brystet, attraaende at slænge sig ned foran hende, at kaste sig i Støvet for hendes Fødder og raabe om Naade . . .

Saa kom Sankt Hans Aften . . .

Det var en gammel Aftale, at de skulde tilbringe den sammen i Dyrehaven, se Livet paa Bakken og derefter vandre rundt i Skoven lige indtil Dag . . . Aage gik ud til Graffs om Eftermiddagen i det Haab at kunne blive hos dem og tage ud sammen med dem . . . Men da han ringede paa, kom Fru Agnes selv og lukkede op. Og da hun gennem Dørspærken saae Aage, sagde hun blot, at Niels var ikke hjemme, og hun selv skulde til at klæde sig om — saa hun kunde ikke tage imod ham . . .

Døren smækkede til. Mod i Hu vandrede Aage videre — op langs Søerne, op til den Kafé,

hvor de hin Regnvejsaften havde siddet sammen.
Sommersolen brændte hedt paa de hvide Brostene,
Aage følte sig støvet og træt. Han satte sig ved
et af Bordene paa Fortovet; det Bord, de havde
haft hin Aften, var optaget af et Par pyntede
Herrer, som drak Øl. Siddende her skrev Aage

Jeg troede Drømmetiden endt
og hver min Ynglinglængsel død —
jeg troede mig en nyfødt Mand
i Livets nye Morgenglød.

Min Fod saa længe ej har traadt
den dunkle Sti langs Savnets Strand,
hvor jeg i svundne Ynglingaar
har smægtet efter Lykkens Land.

Nu drages jeg derhen i Dag —
min Sjæl er trist og tung og led,
thi Natten mærker sine Børn,
og Mørket ej af Glemsel véd.

Min glade Drøm er dræbt og død,
min Skumrings Maane sluktes ud —
hvor før jeg hørte bløde Ord,
staar haard og hvid en Marmorgud.

Jeg kender Dig, du dunkle Vej,
og Savnets syge Melodi ...
igen den samme tunge Sorg ...
jeg troede længst den Tid forbi.

Versene mildned hans Smerte til vegt Vemod. Og Klokken otte traf han ude i Dyrehaven sammen med Graffs.

De stod nede ved Kilden og drak Vand. Niels gik ham smilende i Møde:

— Det var godt, du kom . . . her er en Masse af min Kones Familie, vi maa gaa og trækkes med.

Aage blev derpaa præsenteret for en Del Mennesker, som omgav Fru Agnes. Hun selv rakte ham høfligt Haand, men vendte sig strax til de andre.

Saa gik de op paa Bakken. Larmede med i Sankt Hans Aftenens lystige Løjer — købte Trompeter og hylede om Kap med de øvrige Horn-Kor. Fru Agnes havde det længste Blæseinstrument af dem alle og tudede overgivent ind i Ørene paa enhver, der kom forbi. Det lykkedes Aage at komme hende til Hjælp en Gang, hun var bleven skilt fra de andre og havde forvildet sig ind mellem sex kæmpemæssige Trompeter, som fra alle Sider skingrede imod hende. Da var der, et Sekund, et Glimt fra fordums Dage i hendes Øjne — men i næste Nu var det slukt, og hendes Ansigt stirrede medusakoldt, som altid naar hun nu saa paa Aage . . .

. . . Trætte af Bakkelarmen gik de siden ind

i Skoven. Men ikke ret langt, for Fru Agnes klagede over ømme Fødder, og hendes Slægtninge, som var med, fandt det ikke morsomt at »rende her og traske og faa vaade Fødder i Græsset«.

Aage og Niels kom efterhaanden langt bag de andre. Længselsfuldt saae de ind over de store Skovsletter, der laa taagehvide i Sommernattens blege Lys. Andagtsfuldt stod de stille og hørte Duggen dryppe tungt fra de dunkle Bøge ned i det mørke Græs.

Men forude raabte Fru Agnes paa dem, at nu skulde de skynde sig og komme — det var bedst at naae hjem, inden Kapervognene blev altfor ublu i Pris . . .

Og de fulgte. De naaede det øvrige Selskab, og de kom med paa Vognen. Medens Gryet graaede de sovende Marker langs Strandvejen, og Sundet blaanede i koldt Morgenlys, rullede de ind mod København. Fru Agnes lo og snakkede med en ung, blond Fætter. Aage og Niels sad ved Siden af hinanden — ingen af dem sagde noget — Aage vendte efterhaanden mer og mere Ryggen mod Selskabet og saae tilbage ad den hvide Vej, hvor andre Vogne fulgte i hastig Kørsel.

Da de naaede Dosseringen, stod Himlen morgenrød over Søerne.

— Lad os gaa op og drikke lidt Te, sagde Fru Agnes, henvendt til Fætteren og den øvrige Slægt. Og de gik op. Aage, hvem ingen havde indbudt, fulgte.

Og saa sad han dér, i Sofaen, hvor han saa ofte havde ligget og hørt hende spille i svundne Tusmørketimer — sad dér, i Morgenens kolde Klarhed, mellem Mennesker, der med ét var ham ganske fremmede, og drak tavs den Té, Niels godlidende rakte ham ...

Og gik saa hjem, skamfuld, med sin Dyrehavs-bakke-Trompet i Haanden ... Arbejdere, der mødte ham, haanlo ... Og alt Løv og alt Græs stod bøjet af Duggens Tynge ... Fiske slog op i Søernes blanke Vand, og Mygge sværmede lavt ... Spurve kvidrede ... lange, tunge Fabrikrøgstrimer drog hen gennem Luften ... ude paa Nørrebro begyndte Ruder at gløde ... Og da Aage gik op ad sine Trapper, faldt en rød, firkantet Lysning ind gennem Gangvinduet ... Nu kunde Agnes og Niels og han have siddet langt borte og set Solen rinde af Hav ...

Aage gik til Sengs i den tungeste, bitreste
Bedrøvelse ...

IV.

... Dagen havde været en solhed Sommer-
Søndag; Aftenen kom med klart og køligt Mørke.

Fra sit Vindu hørte Aage unge Mænd fløjte
paa deres Kærester nede i Villagaardene; hysteriske
Katte skreg i Haverne, og Kvinder hvinede paa Vejene.
Sporvognsklokker kimede iltert, hvert Øjeblik var
der Latter og højrøstede Raab i Mørket, og lavt
over Byen hang Fuldmaanen som en gyldenrød
Sovekammerlampe.

Aage maatte ud i den sanselige Aften. Vejene
vrimlede af Par, og Kvinder gik langsomt, fulgte
af søgende Mænd. Paa Fortovet i den brede og
dunkle Fredriksberg Alle kom en ung Kvinde mod
Aage ...

Hun var høj og slank, stramt klædt i et langt,
lyst Overstykke. Idet hun gik ham forbi, saae han
et blegt, barnlig blødt Ansigt og Blinket af to
stirrende Øjne. Han vendte om og talte til hende.

Og med glad Forbavselse fandt han her en Kvinde, hvis Art han ikke kendte. Han mødte ikke den forlystelsessyge Fabrikspiges raa Latter eller Tjenestekvindens ordknappe Dyd eller Skøgens beredvillige Venlighed. Nej, hun talte til ham, som han havde talt til hende — ligefrem og naturlig — og med en blød Stemme, der klang bedaarende i norske Tonefald.

Han spurgte, hvorfra i Norge hun var, og hun besvarede hans Spørgsmaal rigeligt. Hun var fra Christianssand . . . hendes Fader var Skibsbygger og hed Collett . . . hun selv hed Dagmar . . . hun var løbet hjemme fra for to Aar siden med en Søkaptajn . . . Men nu var han paa de lange Rejser, og hun sad her i Byen og ventede paa hans Tilbagekomst . . . »Og saa trænger man jo til en Kæreste imens«, sluttede hun og vendte sit leende Ansigt op mod Aage, der til Gengæld kyssede hende . . .

De gik ind i en Sangerindepavillon for at drikke et Glas sammen. Det var Aage ubehageligt, at adskillige Herrer i den tætfyldte Sal syntes at kende Dagmar — de løftede deres Glas, nikkede og lo hen til hende. Hun svarede kun ved at be-

væge Øjenlaagene — men i hendes Mundvige dulgte sig et Smil, som gjorde ham hadefuld.

De drak et Par Glas Absint. Ved det andet Glas havde Aage glemt sit Had og lænet over Bordet saae han ind i Dagmars Øjne, der var grønne som Absinten. Han sagde hende dette, og hun lo. Saa lænede hun sig pludseligt hen til hans Øre og hviskede — saa tæt ind til ham, at hendes Aande brændte hans Hud — hviskede »Nu vil vi hjem til Dig.«

Hed og tavs rejste han sig, betalte, førte hende ud. De steg i en Droske og naaede uden et Ord hans Bolig. Paa Trappen vendte han sig blot om mod hende og mumlede »Vi maa være stille«. Hun svarede »Ja«, og atter hørtes kun Lyden af Trinenes svage Knirken og hendes Skørters Raslen.

.... En Time efter sad de sammen i hans Sofa, lænede træt ind til hinanden og rygende en Cigaret. Der var mørkt i Stuen; de to Vinduer lyste blegt som Tæpper af Sølvmoer. Aage sad og gled med Haanden hen over det glatte Stof, der dækkede Dagmars Bryst.

— Er det Silkeliv, du gaar med? spurgte han tankeløst.

— Ja, kan du ikke lide det? Andre siger, det er saa dejligt — ligesom Hud at føle paa ...

Aage svarede ikke. Hans Haand standsede sin Gliden hen over Silken, og han stirrede tavs fremfor sig i Mørket. En dunkel Sorg kom med ét over ham — han følte pludselig en stor Lige-gyldighed for den unge Kvinde, der, halvt paaklædt, sad ved hans Side — han ønskede, at hun vilde gaa, for at han ene kunde komme ud at vandre, vandre ene ud imod den Himmel, der stod lys som Sølv over Sørtorvets Taarne langt borte ...

... Da han endelig fulgte hende ned til Gadedøren, og hun tog ham om Hovedet og kyssede ham, lovede han alligevel at komme over hos hende næste Dag og spise Frokost ...

... En Uge varede deres Forbindelse. Saa var det en Aften, at Aage kom derover og fandt hende midt i et Drikkelag med en lille, undersætsig Mand. Hun havde sit Silkeliv paa og, i Steden for Nederdel, et gul- og sortstribet Skørt med Bort af brunt Plyds. Da Aage kom ind, rejste hun sig, lidt usikkert, og præsenterede, medens hendes grønne Øjne glimtede:

— Hr. Bondesen, min Søndagskæreste.

— Hr. Hammerstad, den Rigtige ...

Aage saae forvirret paa den lille Undersætsige, der tog sit Glas og hilste.

— Du drikker vel lidt med? spurgte saa Dagmar. Og uden at vente Svar, hentede hun et Glas og skænkede for Aage.

-- Det er Vin, han dér har haft med hjem, føjede hun til og pegede leende paa den anden Mand.

Aage drak. Det var en krydret og tung Malaga. Han vidste ikke, hvordan han skulde bære sig ad med at gaa igen, og blev saa siddende. Han tømte hurtigt sit Glas — Dagmar fyldte det og klinkede med ham. Han stak det ud og mærkede, at Vinen gik ham til Hovedet. Alligevel vedblev han at drikke. Han saae gennem en Taage, hvorledes den Undersætsige rykkede sin Stol nærmere og nærmere hen til Dagmars — hvorledes hans Hænder famlede om hendes Knæ, under hendes Skørter — hvorledes hun laa lænet tilbage i Stolen, Øjnene lukkede og om Læberne et stivnet Vellyst-Smil — Pasifaë, der venter Tyrens Favntag ...

Til han med ét blev ædru ved at se den undersætsige Mand gribe Dagmar fast om Hofterne, løfte hende i Vejret og bære hende ud af Stuen,

ind i Sovekamret, hvis Dør smældede til bag dem ...

... Aage rejste sig, sitrende over hele Legemet. Han fandt sin Hat og sin Stok og kom ud — kom hjem ...

... Den næste Dag mødte han Dagmar paa Gaden. Hun smilede, idet hun gik forbi ham ... men han vilde ikke hilse ...

V.

Aage Bondesen og Albert Larsen sad et Par Aftener efter ude paa Strandpavillonens Veranda, ved »Bellevue«.

Foran dem laa Sundet, blegt og blankt, med svage Bølgeskulp mod Molens Stene. Fra den lange, hvide Dampskibsbro gled en Fiskerkvase langsomt ud — de røde Sejl, det grønne Skrog, en hvidmalet Linje langs Rælingen spejledes i vuggende Omrids af det bløde Vand. Der var hvide Sejl ude paa Sundet, og langs Horisonten laa en røgbrun Mur af sunken Varmedis, som fulgte Sverrig.

Aage og Albert havde spist rigeligt til Aften og sad nu snakkende ved Kaffen og Cognacen.

— Jeg var lige et Øjeblik oppe hos Graffs idag, sagde Albert. — Fruen var ene hjemme; Niels sidder jo nu hver Formiddag paa sit Kontor og slider. Jeg vilde have hende med, men hun kunde ikke. De havde ikke længer Raad til at holde Pige, fortalte hun, saa hun maatte blive hjemme for at lave Mad til Manden. Hun var trist. Jeg troer ogsaa nok, at hun er frugtsommelig — lige i Begyndelsen ... Og der var saa mørkt inde i Spisestuen, hvor vi stod ... en vissens Viftepalme hang med Bladene henne foran Vinduet ... og der lugtede indelukket ... af gammel Mad-Os ... Jeg skyndte mig at gaa ... ned, hvor der var Solskin og vide Udsigter over blinkende Vand ... og jeg følte mig med ét saa lykkelig over endnu at vandre fri og frank omkring i denne velsignede Verden ...

— Ja, sagde Aage. — Det gælder, at holde sig udenfor; det gælder ikke at vikle sig ind i Noget, men nøjes med at sé til ... Thi Lykken tilhører den Beskuende alene.

Lidt efter rejste de sig og gik. De kom op i Skoven, netop som Natten begyndte at sænke

sine sorte Slør. Og medens de to unge Mænd langsomt vandrede op ad den hvide Landevej midt gennem Skoven, hyllede Aftensmaaltidets Rus deres Hjerne i et hedt Mørke.

Inden længe hørte de Lyden fra Dyrehavsbakkens Instrumenter. Og stiltiende bøjede de af fra Vejen, ind over Skovengen, hen mod de lave Træhuse, der lyste i Skumringen.

Paa Verandaen udenfor et temmelig stort Beværtningsskur sad en fyldig Dame og fremviste sine Arme og sin svære Barm. Hun sad med et Krus Øl for sig og raabte ad de to unge Mænd, om de ikke vilde have en Bajer med. De lo og svarede »Nej Tak — ikke endnu« ... men Armene, der var skinnende hvide og ved Skulderen svære som Laar, vedblev længe at forfølge Aage med deres kæmpemæssige Nøgenhed.

Ved et Træhus, hvorfra der lød Klaverklimpen, standsede Aage og Albert.

— Om vi gik ind her og fik lidt at drikke? smilede Albert, — Damens Opfordring derhenne har gjort mig tørstig.

De traadte indenfor. Det var en lav, lang Sal med hvælvet Loft. Til den ene Side var

Vinduer, og under Vinduerne Bænke med Borde foran. Paa den modsatte Væg et Klaver, hvorved en ung Kvinde sad og spillede. I Salens Baggrund stod en tyk Madamme bag en Buffet — til hver Side for Buffeten saaes en Dør.

Salen var tom. Da de to unge Mænd traadte ind, nejede Madammen bag Disken, og den unge Pige rejste sig fra Fortepianoet og kom hen imod dem. Hun var slank og lys; Ansigtet var hvidt som Gips, og midt i dette hvide Ansigt blødte en mønnierød Mund.

Albert bestilte Sodavand og Cognac — »tre, for De drikker vel med?« spurgte han. »Og har De ikke ogsaa en Dame til min Ven her?«

— Madam Andersen! vendte den unge Pige sig om mod Buffeten. — Madam Andersen, bed Hilda komme ind?

Og hun satte sig hos de unge Mænd.

— Hilda? sagde Albert. — Det var et kønt Navn. Men De hedder sikkert noget endnu kønnere.

— Jeg hedder Eva . . . Er det kønnere, synes De?

— Lige saa meget kønnere som De er kønnere

end al Verdens Hilda'er! forsikrede Albert med Haanden paa Brystet.

Eva lo:

— Nu kan De jo dømme selv — dér er Hilda . . .

En anden ung Pige havde nærmet sig Bordet. I det svage Lys fra den rødt osende Petroleums-lampe, der hang ned fra Hallens Tag, saaes under sorte Pandekrøller et lille, fint Ansigt med mørke Øjne, buet Næse og kort, smal Mund. Et rødt Liv sluttete stramt om en ung og rund Barm.

Med en syngende Røst hilste hun Godaften og satte sig paa Bænken under Vinduet ved Siden af Aage.

De drak. Efter Cognacs-Sodavandet mere Cognacs-Sodavand . . . saa Banco . . . saa Portvin. Flaskerne vedblev at komme frem af Halvmørket henne ved Buffeten og serveredes snart af Eva, snart af Hilda. Aage hørte Albert paa den anden Side Bordet citere tyske Vers for Eva . . . »ach, Ev'chen, Ev'chen, Ev'chen mein« klagede han, og føjede saa til »det er af Bürger . . . Du kender nok Bürger . . . ham, der har skrevet Lenore« . . . Og han begyndte at foredrage Lenore.

Aage var aldeles beruset. Han saae nu og

da, som i en pludselig Aabenbaring, Bordet med Flaskerne, Alberts røde Ansigt og den kridtblege Eva, Lampen under Taget . . . men et Øjeblik efter tog Taage atter det altsammen.

Saa mærkede han med ét, at der var nogen, som ivrigt trak i ham. Han saae op — Hilda stod ved Siden af ham og halede ham i Armen. Hun pegede over paa Alberts og Evas Pladser, der pludselig var bleven tomme, og hen paa Madammen, som syntes Aage at staa paa en Stol langt, langt borte, i Færd med at slukke en uendelig fjærn Hængelampe.

— Her skal lukkes, hørte han Hildas Røst tæt ved sit Øre.

Han rejste sig. Et Øjeblik saae han ganske tydeligt den lyse Nats hvide Skær udenfor Salens Dør og vilde styre sine Skridt derud imod.

Men han blev drejet rundt af Hilda, som stadig holdt ham i Armen. Med fast Haand førte hun ham ned gennem Salen, aabnede én af de smaa Døre ved Siden af Buffeten og gik ind bag ham. I et lille Værelses Halvmørke lyste en Sengs Hvidhed.

Aage vaagnede næste Morgen, liggende paa den Skrænt, som fra Dyrehavsbakken fører ned til den lille Sø bagved.

Han rystede af Kulde. Hans Hoved værkede, det brændte i hans Gane, hans Hals var sviende tør. Han følte sig som lamslaaet i alle Lemmer; det smertede, hver Gang han strakte et Ledemod.

Langsomt rejste han sig over Ende. Det maatte være tidligt paa Morgen. Græsset, hvori han havde ligget, var endnu graat af Dugg, og rødlig Solstriber skød skraat ned mellem Bakkens Huse og Skur. Over ham sang Fuglene i de grønne Træer, og Himlen var klar og blaa.

Aage rejste sig besværligt op. Hans Hat laa paa Jorden ved Siden af hans Leje, men han savnede sin Stok. Han tog hastigt til sin Portemonnælomme — den var tom. Nervøst gennemfoer han sine øvrige Gemmer — men fandt ingen Penge. Kun tilsidst, i Hjørnet af en dyb Vestelomme, en 25-Øre, omhyggelig indsvøbt i en Stump Avispapir.

Aage pakkede Mønten ud og stod lidt med den i Haanden. Uvilkaarligt kom han til at smile. Det maatte være Hilda, som havde haft den Omtanke at levne ham 25 Øre til at tage hjem for ...

... En Times Tid efter sad han i én af Klampenborgbanens aabne Vogne og saae ud over Landet. Markernes Grønne var graat i den stærke Morgensol, Havernes og Hegnenes Træer stod med flimrende blanke Blade. Aage sad og lod Luften stryge svalende hen over sit blottede Hoved.

Paa Bænken lige overfor dvaskede en ung Mand — slap og sammenfalden. Den gule ligeskyggede Straahat var gleden ned over de lukkede Øjne. Overskægget dinglede, tyndt og gult, om den aabne Mund — en vissens Rose var ved at falde ud af den lyse Jakkes Knaphul — nedover de brune, tærnedes Benklæder havde Cigaren, han holdt i højre Haand, draget en bred Askestrime. Skoene var ubørstede, kun gnedne af med en Avis eller et Skræppeblad.

Ovre i den anden Side af Vognen sad to Børn — en Dreng paa fjorten og en lille Pige henved de tolv. Aage havde lagt Mærke til Drengen allerede paa Charlottenlunds Perron — hans solbrune Nakke løftede sig saa fast over den blaa Matroskrave — og han gik, med Hænderne halvt i Stiklommerne, saa spændstigt og sikkert paa to stærke Ben i sorte Strømper. Han var ikke køn —

den lille Pige ikke heller. Men hendes blaa Øjne var saa blanke, og hele hendes lille Legeme saa slankt og fint under en løs, blaastribet Blusedragt, og hendes smaa, solbrændte Hænder holdt om et Par Bøger.

Aage følte sig aldeles overbevist om, at hun havde været i Vandet før Klokken syv i Morges, og at hun havde kørt en Tur paa Tricycle ad Vejene i Charlottenlund, inden hun skulde med Toget. Han kunde ikke høre, hvad der blev sagt mellem de to Børn, men Pigebarnet lo saa hjærteligt op til Drengen, og han stod saa ridderligt bøjet ned mod hende, saa stærk og smidig og gymnastikerslank.

Og Aages Sjæl, der var bleven led ved at se paa den forpjuskede Nattefugl, som var hans eget Afbilled, videde sig atter ved Synet af disse spirende Mennesker, denne nye Slægt . . .

Ja, der maatte komme en ny Slægt — en Slægt, som ikke søgte Lykken i Drukkenskab og Virus, og ikke ødte sin Elskov i Armene paa en halvfuld Kvinde, hvis Ungdom var til at plukke for alle, der kom forbi. En Slægt, dygtig til Arbejd — en Slægt, der sov uden onde Drømme — en Slægt med sunde Sanser og et stolt Hjærte . . .

VI.

Aage sad ved sit Vindu og saae ud.

Klokken var ti en Aften i Juli.

Han var den samme Dag flyttet ind i dette Værelse, som laa endnu længere ude mellem Frederiksbergs Villaer end hans forrige. Træt efter Indflytningens Besvær med at ordne Bøger og hænge Billeder op sad han stille ved sit Vindu og saae ud.

Det var ikke længer hans gamle Horisont af Tage og Tinder og Træer. Han saae ned over en Villavejs Linde, hvis brede Blade lyste svagt i det døende Dagslys. Hinsides Lindene, mellem hvis Kroner den brune Vej skimtedes, skinnede hvide Gavle og blanke Skifertage — dulgte af Løv og druknede i grønne Haver. Langt ude lukkedes Landskabet af Søndermarkens fjærne, disblaa Skovkam, hvorover røde Skyer svømmede i Aftenhimlen.

Aage sad ganske stille. Han hørte Folk snakke nede i Haverne — Døre blev lukkede af — en Pumpe knirkede — en Sporvogn ringlede fjærnt — og der lød bløde Violiner langt borte i de sovende Haver.

Aage følte en uendelig Fred stige fra dette stille Land. Violinernes fjærne Vemod lagde en dulmende Sorg over hans Sjæl. Han fornam det, som var han ad en uventet Vej kommen til sit Hjem — som var han fra Verden vendt tilbage til sig selv . . .

. . . Thi længe havde han vandret i Hæslighed og Smuds og foragtende slæbt sit Liv gennem den store Stads skidne Gader . . . Siden hin Sankt Hans, da Venskabet mellem ham og Fru Graff ganske brast, havde Alt været Besmittelse . . . Men nu var det med ét, som om Fortiden veg langt bort . . . Hans Sjæl hvilede i Sommernattens Stilhed og badede sig i den kyske, duggkolde Duft fra Havernes blomstrende Hylde . . .

. . . Med Anger og Angst tænkte han paa sit nylige Liv — paa sine Aftener i en By, der foraarshidset og vinberuset ravede til sit Leje — paa sine Nætter i smaa og smalle Gader, hvis lave Huse svedede ramt og brunstigt, og hvis altid aabne Døre stank som urene Munde . . .

Han var vendt tilbage fra det alt sammen . . . han var kommen hjem. Som Dugg faldt Sommeraftenens Stilhed paa hans Sjæl, og i den blege Luft

skreg kredsende Svaler — skreg, som andre Svaler havde skreget i længst forsvundne Ynglingaar, da hans Liv endnu var rent, og hans Hjærte længselsfuldt og lykkeligt. Han følte sig overfor Aftenens klare Aasyn saa tilsmudset og plettet af Synd — et stakkels forladt Barn, hvis vildfarne Sjæl kun attraaede ét: den Tilgivelsens Fred, som overgaar al Forstand.

En dyb Lidelse fyldte hans Bryst. Det var, som maatte han græde, græde ustandseligt, Nætter og Dage, over sig selv og sit Liv. En Bedrøvelse, dunkel og ren som en Nattehimmel, hvælvede sig højtidsfuld over ham.

Han var som En, der vaagner paa et fremmed Sted. Han besindede sig og tænkte sig om. Hvor havde hans Liv ført ham hen? Hvilke Gøglesyner havde lokket ham ud paa de Afveje, de Afgrundsveje, han havde vandret? . . .

Længe blev han siddende i Natten. Udenfor var alle Lyd døde i det sovende Villaland. Over Søndermarkens vage Rand funkled store Stjærner.

VII.

Den næste Morgen vaagnede Aage tidligt. Han havde glemt at rulle ned, og fra sin Seng saae han nu gennem Vinduerne Villalandskabets Hav af grønne Toppe i køligt Morgenlys.

Hurtigt kom han op. Han aabnede Vinduet.

Værelset vendte mod Vest, saa at Solen stod bag Huset om Formiddagen. Alléen laa i Skygge, strimet af Sollys, som her og der faldt ud mellem Villarækkens Gavle. Under Vinduet stod Lindetoppene, ubevægelige og graa af Dugg. Men hinsides Vejen gnistrede en Poppel i Sol, og store Ælme stod i disgraa Lystaage. Himlen løftede sig højt, i en fin, skør, porcelænsblaa Farve, og sribedes af tynde, hvide Skyer som af indlagt Perlemor.

Aage lod Vinduet staa aabent og gik tilbage i Stuen for at klæde sig paa. Han fyldte det store Vandfad til Randen og dukkede mange Gange sit Hoved deri. Og det var, som badede han sig i Sommermorgenens duggede Friskhed; som tvættede han sin Sjæl hvid i Morgenens duggkolde Daab ...

... En Times Tid efter sad han nede i den lille Have bag Huset. Han sad inde i et tæt Linde-

Lysthus, ved et Bord, over hvis hvidmalede, regnsmudskede Plade Løvet's Skygger sagte bevægede sig. Udenfor var der Morgensol over Grusgange og Bede med Rosenbuske og Plæner med gamle Frugttræer. Fluer summede, Fugle pippede, aldrende Damestemmer snakkede fredeligt i Nabohaverne, over hvis grønne Løv røde Provins-Tage løftede sig mod den blaa Himmel.

Aage havde en Bog liggende paa Bordet foran sig, men han læste ikke. Han følte sig saa vemodigt blød, saa hjemligt glad til Mode. Han var vendt tilbage til sine Drengaaars lykkelige Somre hjemme i den lille By med de mange grønne Haver. Som en ond Drøm randt alt det hen, der laa mellem da og nu . . . Og han forstod ikke, hvordan han nogen Sinde havde kunnet længes ud . . .

Aage holdt sig hjemme hele Dagen.

Længe sad han i Haven, hvis øvrige Lysthuse efterhaanden fyldtes af gamle Damer, som stille snakkede over deres Strikketøj. Og da han ud ad Eftermiddagen gik op paa sit Værelse, havde hans Værtinde rullet de svære, grønne Persiennér ned, og Solen, som nu stod lige paa Huset, sendte kun et

dæmpet Halvlys ind over den store Stues gamle, blanke Møbler og Boghyldernes forgyldte Rygge.

Aage satte sig behageligt til Rette i en Lænestol henne ved det ene Vindu. Og medens han læste, hørte han, med en Følelse af dyb, fredfyldt Lykke, Fuglene kvidre udenfor i de grønne Linde.

FJERDE BOG

LIVETS TRÆ

Wo find' ich wieder meinen Pilgermantel,
wo find' ich wieder meinen Pilgerhut?

Stefan George

I.

Det var en Søndag Aften i September. Aage sad i sin Lænestol henne ved sit Vindu og saa frem for sig — ind i Stuen, hvor det skumrede — en graa, trist Skumring.

Hans Tanke strøg tilbage over den svundne Dag — som en Sten slaar Smut henover Vand. Og den rørte en Række smaa Ting, som tilsammen dannede Dagens Oplevelse og hvis Stemning Aage søgte at fæstne.

Først var der Damhussøen, let brisekruset, under en Graavejrshimmel — en Flade af bleg-graa, jordbrun og gullig Flint ... Saa to unge Mennesker, han mødte paa Stien, der løber Søen rundt: to unge Fyre med regelrette Kontorist-ansigter, som skaarne ud i Træ — to af disse tomme og kønne Ansigter, unge Piger elsker ... Saa et nyt Møde: en lille Mand, med sortrandede

Briller og en lang, krum Næse i et blegt Ansigt, og En med Skolelærerfuldskæg og i lang, brun Overfrakke. »Ja, Stjærnen, du! der har vi svunget os mangel god Gang« sagde den Lille begejstret. Og alvorsfuldt sang han med tynd Stemme af sit hule Bryst det første Vers af Visen om »Fatter Nagel« ... Derpaa Regnen, som begyndte at falde. Aage havde siddet lidt ved Søbredden og sét paa. Vandet prikkedes af Regnfaldet med Ringe, der skar hinanden som Kratrene paa et Maanekort. En Fugl pippede — Regnen faldt med en hvislende Lyd som af Græshoppesang — og Aages Hage hvilede kølig og rund i hans Haand, der var ren og varm ... Saa gik han videre, med blottet Hoved. To Børn, han mødte, puffede til hinanden og lo! »Nu har jeg set det med« ... Ved Roskilde Landevej steg et Selskab, der havde gjort Fisketur, op i en lille Charàbanc. Ved et Uheld væltede Spanden, hvori Dagens Udbytte skulde hjemføres, og en enlig Aborre vred sig i det vædede Vejstøv. Oppe fra Vognen lød Damelatter. »Dér gik hele Fangsten!« Saa kørte de. Den gule Medestang vippede bagud af Vognen som en Hale ... Aage kom gennem Valby. Ved en Dør stod et Par Koner og snakkede; et

Barn græd indenfor; den ene af Konerne vendte Hovedet om mod Forstuen og raabte »Ja, vræl du bare, din skidne Unge!« ... Oppe i et skummelt Gavlvindu uden Gardiner saae Aage en ung Mand, der stod ret op og stirrede ud i Graavejret og den svindende Dag ... Men længere henne, hvor Vejen hvid og bred løber langs Søndermarken, skinnede et Pige-barn i rødt Liv og blaa Nederdel — et Pige-barn med kraftigt Ansigt og blondt Haar, stejlt stigende op over den hvide Nakke — et Pige-barn, der var som Æventyrets røde Blomst ved Vej-randen ...

Og inde paa Frederiksberg mødtes Aage af hele Søndagftenens raa Livslyst. Unge Kvinder gik ham forbi og stirrede ondt og begærligt paa ham med Øjne, der var sorte som Blækvædsken af raadne *Coprinus*-Svampe. Deres Barme, som hang slapt i snævre, korsetløse Kjoleliv, mindede om de overfingrede Druer paa Gadesælgernes Vogne ... Andre unge Piger kom forbi, ranke og stolte i Skumringen, eller med dumme Ansigter og smaa, svulmende Kroppe — Rokoko-Engle fra Himmelsenge — Klæderne løse som Sløret over et Toiletspejl, og Hjærnerne fulde af Alkovetanker ... Og inde paa

Sommerlyst og Alleenberg mylrede Menneskemængder i stærkt elektrisk Lys og under skingrende Cirkusmusik — Soldater kom skarevis imod ham, maabende efter Piger — og fulde Kommis'er ræbede ham ind i Ansigtet ...

Aage lagde Blyantet og stak Dagbogen til sig, hvori han havde indført sine lagttagelser.

Der steg i ham ved Mindet om alle disse nylige Ting en bitter Væmmelse, en bedrøvet Afsky ... Han ynkedes over alle disse Mennesker, og han ækledes ved dem ... Hvor ynkelig var ikke den lille sortbrillede Fyr, som ude ved Damhussøen begejstret sang »Fatter Nagel« af sine svindsottige Lungers næstsidste Kraft ... Hvor ynkelig den stakkels unge Mand, som i Skumringen stod oppe paa sit fattige Gavlværelse derude i Valby og stirrede ud og begærede at smage de gyldne Frugter paa Livets Træ ... Og hvor ynkelige de, som havde disse Frugter i Hænde — de, som ræbede ham deres Rus ind i Ansigtet, og de, som i Forlystelseshavernes Bræddeskure kyssede skidne Hverdags-Kvindere lystne Munde ... Hvor det var tomt og dumt, alt det, de længtes efter, og alt det, de frydede sig ved;

alt det, der fik dem til at bovne af Lyst og Selvfølelse og Kødets Hovmod ...

... Aage gyste i sin Sjæl. Thi disse Mænd og Kvinder, hvis Dumhed og Plumphed i Aften havde æklet ham, de vilde i Nat parre sig — som raa Mænd og dumme Kvinder hver Nat parrede sig mangfoldigen. Og af deres Sæd skulde nye Slægter opstaa, ny Plumphed, ny Ondskab, ny Ynkelighed spire frem og fødes og befolke Jorden ... Og alt dette skulde aldrig aflade, men Verden skulde evigt være i Kødets og Syndens Vold ...

... Aages Indre skælvede endnu stærkere end før ...

... Thi der var i ham selv, i Dybet af hans Sanser og i hans Legems Afgrunde, et uroligt og vildt Begær, som sultent sled i sit Burs Stænger ... Dragende og lokkende, med smerteligt snærende Magt, løftede sig som et Syn den unge, blonde Kvinde derude fra Vejranden — den røde Æventyrblostm paa Livets Træ ... Fortvivlet og fuld af Angst følte Aage, at Driftens Braad endnu brændte i hans Indvolde — at Vellystens Torn endnu sved i hans Kød.

II.

Det led hen paa Høsten.

Udenfor Aages Vinduer laa Landskabet i de korte Taagedages blege Lys som et Billed i Graat. Sortegraa tegnede de halvnøgne Træer deres Nætværk af Grene og spredte Blade — blygraa glinsede Villaernes Skifertage i Regnen — gulliggraa stod de fjærne Gavle — og længst ude randede Søndermarkens Skovkam, klippet i Mørkegraat, den lysere graa Himmel.

Aage følte sig vel til Mode i disse blege Dage, hvis matte Lys kølede Øjet som et Nattemørke. Han holdt af at vandre ude, med Benklæderne ned i et Par lange Støvler og Frakkekraven op om Halsen, træde langsomt i Vejenes gule Grussøle og se ind til Villavinduer, hvor gamle Damers hvide Kapper bøjede sig over Haandarbejder, og langt nede i de vaade og øde Alléer skimte et rødt Postbud eller en Pige i blaatærnet Bomuldskjole.

Han holdt af at vandre ved Søerne, hvor Havernes Træer stod som syede med sorte Sting paa Taagens graa Bund, og Vand og Himmel gled

ud i ét Graat med to brandrøde, omtaagede Sole — én foroven og én forneden — og dybt inde i Taagetykningen Lyden af et dampende Lokomotiv.

Og paa sine Vandringer standsede han længe, her og der.

Snart udenfor en Have, hvor en Række Popler tegnede sig sorte mod Taagemuren, og et gult Lønnetræ skinnede som et stort, blegt Baal inde i den graa Damp. Snart hvor Snebærbuskes hvide Bær lyste langs øde, vaade Kredsgange, og en næsten løvløs ung Poppel stod midt paa en Plæne og smældede svagt i Taagestilheden med et Par store sorte Blade, som sad tilbage paa de øverste, tynde Kviste. Længe plejede han at standse et Sted ved et fugtgrønt Stakit og betragte en bred Havegangs Morads af forraadnede Blade, der var nedtrampede i Søle, og et opgravet Jordstykke, hvoraf grønne Æblestammer løftede sig, og en Hæk af brunlige Stikkelsbærbuske med forvirret udvældende Grene, og længst oppe en vaad Plænes irgrønne Græs.

Naar han kom hjem og havde byttet de lange, stænkede Støvler med et Par magelige Sko, stillede han sig hen ved Vinduet. Kulilden knitrede bag ham — han bredte med Velvære sine Fødder i

de rummelige Tøfler og tændte sig en Cigaret for at give Stueluften Aroma af dens Røg. Saa satte han sig ved Bordet midt i Stuen og betragtede længe med blødt Velbehag, hvorledes Røgen steg fra den sluknende Glød som en sitrende Strimmel blaaligt Flor, der bredte sig mer og mer og blev tyndere og tyndere og tilsidst flød bort som en Flod i Havet.

Lidt svimmel af Cigaretens Nikotin satte han sig saa tilbage i Stolen, greb en Bog fra Bordet og gav sig til at læse — veltilmode — med Lyset bagfra ind over de blanke Blade ...

... Men før han vidste det, hældede Taagedagen, hvis Lys er kort som Junimaanedes Nat, mod Tusmørke. Bogsidernes Hvide blaandede. Aage vendte sin Stol mod Vinduet, og saa Landskabet ligge derude — overdrysset af Skumringens blaa Pastelstøv. Langt borte tegnede et Par høje Popler deres nøgne Greneværk mod det blege, gule Solnedgangsskær, der i en smal Strime sømmede Underkanten af Himlens graa Uld. Det lignede Sirater af sort Smedejærn paa et Bælte af gult Læder.

Aage blev siddende længe og betragtede dette Gule, som blegnede mere og mere. En Fabrik peb

Fyraften, og langt borte i Taagen begyndte fjærne Kirkeklokker at ringe — de sære, fjærne Klokker, som Aage hver Aften hørte . . .

En besynderlig Sorg overvældede ham, som han sad dér i sin Stol — alene medens Mørket faldt paa. Dyrets Uro, naar Lyset dør, og Barnets Nattefrygt steg i denne Skumringstime frem af hans Hjærne som Genfærd af Grave. Der fødtes af hans Sjæls Krypter en Sørgmodighed, saa han var nær ved at græde. En Sørgmodighed som af Tusmørke over øde, regnvaade Landeveje og af Skumring over golde, graa, uendelige Havflader med trøstesløse Horisonter. Det var, som om alle ensomme, forladte Steder over den hele, mørknende Jord udaandede deres Ensomhed og Forladthed i hans Hjærte. Han saae som i Syner snart et tomt Markhjørne, hvor to tynde, strittende Hegn løb sammen om en Trekant fedtet og fugtig Brakjord — snart en Grøft, der lang og lige trak sig op gennem aftendunkle Agre, spejlende Himlens Graa-vejr i sin smalle Vandstrime — snart en Skovsti, der, øde og vaad, snoede sig mellem Rækker af røde Risbøge, hvis visne Løv blinkede mat af Væde i det sidste døende Dagslys.

Sorgen sænkede sig tungere og tungere over den ensomme Mand i Mørket. Det trængte sig med ét ind paa ham, at denne Dag var et Led i hans Liv — et Led, der nu toges bort for aldrig mere at gives ham tilbage. Han følte sig bedrøvet indtil Døden — som knuget af en uoprettelig Skyld — og han fornam det, som om Nogen bedrog ham for en stor Lykke.

Aage rejste sig. Tanken paa den lange, ensomme Aften mellem Stuens fire Vægge, uden andet Selskab end den døsige og lugtende Lampe, blev ham uudholdelig. Han tog Hat og Frakke paa i Mørke og traadte ud paa Gangen, hvor Gassen fra Afsatsen lyste hyggeligt gennem Entrédørens matte Glasruder. Snart var han nede af Trapperne og ude paa Vejen.

III.

Det var en mild og fugtig Aften med lidt Væde. Det var en Lørdag Aften, da alle Mænd har Penge, og alle Piger er ude. Det var en af de Aftner, da Afgrundens Fyrste usynlig gaar

gennem de elektrisk oplyste Gader og saaer den Sæd, hvis Frugt er Synd.

Høje, slanke Piger kom ud af mørke Porte og stod stille og trak Handsker paa, mens de saa sig om — gik derpaa langsomt hen ad Fortovet, som om de ventede. Spæde, spinkle Pigebørn gled forbi, i sorte Plydstrøjer, med Kjolen glat over det smalle, fine Underlegeme, og et Ansigt af smaa, haarde vellystige Træk. Unge Forretningsdamer vandrede hjem — med Kaabekraven højt op om de hvide Kinder — og en lukket Mund, der syntes barnligt fortrydelig over ikke at blive kysset.

Aage fulgte hver af dem med Øjnene — stand-sede nu og da, vendte sig efter dem — men gik saa videre.

Der var en ganske ung En, som, slank og smal og svaj, svingede om ad en dunkel Sidegade. Den lange Kaabe løftede hun op med venstre Haand, og den nedhængende Højre bevægede en Muffe frem og tilbage. Rytmask ridsedes hun mod en Butiks lysende Ruder — for hvert Skridt bevægede hendes Bug sig svagt ud og ind som en Stalfjeder.

Og der kom imod Aage alle Gadens og Aftenens Kvinder — én høj og bleg, med store Øjne og

stor Mund, en anden lille og fyldig, med underfundigt Blik bag et violet Slør, en tredje stor og blond, med blank Matroshat paa det fine Hoved og rødt Slør ned over glade Øjne og leende Læber.

De strøg ham forbi i det hvide Lys fra de elektriske Lamper — strøg forbi som lydløse Nattesværmere, blege, med sænket Hoved og søgende Øjne. Og de syntes ham som skønne Kar for Slægtens Synd, som Vaser, fyldte med Roser, med tunge Roser, der raadned af deres egen stærke, indelukkede Duft ...

... Aage kom ud paa Kongens Nytorv.

Som blaa Skygger løftede Træerne sig mod en tung, sortblaa Himmel, i hvis tætte Mørketaage Venus og Jupiter funklede nær ved hinanden — to svævende Draaber af blankt Kviksølv. Der steg en Røg af Skygge op fra Torvets og Gadernes Fjerne og gled i ét med Himmelmørket. Og paa Fortovet om Hesten vandrede langsomt unge Piger, hvis Ansigter lyste i Skumringen, hvide som Venus deroppe.

Da sagde Aage i sin Sjæl:

— At nærme sig mange Kvinder — at være mange Befrugtninger nær — og at fjerne sig, inden

Begæret er stillet, og Tørsten slukt — deri ligger Lykken ...

Men nu svulmer der en tung Attraa i mit Hjærte og en bitterlig Længsel i mit Legeme — og jeg maa stirre alle Kvinder ind i de blege Ansigter, om jeg ikke der skulde finde mit Legems Længsel og min Sjæls Drøm ...

Men altid finder jeg kun samme ensformige Kvindelighed — bly eller uden Blusel ...

Og dog ægges jeg ...

Dog begærer jeg atter og atter at favnes af et slankt Legeme, hvis Lemmer jeg har købt for en Nat ...

Og jeg længes mod Lasten bag de dydige Dragter og de anstændige Ansigter — de blonde Miss'ers engelske Udyd — Vellysten under Babyhattene og de uskyldige Kjoler ...

Jeg længes mod at høre ukyske Ord udgaa fra stolte Læber og se jomfrueligt rene Legemer aabne sig til vellystige Favntag ...

O slanke, hede Vaser, fyldte af Livets Vin! jeg attraaer at smage Eders skiftende Elskov og at beruse mig i Eders vendlende Vellyst!

Thi jeg drømte at Evigheden kom mig i Møde i en Kvindes Lignelse!

IV

Da Aage den næste Morgen vaagnede, var hans Ruder dækkede med Dugg, hvorover Solreflexen fra Genbotagene lagde et bleggyldent Skær.

Han rejste sig over Ende i Sengen — »altsaa var det godt Vejr idag!« Ingen Regntaage med drivende Tage og dryppende Træer, men Frostluft og Himmelblaat over høstgule Blade!

Hele Tiden, mens han klædte sig paa, skottede han til Vinduerne. Sollysets Skær blandedes nu med grønlig Lød af Løv — Aage følte sig som i en Dykkerklokke paa Bunden af et chartreusegyldent Hav.

Saa kom han ned og ud. Luften var kold — som havde det frosset om Natten. Uvilkaarligt saae han sig om efter Spor af Rim langs et Stakits Stænger eller om en Plæne. Men inde i Haverne stod Græsset frisk og grønt. Kun en stor Solsikke hang saa underlig slapt med de lange Randkroner. Og inde ad Byen til tegnede de store Husmasser sig i blaa, kold Taage mod en hvid, snetung Himmelrand.

Han kom op ad Nørre Boulevard. Bred og

statelig hvilede den mellem den gamle Bys solbeskinnede Mur af takkede Huse og Ørstedsparkens høstfarvede Kroner. Ridestiens Allé af Linde strakte sig som to Volde af Guld op mod Botanisk Have og Østre Anlæg. Fra de brede Kroner dryssede gule Blade over den sorte Jord.

Aage gik ind i Østre Anlæg. Langsomt vandrede han ad Stien, som løber langs Vandet, bag Sivskovenes brune Mur af Rør med vippende Duske. Han gik under Løv af Lind, der var gulgrønt og gustent — under halvfalmet Askeløv, hvor det grønne var slidt af langs Ribberne som Luven langs Randen af Tøj — under Pileløv, der hang fra Kvistene som lange, gyldne Draaber. Og han saae ud over Vandet: — ind under de grønne Skrænter havde det Lød som irret Kobber, længere henne spejled det i brede Strimer Krattets brogede Buske. En lling foer over det — og det fik en blaa Farve som af Svovl, der brænder . . .

Oppe i den lille Birkelund, hvis Træer stod i lange Slæb af Guldbrokade, sad en Moder med sin sex-syvaarige Søn. Idet Aage gik forbi, saae den lille Fyr op til Moderen og sagde:

— Det er pænt, naar Træerne saadan bliver gule!

Saa kom Aage ud paa den nye, brede Østerbrogade. Lokkende løftede Grønningen sig over Nyboders Tage — brune, bløde Kroner med en enkelt nøgen Poppeltop over, som en Minaret over en Kuppelstad. Farverne var saa fine under Dagens lette Dis — Aage tænkte paa engelske Akvareller.

Han gik hen langs Kastelsgraven. En Klynge Sjoovere drev paa en Bænk. En af dem — en lav, svampet Fyr med et gult, kort Merovinger-Skæg i et lille, rødt Ansigt — sagde til en lang, sjasket En i Overfrakke og med Uldtørklæde om Halsen:

— Jeg kan ikke forstaa, at dit lange Skidt egenlig kan være saa rask paa 'et ...

— Du kan vove paa, jeg kan holde mig paa Maatten længe endnu, sagde den Lange mat og satte sig.

Aage gik forbi — gik videre. Hinsides Vandet luede Kastelsvolden som Guld og Blod, og dens Brand spejlede sig i Gravens flimrende Flade. Store Tjørne, hvis Løv var faldet, stod med tæt flettede Kviste som Puder af violet Plyds.

Saa var han ved Bredgade. Han standsede lidt — uvis om, hvad Vej han skulde gaa. Langt

nede løftede det kongelige Teater sin Kuppel i Dis som en blaa Højderyg. Men imod ham og forbi ham spaserede Folk — udad mod Langelinie og Strandpromenaden.

I det samme mærkede Aage, at nogen betragtede ham. Han saae sig om — og opdagede med ét Dagmar Collett, som langsomt kom spaserende hen ad Fortovet, hen imod ham, med Blikket søgende hans Øjne.

Aage fornam, at Blodet blussende foer op i hans Kinder og Pande. Dagmar var nu ganske nær ved ham. Hendes bløde, blege Ansigt omstraaledes af en rød Parasols Glorie, og hendes Legem vuggede sig, slankt og fuldt, i en stram Spaserekjole af lyst, graat Cheviot. Idet hun nærmede sig, aabnedes hendes røde, rige Læber halvt — Tænderne glimtede dæmpet — og hun sænkede sagte de lange, sorte Øjenvipper som til Hilsen.

Med pludseligt bankende Hjærte tog Aage Hatten af og hilste dybt. Hun standsede, saae et Par Gange mønstrende op og ned ad ham, smilte derpaa og nikkede bifaldende og betænksomt.

— Naa? spurgte hun saa. Og Aage huskede, af Klangens i dette ene Ord, hele hendes Stemme,

som han havde glemt — hendes norske Stemme, der kunde synge saa sødt og smægtende og beruse saa voldsomt og raat . . . som Absinten, hun elskede.

De fulgtes ad. De spaserendes Strøm førte dem ud mod Langelinie. Aage saae blot Dagmar — talte næppe, talte daarligt — men saae paa hendes hvide og fine Profil (Arethusas fra en syrakusisk Mønt) og paa hendes unge, ranke Legem, der vugged sig saa stolt og slankt i den simple og stilfulde Dragt.

De naaede Pavillonen og gik derop sammen. Inde i Glasverandaen fik de sig et Bord og blev enige om at spise Frokost.

Saa sad de lidt og saae sig rundt. Verandaen var temmelig tom — kun langt nede et frokostrende Selskab af skaldede Herrer og et Par ældre Damer, der drak Kaffe. Udenfor lyste Spaservejens gule Linde og Havnens Vand i Solskinsfarver.

Midt under Frokosten vovede Aage et Spørgsmaal, der længe havde ligget ham paa Læben.

— Boer du endnu samme Sted? spurgte han. Dagmar lo.

— Nej, du! Søfareren og jeg blev Uvenner

kort efter den Gang du ved nok ... og saa smed jeg ham alle hans Foræringer i Hovedet og løb fra ham ... Nu boer jeg i Saxogade ... om Natten da! ... for om Dagen staar jeg i Handske-butik inde paa Østergade ... Du kan vide, at jeg tidt har set dig spasere der om Aftenen ... mellem syv og ni ... ja, nægt det bare ikke! ... jeg ved jo, du elsker de kønne Piger!

Og Dagmar lænede sig frem over Bordet og slog ham leende med Servietten over Øjnene.

Aage løftede sit Glas — de drak Lysholmer, som Dagmar havde forlangt — og strakte det over mod hende. Hun stødte til:

— Skaal, du Aage!

Og ildnende løb Brændevinen ned i deres Legemer.

Aage saae betaget over paa Dagmar, der lo til ham, idet hun satte Glasset. Bag hendes hvide Ansigt og mørke Haar skinnede Havnens blaa Vand og vuggende Jagters hvide Sejl og store, røde Skibsskrog ovre under Refshaleøen. Og en berusende Solskinsfølelse, en vellystig Fryd over Livets Fylde svulmede i Aages Hjærte.

— Du har endnu dine Absint-Øjne, udbrød

han og trykkede hæftigt Dagmars bløde, glat behandskede Haand.

— Og mit Silkeliv, svarede hun og saae langt paa ham, med halvlukkede Øjne.

V.

Vesterbro blev Rammen om Aages og Dagmars Elskov.

Ikke den triste Arbejderstad, hvis lange, lige Gader, Dagene igennem, graaner under koldt Vinterlys eller glødes af goldt Solskin — men det Nattens og Nydelsens Vesterbro, der vaagner med de første gyldne Gasblus i Gadelygter og bag Butikers Glas. Aage elskede den begyndende Vinteraften over Vesterbro: langt ude, bag sorte Huskulisser, den rødligt rygende Solnedgangshimmel — saa Gadens Mylr af Mennesker og Strøm af Drosker — Sporvognene, der bevæged sig udad og indad med skinnende røde og grønne Lanterner — og, langs de lige Fortovslinjer, grønlig Glimt af døende Dag i de lange Lygteraders Glas.

Det var ved denne Tid, at Aage og Dagmar fulgtes sammen ud fra Byen. Dagen igennem havde

Aage arbejdet for at skaffe Penge — nu ventede Aftenen og Natten, Dagmars Aften og Nat.

Der var en Sommerbeværtning, som de gerne søgte — en Sommerbeværtning, hvor der om Vinteren kun kom et Par toddydrikkende og billard-spillende Gamlinge. Her holdt Dagmar og Aage til — i et lille Værelse ud mod Haven, et Værelse med Empire-Spejle og et Portræt af sjette Fredrik i dyb, forgyldt Ramme. Udenfor, i den sorte Aften, hørte de Havens Trætoppe suse, men i den gamle, brede Ovn knitrede hyggelige Brændebaal, og paa Bordet, som to tykke Lys beskinne, troppede bredbugede Flasker op — dybe, dunkle Bourgogner og grønne, giftige Likører.

Her hensank de, efter endt Maaltid, i beruset og fordøjende Velvære. For Aages Blik antog da Flaskerne paa Bordet en besynderlig Vigtighed. Han gav sig uvilkaarligt til at undersøge dem; han besaa dem paa alle Kanter og læste omhyggeligt enhver Etikette igennem; visse Flaskeindskrifter kunde han tilsidst udenad.

Han beundrede disse Flasker og Dunke. Han kunde sidde og kærtegne de sorte Porterflasker og læse Inskriptionen højt den ene Gang efter den

anden . . . *Double Brown Stout* . . . *Bass & Co.* Han elskede Geneverdunkene — de lange, slanke, brune Lerdunke med Hank oppe under Halsen — han elskede dem og deres Etikette: *Beste Schiedammer Genever, bij Blankenheym & Nolet.* Han tilbød Angosturaflaskernes Omslag, hvis mangehaande Sprog hensatte hans Sjæl i vage, exotiske Landskaber, blomstrende af tropiske Ord. Han var forelsket i de lange, slanke Maraschinoflasker, der er hyllede i Bastbaand som Børn i deres Svøb, og han nærede Ærefrygt for de høje, mandige Chartreuseflasker med de muskuløse Halse. Gang efter Gang kunde han sidde og mumle hen for sig: *La Grande Chartreuse . . . La Grande Chartreuse!* Og han saae da, som i et Syn, lange, hvidkalkede Kælderhvælvinger, hvor den grønne Gift kogte i uhyre Glaskolber over blaa Flammer, og fra Kæmpe-Retorters Halse dryppede Drikken ned i store Kobberskaale, som hvide Munke rørte rundt i og bar bort. Eller Aage nynnede paa en langsom, liturgisk Melodi Benediktinerlikørens latinske Navn: *Liquor Monachorum Benedictinorum Abbatiae Fiscanensis.* Og som tre højtidelige Klokkeslag lod han derefter følge Etikettens tre mystiske Initialer *D. O. M.*

Dagmar lo ham ud. Men Aage sad i uforstyrrelig, beruset Salighed og fyldte blot paany hendes Glas med grøn Chartreuse.

— Thi du er, som jeg, En der elsker de grønne Drikke, sagde han. — De grønne Drikke, bryggede paa Smaragder og Kantarider. Du elsker dem, som jeg elsker alle grønne og giftige Ting ... Efteraarets grønne Fugt og den grønne Ir paa gammelt Kobber ... den glasgrønne Aftenhimmel ... det Maaneskin, der er som grønt Sølv ... Sommer-nattens trætte, grønne Gry ... og de unge Kvinder, Dagmar! ... med grønne Øjne ...

... Sent ud ad Natten vandred de saa Arm i Arm hjem til Dagmars Værelse. Vesterbrogade laa vaad og mørk, kun sribet af gyldent Lygtelys — eller overtrukken af Væde og Maaneskin som af en blaa Glassur. Men altid var der Lyd af Drosker, som rullede dæmpet ad Sporet langs Gadens Midte — og udenfor Natbutikernes flaskestraalende Vinduer stod enlige Damer med løftet Slæb og Kaabekraven højt over Ørene, ventende paa en Herre, som om lidt kom ud med Flaskehalse op af begge den aabne Overfrakkes Lommer. Og Kvinder lo eller skreg

i alle Porte — og den raa Natteluft lugtede af Jodoform og Cigaretter ...

... Der fulgte vilde og søvnløse Nætter, lange Vinternætter i voldsom Vellyst og brændende Brynde, Elskovsnætter i Dagmars brede og lave Seng.

Under de hede Favntag fødte Aages Hjerne halvt sammenhængsløse Strofer, løsrevne og lidenskabelige Digte, hedenske Hymner til Dagmars dejlige Legem, der vuggede ham som et hvidt Vand — til Dagmars hvide Legem, der gængede ham som hede Bølger ... Og foran ham lyste hendes Øjne som grøn Morild, og hendes Tænder skinnede som Havets Skum ...

Indtil Lidenskabens Brænding lagde sig, og Elskovens Orkesterbrus døde hen, og Aages Sjæl saae sære, sørgmodige Syner ... uafviselige Drømme ... Billeder af forladte og forfaldne Parker ... af Haver i Høst ... af Sandstensgudinder bag falmet Løv ... og af faldende Blades Tungsind over mørke Vandes Sorg ...

Og da var Dagmars Ømhed stille og nøgen og troskyldig ... og Aage rørtes af hendes blege Ansigt og dunkle Øjne og trætte, smertelige Mund

som af gamle Kæmpevisers Vers om Elskov mellem Riddersvend og Jomfru.

Saa gryede Dagen. Og Aage stod stille op og lukkede sig sagte ud. Endnu varm af Dagmars Legem vandrede han langsomt hjem i de kolde Morgener — vaade Taagemorgener, hvide Snevejrs-morgener . . .

Vandrede hjem til sine Bøger, der stod ulæste i Reolen, og sit Skrivebord, hvor Blækket var tørret bort i Flasken, og Papiret tykt dækket af Støv . . .

og lagde sig saa, for at sove, i sin smalle og kølige Ungkarleseng.

VI.

Aage sad ved Vinduet i en Kafé og saae ud.

Han havde oplevet en af de uhyggelige Dage, som efterhaanden begyndte at blive hyppige i hans Liv — en Dag, tilbragt med forgæves Jagt efter de Kroner, der var ham og Dagmar nødvendige — en Dag, fuld af trættende Vandringer, ydmygende Bønner, uvenlige Afslag. Han var gaaet ud om

Morgenen nogenledes vel til Mode, med mange halve Haab i Horisonten. Men Dagen var runden hen, og alle Haab var glippede, og nu sad han her, træt, tilstænket, forfrossen og drak for sine sidste Penge store Kopper stærk Kaffe.

Han saae ud paa den travle Hovedgade, hvis Færdsel løb hen under Kaféens Vinduer. Saa fjendtlige forekom de ham, alle disse tykke Herrer i Pels, alle disse unge Mænd i Ulster derovre paa Fortovet! Og saa bedrøvet blev han af at se Kvinderne, som gik forbi. Langsomt vandrede de langs Fortovet i den faldende Skumring — langsomt vandrede de mellem Pelse og Ulsters — og med et Blik faibød de deres Munds Blomst og deres Barms Bæger og deres Køns skjulteste Kalk ...

En besynderlig hjælpeløs Sorg sænkede sig over Aage. Hvad skulde det altsammen til? hvad betød det altsammen? hvad var Meningen med disse Gader, disse Mænd, og Kvinderne, som gik forbi? Det havde saa tidt hændt ham, bedst han gik mellem Mennesker eller sad i en Stue, at Alt omkring ham pludselig blev saa underlig uvirkeligt, saa besynderlig uvederhæftigt — som var det Alt en Drøm, hvoraf han en Morgen vilde vaagne.

Men idag var det ikke saadan. Han ængstedes blot og undredes. Denne Skumring, hvori de andre vandrede saa rolige, kun fyldte af deres smaa Lyster, forekom ham med ét en forfærdelig Gaade. Det var ham ufatteligt, at den ikke stirrede dem i Møde fra hver Sten paa Gaden, hvert Gasblus, der blev tændt ... Henne ved et Sidebord fortalte to unge Mennesker slibrige Historier om Damerne, der gik forbi og nikkede kendt op til dem. Aage gøs og æklede ved Tanken om al den Besudling, hvoraf Menneskehedens Legeme drypper — al den Raahed, hvortil Gadens velpaaklædte Mænd og Kvinder hængiver sig, naar Natten og Nøgenheden er nær ... Og i Fortvivlelse sank hans Sjæl sammen, og dybt nede i ham hulkede det: »Herre, Herre, hvor længe endnu?»

... En Haand lagde sig paa hans Skulder. Aage foer sammen og saa op. I den halvmørke Kafé, hvor kun spredte Blus lyste, stod Niels Graff bag ham.

— Det var godt, jeg traf dig, sagde Graff og satte sig ned. — Jeg skulde dog have sagt Farvel til dig.

— Du rejser? spurgte Aage.

— Om et Par Dage, maaske allerede iovermorgen ... til Paris.

— Tager din Kone med?

— Hun bliver hjemme ... hun og Drengen ... de tager ind til min Svigerfader og boer ...

Opvarteren kom med et Glas Absint til Graff. Han drak hastigt en Slurk og fortalte derpaa, lænet hen imod Aage:

— Jeg rejser, fordi jeg ikke kan holde ud at være i Ægteskab længer ... Et Mandfolk er skabt til at leve ene og undlade at mangfoldiggøre sig ... trods Biblens Meninger om den Ting ... Man kan leve med Kvinder til sit tredivte Aar maaske ... men jeg er over den Alder ... og da bør man, som de indiske Brahmaner, drage ud i Ørkenen og være i Stilhed for sit eget Aasyn ...

... Aa, hvis du vidste, hvor jeg har lidt i disse mit Ægteskabs Aar under Huslighedens Kvaler ... Spisestuen, Barnestuen, Køkkenet sivede som et stigende Vand ind i mit Værelses Fred og mit Arbejdes Helligdom ... Og Agnes forstod ikke, at jeg en Gang imellem kunde trænge til at være fri og ene — ene med min Kunst ...

Tænk dig at være indrullet i den fattige Borgerligheds store Legion! Tænk dig den Plage at bo i en dum Lejlighed, indrettet efter Grosserer-

fornødenheder. Tænk dig at have Tjenestepigevrøvl, at høre paa Hussladder, at pines af Urtekræmmerregninger, der skal betales, og Leje, der forfalder, og Afdrag, der skal erlægges til Tid og Time. Tænk dig at gyse af Angst for Rykkere, hver Gang det ringer paa Klokken, og nervøst at lytte efter hvert Trin paa Trappen, om det ikke er en Kreditors Skridt ...

... Der er noget, der hedder Huslivets Tristhed — en tom, graa Lede ved Tanken om, at man for bestandig er fangen midt mellem alle disse borgerlige Ting ...

... Langsomt mærkede jeg denne Lede snige sig over mig, og jeg fornam, at Luften i mit Arbejdsrum forvandlede — blev Madluft, Husluft, Kvindeluft ... I min Hjerne fødtes aldrig mere et blankt Billede eller et straalende Ord ... Mine Tanker materialiseredes stadig mere og mere, fik stadig vanskeligere ved at antage deres Astralform ... Jeg ødede mine Timer og ødslede min Tid paa tomme Ting; jeg sank ned i et Hverdagsliv, jeg længst burde lagt bag mig, da jeg forlod mine Forældres Hus ... Jeg begyndte at misunde dig — Albert — Jer alle — misunde Jer Eders Frihed,

Eders ensomme Liv i Arbejde og Vandring ... Thi jeg, som før var en lønlig Sti i store Skove, jeg er nu bleven en Landevej, hvor al Dagens Færdsel tramper af Sted og træder alt Vildgræs og alle Blomster ned ...

Niels Graff tav og førte Absinten til sine Læber. Aage saae, at Haanden, der holdt Glasset, dirrede. I Kaféen var der halvmørkt som før — udenfor lyste Gadens Butiker og Lygter.

Aage sad tavs. Han følte sig rystet til sin dybeste Grund.

Dette var altsaa den Lykke, han saa forgæves havde begæret, saa sorgfuldt misundt ... Dette var den virkelige Niels Graff: et ulykkeligt Menneske, der flygtede fra sit Hus for at redde Resterne af sin Sjæl ... Dette var Agnes — dette var hans Sommernatsdrømmes Dronning, hans Længsels Idol, hans Minders Madonna: en Kvinde, mod hvem Niels Graff maatte værgе sin Kunst og sit Liv ...

Aage fornam det, som om et dræbende Slag havde ramt den hele lykkesyge Aand, hvori de Alle havde levet. De havde troet, at Lykken var Livets Maal — de havde villet vorde nye Mennesker i et hedensk Paradis — og de havde fornægtet og for-

ladt Alt for at kaste sig ud i en Jagt efter det Vidunderlige ...

Skulde det nu gennem Smerte læres dem, at Lykken ikke findes af den, som søger, men at den frivilligt gaar ind i de Sjæle, hvor Selvforglemmelse boer? At den — som Frelseren — banker paa hos de Ydmyge af Hjærtet og de rene Sjæle?

Her sad nu Niels og han — de, som hint underlig fjærne Foraar drog ud i den lyse Verden, hvor Lykken ventede — her sad de nu som faldne, fattige, fangne Mænd ...

— Ak! ... Livets Træ! sagde Aage halvhøjt og uden at vide det.

Og vækket ved Lyden af sin Stemme foer han fort:

— Ja, Livets Træ! ... Husker du, Niels, den Aften paa vor Fodtur — udenfor Kroen, under de store Linde — den Aften, vi drak Skaal for vor Frihed?

Graff nikkede og Aage vedblev:

— Du sagde den Nat, at du følte det, som sad vi i Skyggen af selve Livets Træ ...

Og det var Livets Træ, vi havde valgt os til Telt ... Men vi vidste ikke, at der drypper giftig

Dugg af dets Blade. Vi vidste ikke, at den arme Natsværmer, som én Gang forvilder sig ind mellem hint Træs mørke og vellugtende Løv — han finder aldrig mere Vejen ud til Lysets rene Ro og den himmelblaa Frihed ...

VII.

Sent den samme Nat sad Aage Bondesen og Niels Graff i en silde aaben Kafé.

De sad midt i Mylret af inddragende og udvandrende Natteherrer — midt i Larmen af Samtaler og Damehvin — midt i Madlugten, Øldunsten, Tobaksrøgen og de daarlige Parfumers Stank.

Og Niels Graff talte — om Det, der dør.

Niels Graff sagde:

— Jeg er Darwinist og Dekadent. Jeg troer, at det Brutale lever, og det Skønne dør. I Tilværelseskampen mellem de sociale Organismer, som kaldes Stater, sejrer de, hvis Raahed er størst, og de bukker under, hvis Sjæl er fin, og hvis Stræben er rettet mod det Højeste.

Jeg troer, at det gaaer mellem Samfundene som mellem Dyr og Planter. Jorden fyldes af de

groveste og plumpeste Arter, medens de skønne og fine mere og mere bliver sjældne og udryddes. De grimme Graner fortrænger paa vore danske Øer den blide og lyse Bøg, og Aar for Aar aftager Tallet paa vilde Fugle og paa Dyr, der ikke er tæmmede. Bøgen passer ikke til Nutiden. Den kan ikke produceres saa hurtigt og saa billigt som Gran og Fyr og ikke leveres i saa store Masser fra Planteskolernes Skovfabriker. Bøgen er lidt kræsen, har Luner, er ikke matematisk nok; om den end er mere nutidsmæssig end den gamle Aristokrat Egen, der da ogsaa helt er fortrængt fra det gode Skovselskab ...

... Saadan ogsaa i Evropas sociale Skove ... Se, hvor Granerne breder sig! Deres Tusender og Tusender af spidse Bajonetter dækker snart de tre Fjerdedele af denne gamle Verdensdel, hvor den sociale Væxt før har været saa mangfoldig og rig.

For Granen er saa sejgt et Træ — saa nøjsomt med sin Næring. Den bløde Bøg, den lette Birk, den rokokosnørklede Eg, Linden med det lyse Hjærteløv — alle har de deres særlige Krav paa netop denne Art Jord, denne Slags Luft, denne Lysstyrke. Granen er saa fordringsløs og saa tarvelig

— i sin mørkegrønne, prunkløse (det er et af Tidens Yndlingsord, dette *prunkløs*!), uopslidelige Uniform staar den dér — Mand ved Mand, Geled bag Geled, og fylder Verden

... Derfor er Det, som døer i denne bedste af alle Verdener, alt det, vi sætter Pris paa — det Skønne, det Egne, det Oprindelige ... Thi intet Folk lever af Skønhed ... Formegen Udvikling er farlig. Tilværelsen er indrettet paa, at enhver Organisme, der vil leve, ikke maa være for følsom. En vis grov Bevægelighed i de vigtigste Ledemod — ikke mere. Naturen standser selv den Udvikling, der er gaaet for vidt, ved at dræbe de Forfinede ...

... Derfor — Alt det, vi elsker — Poesien, Kunsten, det Udsøgte, det Sjældne ... det er alt-sammen af Det, som døer ... Fremtiden tilhører to Folk: Tyskerne og Amerikanerne ... Det er Prøjserne og Yankeerne, som skal arve Jorden og dække den med deres Millioner som med én stor uniformeret Granskov ...

... Ser du ikke, hvor de allerede opsluger Alt, der kan opsluges, og fortrænger Alt, der ikke vil lade sig indsmelte i det store Pangermanien? ... Se, hvor Frankrig sidder, døende, alene og

udstødt, paa Randen af Evropa — den sidste Vogter af den sidste hellige Ild ...

Thi i den Verden, som kommer, er Kunsten og Poesien unødvendige. Germanerne og Yankeerne behøver dem ikke.

Se dig om! Se paa disse Mennesker, som sidder her, med Cylinderhatten bag i Nakken, tykke og tunge af Øl, dampende deres Damer ind i Ansigtet ... se nøje paa dem! Lad os begge betragte dem nøje!

Thi disse Mænd tilhører den kommende Verdens Herskerrace ...

Og vi — sluttede Graff, idet han rejste sig for at gaa — vi tjener kun Det, som dør ...

VIII.

(Brev fra Aage til Niels Graff).

... Da jeg havde sagt Farvel til dig, og Toget var svinget bort bag Husene langs Banelinjen, og jeg atter stod ude paa Gaden, vidste jeg ikke mine levende Raad med mig selv ... Før det med ét slog ned i mig: *Skoven* — Skoven som i gamle Dage ...

Lidt efter sad jeg i Klampenborgtoget — ene — som i gamle Dage ...

Og jeg saae paany denne lave Horisont at Hegn og Haver og Huse ... jeg hilste paa en spids Bindingsværksgavl, som vi saa tidt har moret os over ... og om lidt dukkede Skoven op, ude bag de svagt grønne Rugmarker — først i en kold, blaalig Taage — saa som en langstrakt Pude af brunt Plyds ...

I Skoven var Vejene vaade og Løvbunden islagt — med røde, runde Pletter om de graa Træers Fod — det gjorde et Indtryk, som gik jeg paa Skallen af en kæmpemæssig Søborre, nede mellem Piggene ...

Der var ikke et Menneske i Skoven ... og ganske stille ... I Begyndelsen skinnede Solen lunt og foraarsagtigt. Men da jeg kom til Eremitagen, var Himlen overtrukken, og alting trist og graat. Over mig skreg ensomme Krager — den store Slette laa gul og vissen mellem de brune Bøgemure — og langt ude dampede et af Nordbanens Tog bort, op mod vor Friheds fjærne Land, mod Skovene ved Lyngby og Holte, mod Grib Skov og Esrom og Hornbæk Strande.

... Uendelig sørgmodig vandrede jeg længe rundt. Vandrede ene de Veje, som du og Agnes og jeg, i Aar, der aldrig skal komme igen, saa ofte har vandret sammen ...

... Da jeg naaede tilbage til Byen, var det Skumring. Jeg gik ind ad Østerbro, og det var mig, som vandrede jeg bort fra min Ungdom. Alt var graat omkring mig — graa Gader, graa Træer, to Vejrmøllevinger som Kridtstreger paa den skygraa Himmel. Men naar jeg vendte mig, saae jeg langt ude Solnedgangens Barrer af rødt Guld gløde under Skyhimmels violette Bræm.

Jeg tænkte paa alle de hyggelige Timer hos dig, i gamle Dage; tænkte paa dine Stuer derude ved Dosseringen, hvor der nu boer fremmede Mennesker. Og mit Hjærte var tungt af Graad, og jeg følte mig saa øde og forladt som de snedækkede Haver, jeg gik forbi. Og med uendelig Frygt saae jeg mod Fremtiden — mod Nag og Nød, mod Sult og Savn, mod Sorg og Sot ...

... Om Natten havde jeg en uhyggelig Drøm ...

Jeg drømte, at det var Fuldmaaneskin, og jeg vandrede henad en Vej, som jeg saa tidt ser i mine Drømme, og hvorom jeg véd, at den fører hjem.

Og hjemme ventede mig min Sjæls ideale Brud og min Hjærnes trofaste Barn ... (Ordene var disse i Drømmen ...)

... Da kom jeg forbi en Kvinde — en lille, slank Skabning, snævert indsvøbt i et Schawl, der forekom mig gammelt og falmet. Hun gik langsomt, og idet jeg vandrede forbi hende, vendte hun sine Pøbeløjne op mod mig, og hendes raa Røst sagde mig et urent Ord i Øret.

Og jeg, som var paa Vejen hjem, standsede og greb Kvinden om hendes slanke Legeme og veg af fra min Vej og vandrede med hende. Og vi gik ind over uendelige Marker, som var blaa af Maanedis. Og vi naaede hendes Hytte, som laa halvt under Jorden, og i et snævert Kammer, som en Maanestraale oplyste, blottede hun sit lille Legeme for mig. Og medens min Sjæl vaandede sig, drog hendes slanke, stærke Lemmer mig ned paa den lave Jordhyttes smudsige Leje ...

... Da jeg rejste mig fra hende, tænkte jeg forgæves paa den fjærne Vej til mit Hjem og paa min Hjærnes ideale Brud og mit Hjærtes Barn, og jeg vidste, at nu skulde jeg aldrig se dem mere. Og paa Lejet ved min Side laa en lille, vissen

Kvinde, der smilede til mig med tandløs Mund og kærligt knugede en haaret og vortet Hage ind mod mit Bryst.

Og Maanestraalen gennem Vinduet sluktes, og jeg vidste, at mit Liv var fortabt, og at min Tilværelse herefter skulde rinde hen i denne onde Drøms Smuds og Mørke ...

IX.

Aage gik hjemad — en Aften i Maj.

En fin Lysrøg, en Taage af døende Dag drog som et Slør over alle Facader og bortdised de skarpe, mørke Tagrande for oven. Paa tungt blaa Himmel krummede Nymaanen sig som en Haand om en Diskos. Og gennem Gadernes Halvlys drog slanke Kvinder deres magre Jomfrulemmes og smaa, buttede Kvinder deres fordærvede Barnelegemer, og Vinduernes Lysskær viste Aage de blege, fine Ansigter og de barnligt runde, og han aandede Duften af Pudder og Violettes de Parme.

I Lygternes Lys syntes Vesterbros knoppende Træer overdunede af rødlig Uld. Melhvidt faldt

det elektriske Lys ud gennem Kaféernes Vinduer, over Borde og Bænke. Og langs Fortovet gik ganske unge Piger op og ned i det hvide Lys, spændende deres spæde Legemer, hvis vage Former løse, glatte Sommerslag æggende dækkede ...

... Af gammel Vane bøjede Aage om ad Gamle Kongevej skønt Dagmar og han sammen boede to billige Værelser nede i en af Vesterbros Sidegader.

Ved Hjørnet af Vodrofsvej gik han forbi et Par — Manden en Hr. Hvemsomhelst, hun lille, skarp og bleg af Ansigt, med lys Fletning ned over en sort Plydstrøje. Aage saae hende pege over mod Kaféen paa Hjørnet og hørte hendes Stemme, der var skarp og bleg som hendes Ansigt, sige: »Lad os gaa derover for Exempel?« — »Som De ønsker.« Og de forsvandt ind gennem Dameværelsets Dør derovre ... ind til et Kabinets Gaslys og Souper og Kys og Rus ... og sen Vandren hjem til hendes Seng ... og Favntag, ombølgede af hendes lange, blonde Haar ...

Aage gik videre. Men Ansigtet og Stemmen forlod ham ikke. Han følte hvorledes de borede sig ind i ham — som en Fisk med Angst føler

Medekrogen i sin Gane ... Selv om han fik Odden ud, vilde Saaret endnu længe smerte ...

... I Gamle Kongevejs Skumring gik høje, ranke Kvinder i lyse Slag ham langsomt forbi ... Og under de sære Løvskygger strejfedes han hastigt af En, som rapt strøg af Sted — En, der rørte ham med sin Kjole og hastigt forsvandt som et flimrende Rids i Aftenens Flor af Mørke — et fremmed og ejendommeligt Menneske, han maaske kunde lært at kende — og som nu gled bort, et hvidt Ansigt i Natten ...

Og Aage drømte en Drøm: at tage En af disse Kvinder med sig, hjem til et Villaværelse langt ude paa Frederiksberg — et kunstnerisk Ungkarlekammer med gode Billeder og gamle Møbler. At sidde dér med den fremmede, unge Kvinde og drikke ... syrlig Vin af Glas, grønne som Natten udenfor ... eller sød Likør, der glider over Ganen som Rosenduft ...

Og saa afblade hende — som en moden Rose ... Løsne Slør for Slør, faa Blad for Blad til at falde ... Indtil hendes hvide Legeme nøgent aandede sin Vellugt imod ham — Kvindens Vellugt, der er stærk og berusende som alle hvide Natteblomsters Duft ...

... Ak, det var en Drøm ... Han ejede ikke længer noget Kammer paa disse løvskyggede Veje ... og ingen Vin ventede ham i grønne Glas ... Og alligevel fornam han det, som kunde han endnu møde hende, den skønne Fru Æventyr — møde hende i Foraarsnatten, under Halvmaanens og Venusstjernens Tegn, paa de ensomme Veje, hvor Elskende og Flagermus sværmede ...

*

Aage sad, en Time efter, ved sit Arbejdsbord — ene med sin Lampe.

Han havde erobret sig denne natlige Ensomhed gennem en haard Kamp med Dagmar. Efter Aftensmaden blev hun søvnig og vilde i Seng — og hun kunde ikke sove uden Aage. Først kælent, saa krænket havde hun villet drage ham bort fra hans Bord — og da han tilsidst sagde, at hun dog burde levne ham Fred til at arbejde, udbrød der en af de hæftige og hidsige Scener, hvis Larm saa hyppigt fyldte de to Stuer. Det begyndte med, at hun haanede hans »Pennefægteri« — det endte med, at de dirrende af Had stod overfor hinanden og spyttede hinanden deres Elskov i Ansigtet og besudlede de Minder, som hver af dem vidste, var den Anden kærest. Alt

blev draget frem — Dagmars Fortid — Aages Tilstaaelser — og paa enhver hvid Plet satte Had og Haan deres smudsige Fingre. Det var deres Livs helligste Litani, der her blev læst op — men (som i de gamle Besværgelsesformularer) vendt om paa Djævelen.

Til de begge sank sammen — hun i sløv Sorg, han i træt, ligegyldig Ro.

Og nu sad han her og havde endelig Fred til at arbejde. Men hans Sjæl var ødelagt. Han følte sig uendelig tom og træt. Ingen Sætning sang sin Melodi i hans Hjerne — intet Billed brændte i hans Sjæl.

Aage lænede sig tilbage i sin Stol. Inde fra Sovekamret hørte han Dagmar sove fast og trygt. Og ude i den lyse Nat, langt borte bag Gadens Huse, var der en Nattergal, som slog — langt, langt ude i den lyse Nat ...

Aage rejste sig og gik hen til Vinduet. Et tungt Vemod vældede op i ham. Han aabnede Ruden og hørte nu tydeligt den fjærne Nattergals Sang ...

... Og var det ikke, som hørte han ogsaa Træer suse ... store Træer, der suste ganske, ganske svagt langt borte ...

Han lyttede anspændt ud i den stille, halvlyse Gade ...

... Jo, det var Træer, der suste ... ganske svagt ... som Havens Træer hjemme suste i denne Stund ... og som han havde hørt dem suse i svundne Aar, i længselsfulde Nætter, der aldrig mere skulde komme tilbage ...

Syg af Sorg stirrede Aage op mod den sølvlyse Himmel over de sorte Tage — den samme lyse Himmel, som nu hvælvende sig over Haven derhjemme ... Kære Ansigter dukkede op langt borte i hans Sjæl — Ansigter, der havde vaaget over hans første Ungdom ... Det var, som blev han ventet i det Fjerne — og som forsømte han noget Uopretteligt, blot han tøvede et Sekund endnu ...

... Langsomt nærmede han sig Døren ... forsigtigt drejede han Laasen om ... allerede havde han Foden paa Tærskelen ...

... da han inde fra Sovekammeret hørte en søvnig og syngende Stemme:

— Aage? kommer du snart ind til mig?

EFTERSPIL

D

?

Der var en Gang en Ungersvend, som red ud i den vide Verden for at finde Lykken.

Det var i de lyse Nætter. Ude mod Nord stod Himlen gyldenrød bag Jordens mørke Rand af Hegn og Skove. Ungersvenden red forbi Haver, hvor Nattergalene sang i det dunkle Løv, og forbi Enge, hvor Dampene stod som en vag, hvid Sø, hvoraf Nymfer løftede deres vage, hvide Legemer.

Længe holdt Ynglingen sin Hest an og lyttede til Nattergalens Sang — de dunkle, bløde Toner fyldte hans Sjæl, og hans Øjne var nær ved at græde. Længe holdt han stille og betragtede Elverpigernes Dans — og hans Hjærte svulmede af Længsel efter at gribe et af disse luftige Legemer og kryste det fast i Favn.

Men Nattergalen tav, og Taagerne lagde sig til Hvile i store, stille Damme af Damp, og Fod for Fod red Ungersvenden videre, ind i den lyse Nat.

Da han havde redet længe, førte Vejen ham ind i en stor, dunkel Skov. Lysningen i Nord forsvandt bag de mørke Stammer, og kun grønne Ildorme lyste for ham i Græsset. Pust af lydløst flyvende Vinger aandede hen over hans Ansigt, og skarpe Fuglestemmer skreg i de høje Træer.

Da stod Ungersvenden af Hesten, bandt den til et Træ og tog dens Sattel og Hovedtøj af. Selv lagde han sig paa det bløde Mostæppe under et andet Træ, med Sadlen til Hovedpude og sin Kappe over sig.

Han laa længe og stirrede op i de mørke Bøgekroner, der tegnede deres nye Løv som et Næt af Skygge mod den lyse Himmel. Et sagte Sus af Nattevind gik gennem Trætoppene — han hørte Frøer kvække i en Dam et Sted i Nærheden — og langt, langt borte hulkede Havernes Nattergale, som atter havde begyndt at synge.

Og medens Ungersvenden laa saaledes, gik hans Tanker tilbage ad den Vej, han var kommet. Han saae sit Hjem, hvorfra han var redet bort, da Solen stod op; han huskede sin Moders Graad og sin Faders Advarsler — men det var saa langt, langt borte Altsammen — som noget, der var hændt

ham en Gang for mange Aar siden. Og hans Sjæl var helt fyldt af en svulmende Jubel over, at han endelig var ude i den store, vidunderlige Verden, i Livets og Lykkens Land.

Med denne Følelse sov han ind, just som de første Fugle begyndte at pippe mod Gry.

Og paa sit Leje af Mos drømte han:

Han syntes, at han atter red hen ad Vejen, forbi det Sted, hvor han havde skimtet Ellepigernes Dans i Engtaagen. Og han holdt stille for at se, og Begær fyldte hans Sjæl. Men de hvide Møer forsvandt ikke. Men ud af den bølgende Damp kom En af dem svævende frem som ud af en aaben Port og nærmede sig Ungersvenden. Kun faa Skridt fra ham standsede hun — og han saae bag den flydende Dis hendes slanke Legeme skinne. Da sporede han sin Ganger ind paa Engen — og foran ham veg Elverpigen, vinkende med hviden Haand — veg og veg til hun helt var inde i Taagen. Han vedblev at følge hende — han rakte sig frem over Hestens Hals og greb efter hende med begge Hænder — om ham steg Engdampen som et voxende Vand — under ham gyngede Græsgrunden og gav efter for Hestens Hove — og med et var det, som

red han ud i den tomme Taage — Jorden svandt bort, Fodfæstet svigtede, svimlende sank han ned gennem Dybder af hvid Dis — hensegnende vaagnede han ...

og ve! det var ingen Drøm ...

*

Han vaagnede — og fandt sig liggende paa kold, vaad Jord, med Foden smedet i svære Lænker. Lænkerne var befæstede ved en stor Jærnring i en Mur af Kampesten, der var lige ved hans højre Side. En lille, rødt osende Lampe hang under Loftet, der var saa nær ved hans Hoved, at han ikke kunde rejse sig op. Han var ganske ene — foran ham og til begge Sider de svære Kampestensmure. Bag ham aabnede hans Fængsel sig ud mod et sort, tomt Mørke, hvorfra en isnende Kulde stod ham i Møde.

En dyb Rædsel betog ham. Han rejste sig over Ende — og følte sine Hovedhaar strejfe det lave Lofts Sten. Han vilde raabe — men der var ingen Stemme i hans Strube. Han vilde græde, bede, skrigte om Hjælp — men han følte, at det alt var forgæves. Uden at vide hvorledes, forstod han, at det Sted, hvor han var, laa Mile og

atter Mile under Jordens Overflade, og at det sorte, tomme Mørke bag ham ikke gemte noget Øre, der kunde høre hans Raab — ikke dulgte noget levende Væsen, der kunde røres over hans Nød.

Da grebes han af en dyb, angstfuld Fortvivlelse. Han huggede sit Hoved forover mod de haarde Stene og sank besvimet hen . . .

*

Den samme rødt osende Lampe lyste trøstesløst ned over de samme kolde Stenmure, da han atter kom til sig selv. Bag ham var paany det uudgrundelige Mørke, hvorfra en dyb Isnen stod ind over ham. Han lyttede — ikke en Lyd. Han stirrede — ikke et Lys. Kun den bundløse Nat — og saa den lille Fængselscelle, hvor den svage Lampe brændte.

Da grebes han af Angst for at dette eneste Lys skulde slukkes, og han gav sig ivrigt til at undersøge det. Det var en gammeldags Jærnlygte med Ruder af Horn; aabnes kunde den ikke — men saavidt han kunde skimte, var Lyset inden i den endnu af en forsvarlig Længde.

Han følte en svag Glæde ved denne Opdagelse.

Og saavidt Lænken tillod ham, begyndte han en Undersøgelse af sit Fængsel.

Det første, hans famlende Haand stødte paa, var en tung og langagtig Ting. Han løftede den op mod Lyset — det var en Mejsel. Han følte atter — og fandt en Hammer. Begge Redskaber var af Jærn og saae ganske nye ud, som havde nogen nylig lagt dem herved.

En Angst greb ham ved denne Tanke ... Hvilken Haand havde lagt dette Værktøj herind? Hvem havde smeddet ham i disse Lænker? Hvilke Væsner færdedes hernede i dette dybe Mørke bag hans Ryg ...

Han vendte sig i Rædsel ud mod Mørket; det var, som havde han hørt sagte, snigende Trin derude. Han lyttede, skælvende af Frygt — men ingen Lyd var at fornemme uden hans eget Hjertes angstfulde Slag.

Da vendte han sig atter ind mod sit Fængsel, greb Hammer og Mejsel — og rettede det første, klingende Hug mod Lænken, der bandt hans Fod.

*

Aar gik. Sommer blev Høst, og Vinter blev Vaar. I det evige Mørkes Riger klang Ungersvendens

Mejsel uafbrudt; og Dag for Dag sprang Flis for Flis af den stærke Lænke. I den gamle Hornlygte vedblev Lyset at brænde, som om en hemmelighedsfuld Magt stadig fornyede det, og uafladeligt lyste dets rødt osende Skin hen under den lave Celles Klippeloft og ned over Kampestensvæggene.

Og medens Ungersvendens Ryg krummedes, og hans Syn blev svagt, og hans Hænder barkedes af det haarde Arbejde, gled hans Tanker tilbage til hin Udfærdsnat, hin lyse Majnat, da han drog ud i den vide Verden for at finde Lykken. Og han sagde ved sig selv: »Derfor græd da min Moder, og derfor varede min Fader mig. Thi saaledes er altsaa Livet, at den, som begærer det, skal miste det, og saaledes er Lykken, at den, som attraaer den, skal fortabe den.«

*

Da sank en Slummer over ham, og en Drøm kom til ham og løste ham af hans Lænker.

Han var atter paa den frie Jord, under den aabne Himmel. Men han sad ikke mere højt til Hest, og det var ikke længer i de lyse Nætter.

Han gik ad en Landevej mellem Stubmarker og afgnavede Græsgange. I Vinhaverne havde Folk

travlt med at høste de svulmende Druer — Æblegaardenes rige Grøde blev plukket ned — fra Laderne klang Raab og Latter — i Loen lød Plejlenes Slag — og bekranset med en rødmende Ranke stod et Træbilled af Frugtbarhedens Gud og skelede grisk efter en ung Kvinde, der med halvaabent Livstykke laa og sov i Skyggen af et lavt Æbletræ.

Han var i Septembers Land — paa Efteraarets Grænseskel.

Men han gik videre. Bag ham blegnede Lyden af Plejlenes Slag og Høstgildernes Lystighed — han kom ind i store Skove.

Over ham hang Himlen tung og graa, dækket af tætte Skyer. Den Luft, han aandede, var ikke blid og ren som mellem Septembers Haver — fugtig og krydret af mange, stærke Dufte steg den fra den vaade Jord og pirrede hans Sanser.

Om ham lyste Skoven i alle Oktobers Farver. Fra de blonde Linde dryssede Løvet som et bleggyldent Snefald. Ved Ælmenes Fod laa de faldne Blade som Dynger af Guldstykker. Fra Bøgene regnede Løvet i raslende Byger og skrattede mod Jorden, som var det smaa Plader af tyndt hamret Kobber.

Det begyndte at skumre. Fra Lavningerne i Skoven sivede en tynd, hvid Damp op. Med Gysen tænkte han paa hine Majnats-Taager, hvis Elverdans havde lokket ham i Afgrunden . . .

Og han skyndte sig, medens Mørket faldt paa. Langt om længe standsede han. Om ham var Skoven nøgen og uden Farver — kun en enkelt Risbøg stod med sit visne Løv. Han saa op. De sorte Stammer og Grene tegnede sig mod en blød, graa Himmel. En stille Regn begyndte at sænke sig over Skoven — en Regn, hvis Draabers fine Raslen mod Bladebunden var den eneste Lyd i Himlens og Jordens dybe Tavshed.

Og ud af Regnfaldet skred der en Skikkelse — en Skygge i Skumringen — et Rids i Regn-taagen. En Skikkelse, der blidt bar den trætte Sjæl ind i den store Stilhed, den uendelige Taage — ind i Dødens evige November.

The first of these is the fact that the
 of the world is not a uniform one. It is
 not a single mass of matter, but a collection
 of many different parts, each of which has
 its own characteristics. These characteristics
 are determined by the laws of nature, and
 they are the result of the action of these
 laws upon the matter of the world. The
 laws of nature are the principles which
 govern the action of matter, and they are
 the result of the action of the laws of
 nature upon the matter of the world. The
 laws of nature are the principles which
 govern the action of matter, and they are
 the result of the action of the laws of
 nature upon the matter of the world.

